

SKALDESTYCKEN

AF

FRANS M. FRANZÉN.

FÖRSTA BANDET.

ÅBO,

Tryckt hos JOH. CH. FRENCKELL,

1810.

GRALD STYORIN

AT

FRANZ H. FANNIN

FRANZ H. FANNIN

ASS.

FRANZ H. FANNIN

1810

Till

Hans Exellens,

En af Svea Rikets Herrar,

Ófverste Marskalk

hos dess Enke-Drottning,

Riddare och Commandeur

af Hans Kongl. Svenska

Majeståts Orden,

Högvålborne Herr Grefve

CARL ADAM

WACHTMEISTER,

för detta Kansler

för

Åbo Akademi.

1784

Hans Excellens

En af Sines Keiseres Høi

Öfverste Marskalk

hos dess Fälske Öfverste

Keiseren och Öfverste

af Hans Keiseres Høi

Majestät Öfverste

Høiherrens Høi

CARL ADAM

WACHTMÄSTERS

för detta Keiser

för

Öfverste

Trampas ner af en fientlig skara
 såg du dina fält på Pommerns strand.
 Men dig rörde endast Sverges fara.
 Ach! ditt hjerta skulle snart förfara
 än en sorg för dig och för ditt land.

Äfven hit orkanen skulle hinna:
 och din Aura, häpen och betryckt,
 såg sin skyddshamn vinka och försvinna;
 såsom fordom Greklands sångarinna
 stod der stum vid sina gudars flykt.

Nya magter i dess tempel sväfva,
 nya namn der sprida tröst och hopp;
 men de offer, deras altar kräfva,
 men de sjelfva ej de suckar jäfva,
 minnet ger åt flydda dagars lopp.

Nej: en tacksam tår i tysthet rinne

på din bild, som Brahe väntar dit.

Och förstumme än ditt namn derinne!

hela templet är af dig ett minne,

seklers minne af ditt ädla nit.

Ach! du skulle ej ditt verk få skåda,

ej, som vår, ännu ibland oss gå:

och åt Dygd och Sanning, (åt de båda

stöden för ditt mod i tidens våda),

egna det palats du böd här stå.

Ej den själ, som i din anblick talar,

Du den ädlaste bland frie män!

skulle helga dessa nya salar,

skulle, stjernan lik i skymda dalar,

våra hjertan ge en lyftning än!

Blott ruiner såg du kring oss ramla,
 men der föddes blommor hvar du gick.
 Du! som gaf mig lugn, att dessa samla:
 skänk dem, Drott, fast bleka, matta, gamla,
 blott för stället der de växt, en blick.

Till Allmänheten.

*T*örhända är närvarande tidepunkt i alla afseenden den minst tjenliga för utgifvandet af dessa små arbeten: som i fall de nånsin skulle samlas, antingen längesedan bort utkomma såsom en frukt af Författarens ungdom, eller ock först i en högre ålder, då inga andra göromål eller nöjen återstå, än att samla tillbaka sina yngre dagars lifliga minnen och fägna sig åt sin barndoms oskyldiga lekar. Också lemnas denna samling icke utan oro i en allmänhets händer, som väl hittills gynnat Förf. mer än han i någon hänsigt kunnat hoppas, men som utan tvifvel med olika stränghet skall bedömma en ynglings flyktiga försök och en stadgad mans samlade arbeten.

Dessa äro likväl föga annat än de förra: som man kan sluta af sjelfva ämnet i de flesta. Atminstone innehåller detta första band endast få af en sednare tids alster. Hellre

än att våga fram med nya och större försök, till hvilkas utförande Förf. saknat både helsa och tid, och framför allt detta förtroende till sig sjelf, denna inre kraft, som trotsar alla hinder, har han trott sig skyldig allmänheten att öfverse och rätta förut kända och ej alldeles förkastade skrifter, så obetydliga de än i sig sjelfva äro.

Ibland dessa skulle utan tvifvel flera, åtminstone för ämnets skull, förtjent ett rum framför en del af de här införda. Men som den faderliga omsorgen allid är ömmast om de mindre och svagare barnen: så har jag främst bekymrat mig om sådana stycken, som mycket för tidigt, ofta i ögonblicket af sin tillkomst, genom den lätta utvägen af ett dagblad kommit att utspridas. Jag har dervid erfarit, att det Horatianska nionde året, som några af dem, till och med fördubbladt, öfverlevat, väl sätter i stånd att inse, men icke alltid att rätta felen. Åbo den 2 Maj 1810.

VIII

Första Bandets Innehåll.

Till Hans Excellens Wachtmeister	pag. I
Till Allmänheten	VI
Emili eller en afton i Lappland	1
Sångmön	151
Menniskans anlete	154
Den gamle knekten	159
Lifvets stunder	170
Till en ung Flicka	172
De tre Behagen	175
Ensidigheten	178
Riddar St. Göran	180
Svenska Sånggudinnan till den Danska	189
Den enda kysen	190
Champagne vinet	192
Den fattiga flickan	193
Hymn till Jorden	197
Det högre lifvet	201
Stjernhimmeln	203
Ynglingen och Mannen	204
Sverges röst	207
Djurleken	211
Till en yngling	212
De begge Corneliorna	214
Modren och sonen	218
Fjäriln	222

IX

Kärlekssångaren	—	—	pag. 223
Den 1 Aprill	—	—	225
En händelse i Athen	—	—	227
Den döfve	—	—	228
Motsatts	—	—	230
Lifvets njutning	—	—	232
Välsignelsen	—	—	233
Till en Landtman	—	—	263
Sophi till sin Mor	—	—	265
Den flyktige	—	—	266
Hemgjordt	—	—	269
Hönsen och staren	—	—	270
Till Fru * *	—	—	271
Till densamma	—	—	271
Förr och Nu	—	—	279
Till de Hemnavarande	—	—	285
Anekdot	—	—	289
Lilla Clas	—	—	290
Vid Bilmarks grafsten	—	—	291
Det enda glaset	—	—	296
Under Kosciuskos Porträtt	—	—	297
Förgängligheten	—	—	298
Favoriten	—	—	305
Tvenne eldar	—	—	307
Till sömnen	—	—	308
Kärlekens dotter	—	—	309
Smak	—	—	313

Tio Guds bud	—	—	pag.	314
Riks- Äpplet	—	—	—	317
Saknaden	—	—	—	318
Rättvisan	—	—	—	320
Öskningen	—	—	—	321
Embetsmanna öde	—	—	—	325
Bordvisa	—	—	—	326
Porträttet	—	—	—	328
Det rätta skälet	—	—	—	329
Ny sed	—	—	—	331
Hemvännen	—	—	—	332
Sjöfararen	—	—	—	335
Guirlanden	—	—	—	344
Den gamla och den nya seden	—	—	—	345
Den store	—	—	—	346
Svea till Dana	—	—	—	347
Skål	—	—	—	351
Äran	—	—	—	351
Den onämnda bilden	—	—	—	352
Sång efter Sappho	—	—	—	353
Neni efter Catullus	—	—	—	354
Spektaklet	—	—	—	355
Hjeltarne	—	—	—	356
Fruentimmersräkningen	—	—	—	357
Visiten	—	—	—	357
Försägelsen	—	—	—	358
Scribs	—	—	—	358

XI

Kanon	—	—	—	pag.	359
Kannstöparne	—	—	—	—	359
Den Funna	—	—	—	—	360
Till Venus	—	—	—	—	364
Till Glycerion	—	—	—	—	364
Vilhelms maka	—	—	—	—	365
Förstlingen	—	—	—	—	369
Vaggvisa	—	—	—	—	369
Blommorna på sjuksängen	—	—	—	—	371
Dödstecknet	—	—	—	—	372
Begravningsdagen	—	—	—	—	373
Grafskrift	—	—	—	—	376
De Moderlösa	—	—	—	—	377
Tårarne	—	—	—	—	579
Hemnöjet	—	—	—	—	380
Huslig sällhet	—	—	—	—	381
Tviflaren	—	—	—	—	384
Trons ord	—	—	—	—	401
De begge Snillena	—	—	—	—	403
Den inre föreningen	—	—	—	—	404

Tryckfel.

- Sid. 5 v. 4 står *der*; läs *här*
 S. 33 v. 8 står *sjelf*; läs *oss*
 S. 56 v. 2 står *vaggan vaggan*; läs *vaggan*
 S. 89 v. 4 står *EmiganTERS*; läs *EmigranTERS*
 S. 92 v. 3 står *frihet*; läs *pensel*
 S. 99 v. 4 står *ljud som*; läs *ljud, som*
 S. 119 v. 15 står *Du*; läs *Dig*
 S. 123 v. 9 står *fläck*; läs *fläck*
 S. 126 v. 9 står *lik*; läs *i*
 S. 127 v. 3 står *grafven der*; läs *denna graf*
 S. 170 v. 3 står *lycklig*; läs *lyckligt*
 S. 179 v. 7 står *där*; läs *der*
 S. 198 v. 7 står *j emmerNS*; läs *jemmerNS*
 S. 199 v. 10 står i endel exemplar *tröghet*;
 läs *hårdhet*.
 S. 222 v. 5 står i en del exemplar *fätt*; läs *fatt*.
 S. 223 v. 10 står komma efter *ser*; sätt det
 framför.
 S. 232 v. 12 står *lärlekens*; läs *kärlekens*
 S. 254 v. 10 står *besinna kan*; läs *besinna hant*.
 S. 317 v. 6 står *menning*; läs *mening*
 S. 329 v. 2 står *utlät*; läs *utlät*
 S. 368 v. 1 samt S. 388 v. 2 stryk ut komma.
 S. 397 noten r. 1 står *luftsegling*; läs *luftspegling*.

EMILI

eller

En Afton i Lappland.

Försök till en lårodikt.

*Innehåll.**Första Stunden.*

Ankomst till bygden. Vandring till Prestgården. En blick på Lappland om vintern. Erinring af resan genom öknen, Mésalliance. Behof af en fristad. En lappska hund.

Andra Stunden.

En Lappska qvinna. Boningsrummen. Förnöjsamhet och huslig sällhet, Tidsfördrif. En Lappska trollkarl. Lappska sångare. Sällskap. Barn.

Tredje Stunden.

Måltid. Nyheter. Jemförelse mellan begge könen. Utflygt. En blick på Lappland om sommaren; hastig förändring; sommarnöjen; de märkvärdigaste växter, djur och mineralier; Fjellvandring; Lappska Arkadien; ett vattenfall; Fjellens nakna berg; tvenne bergsjöar; utsigt af ishafvet och midnattssolen; återresa; en forsfärd.

Fjerde Stunden.

Njutning af det närvarande. Inbildningens spel. Dröm om gyldne tiden. Hoppet. Hemlängtan. Episod om Thor och Assa. En Lappska sång. Fantasier: återflyttning; besök i hembygden; försoning med de hemmavarande; glada möten; en ny boning; besök i Stockholm. Förtjenst och lycka. Tillflykt till religionen och dygden.

Falsk, fruktlös är den satts: att allting är
det bästa.

Allt *blir* det genom dygd. Så yrkade jag nu.
Hvar fins hon denna dygd? Så sporde mig
de flesta.

Jag teg, och smög mig hem, att teckna er,
min Fru.

Bland högre ödens spel jag bort er föreställa,
för att er sinneshögd, er anda göra rätt.

Men lifvets små besvär hos mången modet
fälla,
som stora sorgers tyngd kan bära stolt och lätt.

Förlåt min kalla färg, förlåt de matta dragen:
Manser, att penseln sjelf i polens köld blef stel.
Men blott en skymt af Er de bära fram i dagen,
skall bilden älskad bli, trots alla konstens fel.

FÖRSTA STUNDEN.

På Berget och i Dalen.

CARL

Ja, här, min Emili, är målet för vår flykt:
här stanna, mot mitt bröst med sorglig
glädje tryckt,
och se det nere gömd vår fristad — i en
öcken.

Hit släpal, hundra mil, i köld och storm
och töcken,
på isberg ofvan skyn, och öfver haf af snö:
du bytt de stolta slott vid Mälarns glada sjö
mot dessa usla tjell i denna vrå af världen.

EMILI

Mins du ett vingadt par, som slöt den lån-
ga färden,
igenom molnens rymd, från Nilen till vår
bygd?

Mins du dess val af bo längst bort i klip-
pans skygd,
mins du dess trefnad der?

CARL

Ja: som en fågels
läger,
så ödsligt och så tomt, blir här ditt hus,
min vän.

EMILI

Nej, så i tysthet sällt, så varmt af kärleken;
så rikt af de behag, naturens enfald äger.
Blott ledsnan gör behof af konstens yppighet;
men den, som älska kan, af ingen ledsnad
vet.

Min Carl! hvad verklig fröjd af lifvet
 kan mig fela,
 när jag har bröd och tak, med dig, — och
 genom dig?
 Såg du vid socknens gräns, hur herdegum-
 man mig
 tog fatt om hals och knä, och ville med
 mig dela
 allt hvad hon ägde godt; så glad vid pre-
 stens syn,
 som med sin unga fru hit ländt, liksom ur
 skyn.

Hur usel trodde jag i detta djup af norden
 dess öknars vilde son: hur säll jag honom
 fann!

Fri född, han far med sång emellan skyn
 och jorden,
 och bytte ej sin ren mot någon förstes spann.
 Trygg, bland ett jemlikt folk af herdar och
 af bröder,

der för en annans skörd han ej behöfver så,
 och ej ett landsvägshjon vid höga portar stå:
 han ser med ömkan ner på myrorna i söder,
 förskräckt för deras tråk och trängseln, der

de bo:

sjelf lik det lätta mygg, som lefvande för

qvällen,

far med musik och dans kring hjordarne och

tjellen.

Så är man säll, min vän, allstäds, blott af

sin tro.

CARL

Snart äfven Söderns son blott Lappen lycklig

finner.

Hans fjellar än ge skydd emot en omstjelpt

verld;

hans öknar skiftas ej af orättvisans svärd;

hans hyddor ingen bomb från rövvarskeppen

hinner;

hans lugn ej ryktet ens, det ständigt grym-
ma, stör.

Se der, hvad du ändå vid denna landsflykt
vinner:

du ser ej dagens brott, du ej desjemmer hör.

EMILI

Min Gud! hvad treflig dal der öppnas mel-
lan bergen,

i så förtroligt lugn så utan anspråk skön!

Hur lent der sticker af, emot den hvita färgen
af drifvorna, en lund, ej stor, men ändå grön,
om vintern äfven grön! — Och bakom den
till venster

hvad rödt der skiner fram? Är det din kyr-
ka? Nej,

hon här på högden står. Ach! prestgåln!
är det ej?

Jag ser en skorsten ren, jag ser en rad af
fenster,

och lögfrän framför dem med stam och ansad
topp!

Är jag i Lappland än? O trefallt fyllda hopp!

CARL

En boning, som din fars betjening höll för
ringa!

EMILI

Min sköna snälla ren! se hur han anden drar,
den arme! — Som en pust han rör sin ludna
bringa.

Han flög ock framom din, i snabbhet underbar,
lik seglet öfver sjön, utaf en stormil jagadt.
Så nådde vi, i kapp, som i en riddarlek,
för natten, detta berg, som utmed himlen
dagadt,
först syntes oss så när, och sen så fjerran vek.

Kom! medan här en stund de goda djuren
rastä,

låt oss till branten gå och klättra ner förut.

Se, månen röd går opp, att på vår resas

slut

(vår lefnads likne det!) en himmelsk stråle

kasta.

CARL

Du sjelf ett himmelskt sken åt allt omkring

dig ger

ifrån din sköna själ. Så Engeln, skickad ner,

i verdens gyldne dar, att vandrarn beledfaga,

ifrån sin himlakropp spred ljus kring öknens

natt.

Dock, vid de mödors tyngd, du bär så lätt

och gladt,

ditt sjelfva ädelmod jag känner mig anklaga.

EMILI

Nu är jag nere ren: och nu först hisnar jag

att se, hur jag kom ner. Så under ödets

slag,

vi känne till dem knapt, då vi dem hurtigt
möte.

Sen undre vi med fröjd, hur vi dem härdat ut,
och känslan efter dem en njutning blir till slut.

Se här, en banad stig bär ner i dalens sköte,
till prestgården gerad. Hör! framför oss
hvad då,

hvad knarkande i snön! Ach! se der bortom ån
hvad rörlig skog af horn med grenar uppå
grenar!

En renhjörd, kanske vår, flyr hem med fulla
spenar!

O huru skön att se är egen hyddas rök!

Liksom ett skolans barn, vid förfta hem-
besök,

så glad jag helsar här på alla trån och
stenar,

Allt syns mig förr bekant. Allt på ett eget
vis

mitt hela hjerta rör. Här är mitt paradys.

CARL

Här? i naturens graf, dit världens glada öga
tre tider blickar knappt, den fjerde lifger
föga!

Ett paradys — min Gud! af mossa, sten och is!

EMILI

Nej af förnöjsamhet och kärlek. — Nå! det
Eden,

som af hvar dödlig söks, vis mig det söderut,
sen det ej fins i norr. Ach! männ det ej
till slut

blott i vårt hjerta fins, der skapt af sinnes-
freden?

CARL

Tänk dig den vackra ön i Mälarn, der du satt
i höga popplars skygd, så mången sommarnatt,
och näktergalens sång från Svartsjöns parker
hörde;
och såg vid månens sken i vattnet spegla sig

ett tempel från en högd; och kände rundt-
om dig
af dina negligor en doft, som vinden förde?
Tänk dig det sköna hem, på dessa öde fält,
der mellan nakna berg, kring grofva herdatält,
blott vilda forsar gny, och hemska norrsken
blossa,
till rysligt tidsfördrif vid qvällens tröga lopp?

EMILI

Välan! den iskoloss der ofvan, från hvars
topp
den lösa klippan tycks sig luta att mig krossa;
den fors, hvars hjul af skum vill rycka hän
med sig
de hållar, der min fot med möda fäster mig;
de norrsken, som i hast de mörka djup be-
stråla
och fräsa ner i snön och den med purpur
och blåmåla:

allt detta för min syn en egen skönhet ter,
 vild, det är sant, men stor, ej ljuf, men
 - hög dessmer.

Hur höjer den min själ från lifvets små be-
 kymmer!

hur vidgar den mitt bröst, som jord och
 himmel rymmer.

Först, när jag lände hit, och lyft bland
 molnen såg

åt jordens pol, hvars krets för mina fötter låg:
 såg dessa ras af berg, som tanken sjelf för-
 våna,

från verdens byggnad qvar, och ämnen till
 en ny;

såg kring mitt hufvud sträckt blott en omät-
 lig sky;

såg för mig, efter mig, de hvita landskap
 blåna;

fann fästet högre spändt och mer på stjernor
 rikt;

fann allt så enkelt stort, så djerft, så jättelikt;
och hörde stormen sjelf mer stark kring

rymden dåna:

hur liten syntes mig, med allt sitt stolta lån
af konst och rikedom, den verld, jag flytt
ifrån!

I stilla majestät satt ensam här naturen
ostörd, som då hon först från himlen sänk-
te sig;

och undan fåfängt stoj i hennes sköte buren
här, såsom hon, så ren, så fri jag kände mig.
Bland rynder, högder, djup, som evigheten
stora,

bort i en högre verld jag gick att mig förlora.

CARL

Jag vet: lik fjellens ros, på klippan, närd
af skyn,

din själ skall trifvas här. Hon lefver af en
syn,

en bild, en känsla blott. Men må du sjelf
 det glömma,
 jag kan ej glömma det, som slöt dig i min famn,
 att du är något mer än blott en själ, en hamn.

Hur led jag, då jag först såg denna späda,
 ömma,
 liksom af rösor blott och liljor väfda kropp,
 i Lappens vinterbåt, bland björnskin, bäddad
 snöras,
 och som i gammens klor man ser en dufva
 föras,
 så följa utan kusk den yra skenarns lopp,
 än öfver slätten ryckt, än fälld från bergets
 topp —

EMILI

Än tumlad om i snön; och utom dig i fara
 att helsas med en fot, rätt täck, men hård
 likväl,
 af min förtrutna ren, som ej förstod mig väl.

Nej, aldrig hörde du din Emili sig grufva,
 så länge till ditt bröst hon kunde rädda sig.

CARL

Förtjuserska! hvad konst behagen lärde dig,
 att midt i faran le, och plågan sjelf förljufva!
 Hvad dygd, som letar ut det goda blott i allt!

Än glad att vädret se mest klart, då strän-
 gast kallt,

du från din snäcka sprang, och böd mig ur
 din hufva

snällt ta emot din kyss, förr än den frysa hann.

Än lyftande, förnöjd, då du dem tinat åter,
 de våta ögonhår, du såg mig hjertligt an
 och sade: endast så din Emili här gråter.

Än skröt du, Baucis lik, af silfret i dit hår,
 och ropte: tänk en gång när vi bli otti år!

Än muntrande vår fart med här ej hörda sånger
 du gaf åt öknen sjelf, som grafven stum, en

röst,

och bød dess hemska Rå ur klippan af sitt
 bröst
 det svar: jag älskar dig: upprepa hundra
 gånger.

Så tjustes dagen bort utaf vår ökenfärd.

Men hvilken natt! o Gud! Af sömnlöst
 qual förtärd,

jag såg dig vid mitt bröst, blott med en
 hemlig fasa:

hur bäddad! under skyn, i snön, vid fältets
 brasa!

Dock slumrande till slut, jag än i drömmen
 såg

din far, som viste mig, hur du förlorad
 låg,

lik dalens frusna fjärl i dödlig förstening,
 ifrån all menskelig bygd vräkt på förförarnes
 arm:

du!

du! från din barndom följd af täflande be-
 bärde igår och i dag med tje-ning

och buren ner i dun ifrån din moders barm!

Dock, när vid dagens ljus, från bergsnön
 jag återgifvet,

allt fick igen en färg af glädjen och af lifvet:

när du, som helsan sjelf, sprang skön och
 munter opp,

och klappade din ren, och med en kyss mig
 väckte,

sen du om allt bestyrt; och, doftande, en kopp
 af Moccas tröstedryck från glöden åt mig

räckte:

då såg jag endast dig, ej kring dig öknens
 längd,

såg blott din kärleks högd, ej mer dess of-
 fers mängd.

Jag glömde hvilket hem, hvad njutningar,
 hvad vänner

2

du nödgats öfverge; från hvilka ljufva band,
 dem du som barn ren knöt och evigt sårad
 känner,
 du slets att följa mig till detta saknans land.
 Jag glömde all min skuld: hur brottsligt jag
 förförde,
 jag, att dig leda satt, ditt hjerta, sorglöst än
 och öppet, som ett barns, för hvar förtrolig vän,
 som blott dess ömma spel af sköna känslor
 rörde.

EMILI

O nämn ej om din skuld. Den skyldiga var jag,
 som glömde i din bok det sköna och det höga,
 att lutad på din arm blott hänga vid ditt öga.
 Mer i din själ jag las, mer i ditt hjertas drag,
 än i de döda verk, du gaf mig af de visa.
 Förrän du faran såg, var jag förlorad ren.
 Ditt sjelfva ädelmod att vilja fly mig sen,
 mig bandt vid dig än mer; och se, din Eloisa

mer säll, än den i Popes, än den i Rousseaus
 bref,
 slöt sin roman helt kort, och *din* prestinna blef.

CARL

För min skuld måste dock en Far sitt barn
 förvisa!

Ett så förgudadt barn! En far till dess så
 huld!

EMILI

För din? Nej för min brors, nej för hans
 högmods skuld,
 som ville se mig sänd att dö vid världens ända
 för ättens heder blott: fast hemligt glad, tör
 hända,

att ensam arfving bli ej af dess heder blott.
 O! jag begärde sjelf ej mer än fågelns lott,
 som under vårens sky, på egna vingar buren
 sjelf lyssnar till en röst, bland hundrade
 blott en,

Af ingen fördom slaf, i hennes fria rike,
 man får af hjertat ledd sig närma till sin
 like.

Här ej af skrå mot skrå man hör en säl-
 skapston,

så föga sällskapslik, mer tung än etiketten!
 Ej efter rockens färg bedöms här en person,
 ej stämpeln af förtjenst söks blott på epau-
 letten.

Här slipper du den följd af olikt giftermål,
 den hemligt kända sorg vid all vår önskans
 mål,

att stött, som affälling, med stolthet från de
 dina,
 med skygghet se dig mött, en fremling,
 bland de mina.

Här bland ett folk, likt barn, som vet ej
 skilja stånd,

du fritt tar hjertan in med godhet och för-
 stånd.

EMILI

Och hedras som din fru, mer verkligt, mer
 upprigtigt,
 än mellan *Cordons-bleux* Rådinnan vid sitt
 bord.

Och dig, då du bär fram ej ditt men him-
 lens ord,
 då du så anspråkslöst beklär ett kall så viktigt,
 stör ingen dryg prelat, som mot förnuftet
 gnyr,
 och ingen spotsk baron, som christlig enfald
 bryr,
 fritänkare i hast från ammans lärning vorden,
 fast med en hemlig skräck och kanske blott
 i orden.

Men hör ren gårdens hund, som möter
 oss med hot.

Hvad! männ han ana vet sin blifvande vär-
 dinna?

så ödmjuk lägger han i drifvan för min fot
sin raggiga person, att strax min godhet
vinna.

Dock gästfri, som han sjelf, är Lappens
trogne vakt,

och här behöfves ej mot *menniskor* hans ifver.

CARL

Så liten! och hans mod dock sjelfva björnens

magt

hvad gör ej troget nit? — i trångmål stundom
drifver.

Likt honom, fanns ett folk, i fordna dyg-
ders tid,

som för sitt hem, sin lag, sin frihet mant
till strid,

blott äran och sin pligt, ej öfvermagten
sporde,

och aktande sig sjelf, sig äfven aktadt gjorde.

ANDRA STUNDEN

I Hyddan.

Ach! se hvem trippar der så rörlig och så

rund?

Och niger tätt och djupt, och tycks, med
hand och mund

och ögon, säga oss: välkomna! — Goda
Gumma!

ditt språk är dödt för mig; men jag förstår
din själ.

Hvad pantomim! hur vild! hur talande likväl!

Ej länge för hvaran bli våra hjertan stumma.

Min vän! i Lappens blick, så småögd han
ock är,

hvad eld, hvad qvickhet röjs! Han är så
snabb, som liten,

Allt stelt och kallt och dödt jag trodde finna här,
men dessa dvergars själ är ej af frosten biten.

CARL

Hvad hon beundrar dig, din klädsel, din
gestalt,
beser dig rundt omkring, och känna vill på
allt.

EMILI

Betrakta henne sjelf; hur hon med purpur bara
och silfver stickat ut sin renskinns samojed,
och sin turban af ull, der bjellror hänga ned,
som, när hon tungan rör, från hjessan hen-
ne svara.

Från Lappland till Paris, för att hehaga er
hvad många skepelsor mitt stackars kön sig ger.

CARL

Hon är på ståt i dag, som prestgälns första
tärna.

EMILI

Men se hur allt är rent och städadt: väg,
och gård,
och qvist: ehvart jag ser, allt röjer huslig
vård.

Skall jag ej trifvas här? Jag ville dö här
gerna.

Kom, i dit eget hus omfamna mig, min man.

CARL

Du ser de stolta rum, som jag dig bjuda
kan:
först en salong, med spis, som är tambur
tillika;
ett förmak sen — med säng; och sist ett
kabinett,
der till ditt sybord nu sig tränger min pulpett,
tills det på vind en dag för vaggan torde
vika.

EMILI

Och tjente väl oss mer i öknen ett hotell?

När njöt jag huslig skygd mer verkligt än
i qväll?

Tror du, jag bytte bort den stol der jag
nu sitter

emot en taburett på hofvet? — Fråga blott
dig sjelf i denna stund: Ges någon önskad

lott
det vare redbart gods, det vare fåfängt

glitter,
en stol i Vesterås, en plätt af silfvertråd

med mer, som andligt nit, ej om förtjenst,
men nåd,

också i staten, när — Kort: ges en lyckans
gåfva,

som du ej sålde nu, och hvar gång du
igen

är hungrig, trött och stel, blott för den
sällheten

att hvila, värma dig, få litet mat och sofva?

Och hungrig kan du bli och trött och stel,

min vän,
så ofta du blott vill: det kan jag säkert

lofva,

Jag vet det: blott *min* ro, din ömhet
sörjer för.

Det är en ädel sorg, som mig förtjusa bör;

men den ock smärtar mig. O lemna ditt

bekymmer;

se innerst i min själ, som ingen skugga

skymmer,

och mig så lycklig se — dock med ett vil-

kor blott.

CARE

O säg: hvad vilkor? säg, kan all min magt

det fylla?

EMILI

Ja, blott din godhet vill min tacksamhet
förskylla,
blott du mig älskar mer än någon prisad lott.

CARL

Och derom tviflar du?

EMILI

Nå, unna då din maka,
att, lycklig gjord af dig, dig lycklig göra få.
Att ge, är ädelmod, men ock, att ta tillbaka.

CARL

Hvem gaf väl, store Gud! hvem tog väl,
af oss två?

Vid vaggan ren för dig sjöng Lyckan, som
din tärna,
om idel pärlor, guld, briljanter, vagnar,
slott,

och friare på knä, med band båd gult och blått!

En skönhet synas bör, en skönhet vill
det gerna.

Till hennes prydnad skapt är allt hvad dyr-
bart fins.

Hvi stretar väl en man till rikedom och ära
och höghet, och hvad helst med plan och
möda vins,

om ej för att en dag sin vinst för henne
bära? —

Välän! se kring dig här, hur jag begåfvat
dig.

EMILI

Min fästman jag förlät, som ville pryda mig.
Men låt ej mer, som man, den fåfängan dig
fresta.

Min morgongåfva blef den dyraste, den bästa,
som någon maka fått: det är du sjelf, min
vän.

Låt dem ge guld och rang, som sjelfve ej
ha värde.

Om du en thron mig gaf, jag skulle skatta
 den
 hvad värd? det enda pris, att du mig den
 förärde.

Du sörjer, att din brud se hemförd i ett
 tjell?

Så nämner du ditt hus: välan! hur jag är
 säll,

det namnet säga må! — Hvad! eller männ
 den trefnad,

det lugna, hjertliga, förtroliga behag
 inom sig, af hvarann, som af en ägta lefnad
 enformigheten sjelf förljufvar dag från dag,
 fins bättre i palats? På hvilkas ena sida
 du förs från rum till rum, en ödsligt präg-
 tig rad,

att ändtligt se Hans Nåd, stjelpt på en soffa,
 qvida,

allena, med sin gikt, och ögna dagens blad;

tills, buden att i qväll hos Hennes Nåd sa-

na

pera,

som han ej sett ännu sen sista bal-paré,
i slottets andra hälft han går att ta sitt thé,
och låta, husmanslikt, sitt spelbord der servera,
O Gud! så är man gift i en belevvad verld-

Nej, kärleken begär ej lyckans stolta flärd.
Förderf och egoism må honom fritt bespotta:
romantisk söker han i sjelfva förstens park,
fins han der någon gång, en hydda eller

grotta

och stjal sig att bebo en konstgjord ödemark:

CARL

Dock fordrar han, min vän, i sjelfva her-
dekojan

en viss bekvämlighet, om han skall trifvas
der.

EMIL

EMILI

Välan! men huru stor? Derom just frågan
är.

Hur mången har beqvämt på kryckan, ja i
bojan!

Inbildningen i allt är färdig med sitt spel,
att trolla, blott man vill, så skönheter, som
fel.

En sjukling på sin bädd, bland slägtingar
och vänner,

af deras ömhet rörd, ej mer sin plåga känner.
Med faran modet öks, och sorgen sjelf blir
tröst.

Så ger naturen sjelf med bördan äfven styrka:
Stor är väl tingens magt; men ock, att
motstånd yrka,

är spänstigheten stor i menskans fria bröst,
Hon har behof; men dem, just dem, skall
hon bestämma.

Släpp lustan: ingen gräns kan hennes utflygt
hämna.

Styr henne: och hon blir en sedig ridhäst
blott,

som stundom bär dig bort, när du behöfver
röras,

med den du våga tör, så långt du finner
godt,

viss, att till natten hem oskadad återföras.

För öfrigt, säg, min vän, hvad sakne vi
väl här

af den beqvämlighet, som trefnaden begär?

Tro mig, när vintern gnyr och hösten reg-
nig hviner,

jag bytte ej med *Prunk*, som fryser i sitt
slott,

bygdt för Italiens luft och för att skådas
blott.

Se detta fensterpar af snöhvita gardiner,

det granrisströdda golf, det spegelblanka
 bord,
 och der en gästfri bädd, för sorglös hvila
 gjord,
 och här en spis så männ, att ljus och värma
 rundt om, till hvarje vrå: allt detta, med
 ett ord,
 en egen ljufhet har, som jag sett prakten
 fela.

Hur litet det behöfs blott för vår egen
 skuld!

Männ detta röda sken af brasan kring vår
 hydda
 ej för att pryda den gör samma gagn som
 guld?

Ej lyser nog för oss, af ingen täflan brydda,
 som retar högfärd blott, att ge med ståt och
 larm
 ej nöje åt sig sjelf, men åt sin granne harm;

som söndrar menskor mer än mellan ver-
dens delar

de afgrundsdjupa haf, de himmelshöga berg;
och från det rum, man prydt med hvarje
modets färg,

all glädje jagar bort, för det en bronzbild
felart.

Tro ej, att dårligt stolt, jag vill, för
sällsamt rön,
naturen bjuda trots och vanan och mitt
kön.

Om ödet kastat oss från Fjellen än i haf-
vet,

på jordens sista skär, bland vrak af is be-
grafvet,

der åbon — (ach! hvart ses ej menskan
tränga sig?)

mot björnen, och än mer mot hungern,
jemt för krig,

och känner evig köld hvar lifvets fläkt för-
stela:

då skulle du mig sett olycklig — ock med
dig.

Ja, äfven här: om dömd att all den råhet
dela,

med hvilken, född till den, Nomaden nöjer
sig,

jag ej så lyckligt nått min önskans jemna
fyllning,

att lefva lika skild från dam, som från för-
gyllning.

Vet du, den talisman, som vis och lyck-
lig gör

den honom fånga vet, och fångad ej förlora:
den sälsynthet, hvars namn man ständigt
prisas hör,

men som ej köps för guld af rika eller
stora,

den ha vi funnit här: det *Lagom* menar jag,
 som fyller opp hvar stund med ett så jemnt
 behag.

CARL

Men detta lagom blir så snart ett ena-
 handa,
 likt snön omkring oss här. Det ljuftva är
 väl godt,
 dock väljer man till slut det som har salt
 och anda,
 det bittra till och med, framför det ljuftva
 blott.

Din känsla, det är sant, så mången skön-
 het njuter,
 som mängdens sinnen flyr. Förundrad har
 jag rönt,
 i spegeln af din själ det fula sjelf bli skönt,
 likt klippans bild i sjön, dit månens guld
 sig gjuter.

Men lång, min Emili, är hvardagslefnaden
och känslan har blott få och flyktiga minuter.

EMILI

När blef väl hvardan lång med sysslör
och en vän?

Och töms väl känslan ut, när hjertat är dess
källa,

ej sinnligheten blott? Dock må din fruktan
gälla:

all tjusning på vår jord är blott minutens
rön,

likt solens första blixtnur strax förblekta
skyar.

Men sofver jag en natt, är östern åter skön.

Och ej naturen blott sig alla dar förnyar:

mitt hela lif, mitt hus, du sjelf, min enda
vän,

är mig hvar morgon ny. Ja, till och med,
om dagen,

hvad vexling! då jag får till midnan dig
igen!

Hvad njutning vid vårt bord för själen, ej
blott magen,

igenom blick mot blick och ord mot ord
förbytt:

nu skämt, nu vettigt glam, som födes, alltid
nytt,

af våra hufvudens och hjertans sammanlut-
ning.

Och, — stundom går vårt lif rätt väl
ock utan njutning.

CARL

Men stundom har det ock, oaktadt allt behag
af kärlek, vänskap, flit, och hvarje huslig
lycka,

en tyngd, som vill oss ner i jordens sköte
trycka.

Och slipper man ej då en stund sitt hem,
 sitt jag,
 till ett odrägligt år sig tänjer ut en dag.

EMILI

Då flyr jag, som ett barn — och är jag,
 när så händer,
 ej blott ett kirrigt barn? — jag flyr i söm-
 nens famn.

O sömn! o mot all sorg hvad ljuf, hvad
 säker hamn,
 som alltid öppen är, hur ödets flagg sig
 vänder!

CARL

Ja, för en själ, som din, så oskyldig, så ren,
 och för en kropp som din, lätt, munter,
 ung som våren.

Men äfven du, min vän, blir äldre: — och
 med åren

man får en krämpa först och snart ett lyn-
ne sen.

Man blir ett gammalt barn, som ingen sång
mer söfver.

Då vore Stockholm kärt. Der, om en Fru
behöfver

förströ sig —

EMILI

Hvarför ej en Herre?

CARL

Ni, ett par;

så tar det sig i hast en vagn, en båt, och
far,

blott mellan väderstreck och lustslott brydd
alt välja,

och finner tusen spel af konst och af natur;
så framt det ej i stan vill se ett underdjur,
en lindans —

EMILI

Hellre, ja! än lyssna till Veselia
 och Müller — eller se Virginia om igen,
 och njuta, rörd och tjust af konsten, skön-
 heten, —
 det innersta af sig, det ädlaste af lifvet,
 och tiden värde ge vid sjelfva tidsfördrifvet!

Spektakel vill man ha: det får man äfven
 här.

Se blott en trollmans spel, om det ej tra-
 giskt är,

Vid hammarns dofva slag på tecknen i hans
 trumma

hans hår står opp som borst, en darning
 får hans kropp,

och ögonen ge eld, och läpparne sig skumma,
 tand gnisslar emot tand, nu arm, nu fot rycks
 opp,

och hjälten faller ner till slut i sanslös dvala.

Hans själ, ur kroppen flydd, far då kring
 jordens ring,
 att se hvad fjerran sker och spana dolda ting,
 för att, tillbakaländ, som ur en afgrund, tala,
 och fånga, dårad sjelf af villan, som han gör,
 den häpna mängdens tro, som korsar sig och
 hör.

Blott omtalt, denna scen kan göra is i
 blodet.

Jag såg ej, vill ej se ett konstverk af den
 halt,

ehur sublimt det är och gastlikt, efter modet,
 och fast ej *Bälman* sjelf kan te en slik gestalt
 i ladan der han ger den stora riddar-dramen.
 Hvad jag beundrar blott, är att en rå barbar
 ett lika sällsamt spel med sina nerfver har,
 som den af sylt och thé i soffan närda da-
 men.

CARL

Ren vantron flyr det ljus, som spriddes än-
 la hit

af visa konungars och sanna presters nit.

Ren Lappens troll dö ut; mei med ett gift
 från söder,

brännvinet, trollas nu han sjelf af Svenska
 bröder.

EMILI

Oskyldigare ro, ånskönt ej ädlare,
 ger här ett komiskt spel, för en gång värdt
 att se,

af lekare, som ner på sina hälar huka,
 med ena armen krökt, i skepnad af en kruka,
 och med en fingerknäpp hvarannan mana ut,
 att täfla i en sång: så kalla de fitt tjut.

Dock sägs ju deras vers än kärlek lifligt
 måla,

än segren, då en varg på skidor löpes opp,

och räddar med sitt fall de flydda renars
 tropp,
 än åskan, som ur skyn ger dån i bergets
 håla,
 då vilden ropar skrämnd: "Gud lefver än i
 år!" (*)

Du det förklara kan, du deras skräm för-
 står.

Jag såg dem väsnas blott med ögon, munn
 och händer:

nu visa, hur en järf i trädet står på lur,
 nu, hur han, med ett hopp, slår ner de långa
 tänder

i nacken på en ren, som far, ett dödens
 djur;

(*) På en fråga till några Lappar, om de hört åskan
 gå den sista sommaren, svarade en af dem: Visst
 hördes Gud lefva än i fjol. Se Högströms beskrifning
 öfver Lappmarken, sid. 157.

nu ta en ekorns skick, nu likt en båge
spänna,

nu knyta hand mot hand med vredens höjda
rop,

nu måka tipp mot tipp af näsorna ihop,
ett sätt bland fjellens folk att vänskap ge
tillkänna.

Och tröttare än de, till slut på komedin,
jag såg dem springa opp som barn, till ett
glas vin.

CARL

Fins det väl mera smak i många gyckel-
sånger,

som halfva Stockholm går att höra femton
gångar?

EMILIE

Hvad gälla smak och vett? Man undan sig
blott far

och jäspar i sin loge, som i sin boudoir.

Följ genom gator, torg och trädgårdar
och salar,

på bal och karusell, det flydda nöjets spår:
du fångar det ej mer, än du den vildren
när,

som för din blick försvann i dessa djupa dalar.

Det flyr, när det förföljs, i Stockholm, så-
som här;

men blir en sjelfmant gäst, der det ej nöd-
gadt är.

Just i dess egen verld, jag mins, hur män-
ga gånger,

sen vi det fåfängt sökt kring stan med vagn
och bloss,

och vände tomma hem med trötthet och med
ånger,

vi funno det i vrån tyst väntande på oss.

CARL

Ja, en' för nöjet sjuk, lik' den för vatten
sjuka,
blott törstar desto mer, ju mer han hinner
sluka.

Men för att skatta rätt sin sällhet inom sig,
man sakne den ibland.

EMILI

Ja, då jag fann mig sluten
inom min dörr igen, då fägnade jag mig
åt balen, dän jag kom: då blef den af mig
njuten,
då tog jag mig en vals, helt ensam, blott
af fröjd. —
Nu, att jag sluppit hit, jag dansar här, för
nöjd.

CARL

Man vill dock lefva med, och tidens seder
 pröfva.

Man lär af dären sjelf, att ej hans prål be-
 höfva.

EMILI

Ja, andra spöken likt, det spöket Lyckan är:
 för att dess tomhet se, man måste se det
 när.

På afstånd märks ej lätt, för gny och stoj
 och glitter,
 hur ledsnan med till-bords och med i vag-
 nen sitter.

Väl! att ha en gång sjelf sett in i modets
 verd:

man frestas, från den skild, dess mindre af
 dess flärd.

CARL

Dock menskan, först och sist, oss menskor
 måste röra,
 Hur väl man än med sig och med naturen
 trifs:

man anleten vill se, man meningar vill höra,
 och till den flydda stan af hemlig oro drifs.
 Gaf icke himlen sjelf oss ögon fram i pannan,
 för att beskåda fritt, ej skyn blott, men
 hvarannan?

Är ej en fin tangent i hvarje finger spänd,
 på det en likes hand må bli i hjertat känd?
 Vi föddes, med ett ord, till sällskap. Sjelf-
 va djuren

i flockar samla sig.

EMILI

Nå! männ ej äfven här
 ges menskor, barn, som vi, af samma mor,
 Naturen?

Ach! mer i tjell, än slott, man är sin like

kär.

Och har jag ej af dig, och af den vän,

den sanna,

jag i din syster vann, som troget delat vår

flykt,

nog sällskap? — Stundom ock ber du till

qvällen stanna

en skald, en munter vis, som du kan bjuda

tryggt,

som ej värdinnan bry, och ej, — hvad

snillen händer, —

likt qvicksilfret bero af vädret, som sig

vänder:

en Wieland, en Voltaire, en Pope och min

Racine,

din Shakespear sjelf ibland; och dem jag ej

må nämna

från Stockholm; — som mig här det sköna

sällskap lemna

af *Betti* och *Annett*, och *Laura* och *Christin*,
och Drottning *Disa* sjelf. Ja *Oden*, *Gustaf*

Vasa,

Sten Sture, *Birger Jarl*, samtala vid vår brasa
om ett *Odödligt namn*, och *Styrkan* af en *Själ*,
som lefver för sitt lands och för sitt släktes

väl.

Dessutom stiftar du en klubb för dig allena!

Hvad han skall sitta stolt att kring sitt bord

förener

Rom, Grekland, Göttingen! — Då törs man

in med plats,

för Herrar Cicero och Plato och Horats,

att bjuda en kopp thé. Men får du se mig

bunden

om tinning eller kind: (Jag sof ej sista natt

för tandverk, — eller stack mig blott ett

hushållspratt);

så lemna du Sokrat, ja Paulus sjelf, på stunden,

och bjuder Sancho in att snacka mig till skratt.

Han på sin åsna är, med eller utan hatt,
 min Doktor. Mot kolik, migrän och annan
 pina,
 hans ordspråk mer förmå än opium och kina.
 Men hjälpa icke de; och snön, i hvirflar
 svängd,
 oss hindrar från en fart åt bergens fria ängd,
 att dricka himmelsk luft, som lifvar kropp
 och sinne,
 så skake vi oss här, så hoppe vi härinne:
 Hans Vördighet får lof att sjelf som blind-
 bock gå.

CARL

Jag räds att bli det jemt, här ensam, mel-
 lan två
 fruntimmer. Himlen vet, om J fån bindlar
 göra,
 till hvilken dårskap än J kunnen mig för-
 föra.

EMILI

Hvem önskar ej ibland att vara barn igen?

Och männ ej *smusla sko*, och *liten lefver än*,

så klär den Vise sjelf, som att till harm sig

spela,

till lungsot dansa sig, och äta sig till qual,

och samla hus från hus blott ämnen till

förtal:

de stora tidsfördrif, som oss i Lappland

fela!

CARL

Ett sällskap vet jag dock, en lek, ett tids-

fördrif,

som skulle främst af allt förljufva här ditt

lif:

ett nöje, köpt med qual, dock aldrig följdt

af ånger;

en pligt så mödosam, men ach! så ljuf

likväl,

som plundrar skönheten, som gör den till
 en träl,
 dock klär den mer än tyll och sammet, tusen
 gånger.

Du har ej hört min dröm: men kan jag
 måla den?

Mins du Corregios natt? Mins du den Mör,
 der myser?

Mins du från hennes barn den himla klar-
 heten,
 rundt om i mörkret spridd, som likt en mor-
 gon lyser?

Så log du åt en son: och allt blef ljust
 kring dig;

De hemska saknader jag såg från vaggan
 vaggan flydda,
 och till ett älskadt hem blef denna öken-
 hydda.

O! denna sköna dröm, när skall den sanna sig?

Säg mig din hemlighet? Den rör ju också mig,
vill jag väl hoppas —

EMILI

Så? Men bakom kvinnans
slöja

ej titta får en man, blott se igenom den.
Naturen är som vi, är af vårt kön, min vän.
Hon straffar Hymen sjelf, vill han för myc-
ket röja.

CARL

Välan! en aning blott är ren en verklig
fröjd.

Men när den uppfylld blir, o huslig säll-
hets högd!

När vid en vaknad röst du från min kyss
dig rycker,

och flyger till hans bädd, och säll, som om
du bar

på dina armar allt hvad jorden dyrast har,
 emot din svällda barm den ljufva bördan
 trycker:

att se då, hur din blick på honom hvilar ner,
 och hur han lyfter opp sin lilla hand, och
 ler,

och känner ren sin mor, och fingrar om
 din haka,

en liten Kärlek lik, af äldsta Gratien kysst: —

att se det, vid min bok i soffan lägrad tyst,
 och säga till mig sjelf: det är min son, min
 maka!

O njutning, blindt försmådd af högsinta begär!

O sällhet, brottsligt spilld af vällusten och
 flärden!

Då skall jag, om din ro ej mer bekym-
 rad, här

af hela verlden glömd förgäta hela verlden.

EMILIA

Förgätom den nu strax. Som barnen, släpp-
 på ängen, all den sorg, de greto nyss förut,
 vid sköna smultrons syn i en minut förgäta:
 så lät oss tänka nu blott på den fröjd —
 att äta.

Delt med en hjertlig vän, den ej den minsta
 är.

Se Gumman; hur hon rörs beställsam! —
 och hvad rätter

af vildt från luft och mark, af öknens valda
 bär,

hon med så fryntlig min i noggrann ordning
 sätter!

Och hur hon bjuder nu, lik sjelfva välviljan!
 O! hennes ögons fröjd att se hur andra
 njuta

är mer än all den prakt, som skeppsbron
 visa kan,

vid husens täflan der, latt dagen kostbart

Hvi kan man ej förstå, att det är hjertat

blott,

som maten till och med och vinet gör rätt

— godt?

—

TREDJE STUNDEN

Vid Bordet.

CARL

Blott i sin enda ren hvad rikdom fjellbon
 äger!
 Och hvad det ädla djur sig offerar för sin vän!
 Ej nog med lifstidstjenst: det lemnar honom
 än
 till slut sin varma dräkt till klädnad, skjul
 och läger,
 sin sunda kropp till spis.

EMILI

Och hvilken furstlig spis!
 Jag ville bjuda den åt Kejsarn i Paris!
 Såg jag ej nyss hans örn i skyn en renkalf
 föra

och segla med den stolt högst opp i Fjellens
 famn,
 som kaparn med sitt 'rof försvinner i en
 hamn!

Får jag med Férna här en gång bekantskap
 göra,
 blir han mitt sändebud, det kejsrerliga djur,
 och bär hit — fransk desert, förrän du vet
 af ordet.

Osynlig för Z - - t och hvar fiskal på lur,
 ett blad af Moniteurn han lägger här på
 bordet.

Hvad högtid, att fördold i öknen läsa få
 Verldsskiftarns jätteord, och jätteslag derpå!

CARL

Du ler, men tillstå sjelf: när blott från
 Mälarns stränder
 en gång i öknen hit ett bref, en tidning
 länder,

en söderns fågel lik, som våren till oss bär:
 hvad du skall spritta glad, hvad du skall
 läsa der

årsgamla nyheter med knappast dragen anda!

EMILI

Ja, i en nummer blott af Dagligt Allehanda
 hvad jag studera skall: om en förlorad hund,
 en städerska, som vill till någon enkling gerna,
 en högst superb auktion på möbler helt mo-
 derna,

en saft som nya gör båd ansigte och mund,
 ett luftskepp, som en katt skall opp till
 molnen föra,

en cynisk hundballett, ett magiskt andespel,
 och *Ingen*, som sin röst osynlig låter höra (*),
 med mer, som landtbon gör af häpnad stum
 och stel

(*) *La femme invisible* från Paris, som för ett par år sedan lät höra sig äfven i Stockholm.

ren vid affichen blott om hufvudstadens under.
 Och när jag läst till slut det lärrika blad,
 så kan jag helsa dig från Stockholm, lika
 glad,
 som hade jag der sjelf förlorat några stunder.

Men utan skämt, min Carl: den sorg jag
 fruktar för,
 den enda i mitt bröst, som ej en natt för-
 strör,
 är att *du* tråna skall, du sjelf här under
 Polen,
 skall finna, skild från allt som konst och
 odling är,
 dess långa skymning lik din hela lefnad här,
 och ej dit snille värd den Lappska predik-
 stolen.

O! jag förlåter dig hvad jag ej mig förlät:

En qvinnas hela verld är hennes hus: och det
 är

är lika hvar det ställs, på globen som sig
vänder.

Så snäckan för sitt hus med sig, ehvart hon
länder.

Men mannens högre själ vill ut i tingens
rymd,

vill ut bland bragders dån i staten och i
tiden.

Dock gläds, att lefva här, af bergen lyckligt
skymd,

tills seklets bistra storm, ach! en gång, är
förliden.

Sen, hvilket skådespel att träda fram igen,
lik en som sofvit bort en gruflig natts för-
härjning,

och under fasan sjelf af spår som röja
den,

med glädjetårar se omkring sig lugn och
bergning,

och möta här en väns, och der en frändes
 famn,
 likt räddade från sjön, som mötas i en hamn.

CARL

Förträffliga! — Och dig jag skall i öknen
 dölja?

Uppriktigt: icke blott den ädla lust att se,
 och tidens stora gång med manligt öga följa,
 men ock ett stolt begär att synas, tör mig ge
 en oro, utom den, jag för din ro bör hysa.
 Den stora sanningen jag ej bestrida bör:
 man lycklig är för sig, för andra lycka gör.
 Den lefver blott till låns, som lefver för
 att lysa,

slaf hos en dårad verld och fremmande hos sig.

En fåfånga likväl du måste tillge mig:

jag ville låta se din skönhet vid min sida,
 och höra hviskas: Gud! hvar har han funnit
 den?

Ja, Venus i sin char må sjungas af poeten:
 jag ville måla af den sköna qvinnligheten
 lik Hebe, med sin skål, då hon från Jofurs
 bord,

på tårna, för att ej hans middagsslummer störa,
 går, sjelf ospisad än, att örnens måltid göra.
 Hur var den ej hos dig ren vid din docka
 spord,

den huldhet, hjertligt mån att nära, fostra,
 hylla,
 och för det minsta kräk dess hvarje saknad
 fylla,

Som nu —

EMILI

Din Emili är qvinna, med ett ord.

CARL

Ja, qvinna! — ädla namn och sköna! — Få
 dig bära
 med rätta, om ock få det stolta namnet man!

EMILI

Det ena är er skuld, det andra vår.

CARL

Välän

En qvinna är sin mans, en man sin qvinnas
ära.

EMILI

Hon är lampetten blott, han ljuset. All den
glans,

hon sprider i hans hus, på honom sjelf, är
hans.

Jag är ditt eget verk, jag må ditt bifall
vinna!

CARL

Du min discipel var, och blef min lära-
rinna.

EMILI

Förlåt mig: jag är van att läsa opp för dig
de läxor, du mig lärt. Till lycka hör oss
ingen,

Dig skonte ej ditt kön, och intetdera mig.
Ty näst en "Lärd i stubb" af allt på jorde-
ringen

minst tåls —

CARL

En Vis i flor!

EMILI

Som gör sig vis, i tal!
I sällskap vet jag nog, att sluten i min shal
mitt lilla menskovett knappt genomskina låta.
Dig visar jag det helt: du kan din hälft
förlåta,
det svaga qvinnokärl, att också ha en själ.

CARL

Svagt nämner man ditt kön: dess vekhet
 har likväl
 en egen spänstighet, som gäller mer än
 styrka.

Er sjelfva lydriad snär oss Herrar i er magt.
 Jag ser ej utan harm min mandom dertill
 bragt,
 att nödgas, qvinna, dig ej älska blott, men
 dyrka.

Dock tröste sig mitt mod: vill man en ur-
 bild se
 utaf allt skönt och godt, så målar man en
 qvinna.

EMILI

Och ändå tveken J att menskorätt oss ge.
 Från vildens arma hjon till Sultans herska-
 rinna,
 är qvinnan verktyg blott: för skilda nyttors
 skuld

än slaget om med jern, än siradt ut med
guld.

Betrakta i sitt hus den skönaste Grekinna,
nu tillbedd i en sten: hvad var hon? tjerna-
rinna.

CARL

Men se: i tankens verld, der rätt och san-
ning rå,
man hänför till ditt kön ej endast Gratierna,
ej Sångens Döttrar blott: men Dygderna
också.

EMILIE

Du glömmet än, jag ber, du glömmet Fu-
rierna,
och Eva med sin orm. Ja, skapte man ej än
en mor, all stygghets bild, åt sjelfva d--nt!

Dock, hvilken är förmer af saxens begge
delar,

är ju en löjlig strid: de gjordes för hvaran.
Så begge könen blott fullkomna menniskan.
Du vill en engel se: hvad är som dertill
felar

den ädle ynglingen, den ljufva flickan der?
Smält begge i en bild: och engeln färdig är.

Så kom, förenom oss, Huldt stöde mig
din skullra,
aftorke ömt och lent min hand din pannas
svett.

Du stäm en högre ton: och likt en skön
duett,
vårt lif harmoniskt flyr, hur ödet än må
bullra.

Skänk mig din vishet, du, och tag min
ömhet blott.

Gif mig den enda magt att föra ut din vilja.

Och om ej englar juft, dock ett i tyfthet
 godt
 och lyckligt ägta par, oss döden blott skall
 skilja.

CARL

Min vishet! ach! den är en bokstaf blott
 hos mig,
 men lefvande natur, så sann, som skön,
 hos dig.

Vi Män, vi räkne ut på taffan blott det
 rätta:

J qvinnor! fatten det från hufvet strax i verk.

EMILI

I gen oss regeln först: att den i handling
 sätta:

oss känslan hjälper sen. Men den allena, märk!
 hur ofta den har stjelpt en stackars redlös
 qvinna.

Dock om man bergats väl til fru från
 älskarinna,
 behöfs det sällan mer stor visdom föt mitt
 kön:

ett husligt minne blott af dageliga rön,
 en smula tålmod, och tid at sig befinna,
 och litet grand besvär för det man gerna vill.

CARL

Hur mången filosof, filosofin i ära!
 det lilla hemvett blott af er behöfde lära,
 då han från hus och land, från jorden sjelf
 far vill.

Jag sjelf, du, vet ej än, hvad jag kan dåras till
 af åtrån att mitt namn se längst til Skåne
 svingadt,
 och nämndt i snilletts verld blott för den
 sällsamhet,
 att der kan visas fram polarisk vitterhet.

Så här från träd till träd ett gråskinn flög
 bevingadt

och sändes till Linné: i hvars museum ända
det fågellika kräk beses af barn och män.

EMILI

Den sker väl icke så, med vingar blott af
läder,
den flygt, du plösligt tar åt ethern från
min hand.

Flyg, flyg, ej för ett namn, som smärtar
mer än gläden,
men för det skönas skuld, ifrån oss flyg
ibland,
och stig med taflor ner, som lyfta oss från
flärden
och från vår hvardags krets, ehuru kär och
glad.

Förundransvärda konst, som för oss, på ett
blad,
kring himmel, haf och jord, och den blott
drömda världen,

som låter menskjan se sitt inre, tjust och
 skrämnd,

och ljuda sorg och frögd, liksom en lyra
 stämnd! —

Blott ej för mycket van, att med gudinnor
 vaka

du hemma finner sen för platt din stackars
 maka!

CARL

Från huslig sällhet dömdt till ett odödligt
 namn,

genit, som föds dertill, allt, allt, för konsten
 lemne.

Min Sångmö är blott du; mitt altar är din
 famn,

och lyssne till min sång blott du, dess pris
 och ämne!

EMILI

Näst frukten af ditt kall, näst gagnet för
 det folk,

bland hvilket himlen sjelf dig kallat till
sin tolk,

hvad kan väl mer behag uppå din bana sprida,
än om du, säll att här få lefva tyst och lugnt,
är genom språket med i ljusets medelpunkt?

Blott ej kritiken stör din nattro vid min sida!
Ej den som rätta vill, men den som sårar
blott.

Hur flyger ej ett ord, som spefull qvickhet
sände!

Så af förmenta troll fick herden här ett
skott
ösynligt, men hvars gift han länge plågad
kände.

CARL

Var lugn: en drifhusväxt är lagern
vårt land.

Kring Mälarn må en krans, i smakens säkra
hand,

trots vintern, hållen grön, till mål för snil-
let lysa:

men förn den hunne hit, den skulle hel
förfrysa.

Nej, för att talas om med ett sarkastiskt pris
i Stockholm som poet, i Upsala som vis,
jag ej vill tråna bort i en fantastisk villa,
och med min friska färg mitt enkla vett
förspilla.

Jag skall ej, trösta dig, att sjunga min
Glycer,

den ömhet låta bli jag henne skyldig är,
för mensklig höghets skull mitt menskjo-
hjerta döfva,

och grälände om plikt förgäta at den öfva.

Så för allt känsloprål, som för all inbildsk köld,
skall du bevara mig: skall låna mig din sköld,
mot hvarje flärdens pil från sjelfva Phœbi

båga,

ehur etheriskt fin dess spets må slipas än,

ehvad olympisk örn sin fjäder lånt åt den.
 Här, om jag lycklig är, jag ej skall tonen
 fråga,

ej söka utom mig mitt värde och min ro,
 ej ryktets genljud mer, än egen känsla tro:
 Dock Söderns sköna verld ej hel för oss
 försvinne!

Hebreerns skystod lik, dess bild vid öknens
 bryn,
 nu hölj'd i dunkla moln sig skugge för vårt
 minne,
 nu fladdre för vårt hopp, i eldsken opp
 till skyn:

att ej vår själ må bli så tom och kall och
 öde,

som landet der vi bo, och trögheten, som går,
 böjd under vanans ok, på evigt samma spår,
 ej så förstela oss, att vi för verlden döde,
 ha ingen känsla kvar för jordens sorg
 och fröjd.

Jag

Jag räds, en längd af år i detta hide dröjd,
 jag blefve björnen lik i lynnet och i minen.
 Men du förskönas blott af frosten, lik hermilinen.

Så liflig midt i snön, så skiftande din färg
 med årstiden, som han; du knapt det hopp
 behöfver,
 att vintern äfven här dock en gång skall
 gå öfver.

Hel Lappska, trifs du ren bland drifvor
 blott och berg.

EMILI

Nej, äfven jag, min vän, vill hoppas, ständigt hoppas,
 jag ville det ännu i sjelfva Elysén.
 Så skön dess skugga är vid evigt aftonsken,
 jag önskade dit höst, för att se löfven
 knoppas,

jag önskade dit natt för att se dagen gry.

O! jag är ren förtjust att tänka, hur en ny,
i hast förvandlad verld min väntan skall
förvåna,

då öfver dessa berg omsider solen når,
och skyndar drifvans flykt för grönskan i
dess spår,

och tvingar natten sjelf att ljusets färgar
låna.

O! då betalas oss vår saknad med en fröjd,
som barnens, sann och ren, dess större, ju
mer dröjd.

Ja, som ett Stockholms barn, att se ett maj-
löf, hoppar,
så skall jag helsa här midsommarlöfvens
knoppar.

Och som en flykting rörs, att från sin
födslostad
ett fartyg ankra se: så skall jag springa
glad

emot en tallös svärm af änder, som här
hvimlar,

och följa deras lek emellan tvenne himlar.

O! skyndomsåsom de at njuta sommarn här,
ju flyktigare ägd, ju mera skön och kär.

Se innan månen fyllt ett enda hvarf kring
jorden —

(men ingen måne fins och ingen stjerna då!) —
är rönnens krona grön, och hvit, och eldröd
vorden,

och jag har sallat ren, förr än jag slöt at så.

Hvad jag skall herska då, en Drottning i
min täppa!

Och du: så långt ditt lod, så långt ditt välde
når.

Dig tillhör skogens hjerp, dig tillhör stran-
dens snäppa,

och öfver hela sjön, trots Britten sjelf, du
rår.

Må hvar sin hemisfer två Kejsare regera:

Du i ditt rike här beror af ingendera:

ej mer än insjöns lom, som än på molnet bor
och än på vågen blott, af landtmätarn beror.

CARL

Till en monark i hast du gör mig, svärmarinna

EMILI

Är det så rart, att bli krönt hufvud, för
en man?

CARL

Här trodde jag det rart.

EMILI

Och flydde hit? Välan!
du skall dig mer än Kung, du skall dig
lycklig finna—

Men sommarns nöjen här jag ville måla ut.
Min själ, här hemma stadd, dem känner
ren förut.

Än flyte vi på sjön, och söke i vår snara
 en perlbeströdd forell, en purprad röding få.
 Än öfver fält, af bär helt gula, eller blå,
 vi gå, och samle dit af Lapska barn en skara.
 Än öfvar jag allt mer min lilla botanik,
 får mången ny bekant, och mången gammal
 träffar,
 här i sitt rätta hem mer skön och välluktsrik.
 Men ingen i behag *Linnaea* öfverträffar.

CARL

Dock sjelfva mästartarns röst af *Andromeda*
 vanns,
 då han åt Flora knöt från Fjellarne en krans.
 Som Perseus, såg han rörd den sköna, i sin
 kedja
 på klippan, i en flod från bergsnön, luta ner,
 och darrande, om hjälp med lyfta armar bedja.

EMILI

Den andra fick hans namn: och det betyder
 mer.

Men läggom *Dryas* till: för alla tre tillika,
 på Gratiernas vis förskönande hvaran,
 den Lappska rösen sjelf, den Norrska neglikan,
 och Cypripedier och Trollier måste vika.

Men vet du, hvar jag mest botanisera tör?
 På klipporna, min vän, bland mossorna
 der lysa,

båd för min färgkonsts skuld, som jag här
 allmän gör,

och för de skönheter, de sanna, som de hysa.

Sen följer jag din jagt, och lyss till orr-
 kullns risp,
 som mellan buskar flyr, ur nästet sprungen
 tidig.

Der slingrar oss förbi en korsräf: snabb och
 smidig,

han bär sitt kors så lätt, som någon ny-
 gjord bisp.

Här står en sällsynt elg: och stolt sitt huf-
 vud vänder

från björken, af hvars topp han hette, ser
 oss an,

med undran och förakt, en stund, som
 tänkte han:

förföljs jag äfven här? och flyr åt flodens
 stränder.

Du låter honom fly, och simma öfver den.
 Dock far han till sin död åt söderns skog igen,
 så prägtig i sin fart utöfver fält och hedar,
 som öfver vårens is en seglare på medar.

CARE.

Den ädle! — Mätte ej, o Svithiod! innan kort
 så dina hjeltars tal, som elgars glesna bort!

Dock stammen, frisk ännu, har kvar sin gam-
 la kärna,

och nya dygder bär, då de behöfvas mest;

Ja, Manhems ära står, af seklerna befast:

må hon än gå i moln, hon står, som polens
 stjerna. —

EMILI

Se der den stjernan: se, hon blickar öfver oss
 sig lik, vid all den skräck af eldkulor och bloss,
 som tidens tecken är. Vid åsynen af henne,
 vi äfven, gömda här, ett fosterland bekänne.

Men till vår jagt igen. En ripa löper der,
 den öfver tufvorna, som drifvan lika snälla.
 Slå vad, med ditt gevär du henne ej kan fälla,
 du man; men i mitt garn, jag qvinna, hen-
 ne snär.

Håll! du ej hjerta har att pelikanen döda,
 som djupt i öknen flyr at sina ungar föda,
 om ej med eget blod, som åldern diktat
 har,
 dock lik en mensklig mor, utur sitt bröst
 förvar.

CARE

Men hvad? om en miljon af lemlar vi der
 möte,

som öfver berg och dal och klippor, opp
och ned,

oryggligen gå fram i oförändrad led,
och störta sig— det sägs— till slut i hafvets
sköte?

EMILI

Så lemne vi dem väg, de eniganters tropp!
Men ach! hvad drifver dem att fly så utan
hopp?

CARL

Törhända hoppas de att bort om hafvet
hinna,

och på en annan strand ett annat Troja finna.

Åtminstone på is är deras skara sedd
med lycklig öfverfart afmäta Bältens bredd,
förföljd af en pluton, som dem i hälen sände
den fiende, de fly, det lätt bestöflade,

hårfagra, sluga djur, som vefar krypande
omkring en snöhvít kropp en svans med

kolsvart ände.

EMILI

Ett annat värnlöst kräk, som pryddes af
naturen

blott till dess undergång, här göms i sjö
och elf,

förgäfves! — Säg jag ej af Fjellherdinnan sjelf,
okunnig om dess pris, en prächtig perlad
buren?

Men mer än allt hvad rikt i Norden
gömmas tör —

ty i dess hålors natt, hvem lyste opp kri-
stallen,

och ametysten bröt och porfyren och me-
tallen? —

Ja, mer än allt hvad dyrt, der gömdt, ej af-
und gör,

dess massa blott af sten min inbillning förför.

O! förn de mörka dar oss plötsligt åter hölja,

så högt oss jorden bär, din hand mig lofve

följa!

Du mins, hur lyft på tå jag för de klip-
 por stod,
 som Titan Skjöldebrand till Stockholm bar
 från Fjellen.

Om jag hans frihet ägt, jag ägt hans lust
 och mod

då ren, att sjelf bese de underbara ställen

Nu skall jag se dem, nu, och vid din si-
 da trygg,

bevandra fjell på fjell, i trots af björn
 och mygg.

CARE

Och vada i morass? och mellan brådjup halka?
 och sköljd af forsens skum, och gungad af
 dess svall,

med sköra stängers magt nå högden af
 dess fall?

Och utan skynt af träd för hvila eller svalka,

dig lägga på en klint, och bida, hölj'd af rök,
en sjungande miljons fiendtliga besök?

EMILI

Ja: men hvad syners prakt skall dessa mö-
dor löna!

Hvad ängder! O! för hvem fick öknen dem
så sköna?

Ej vet dess ren, dess Lapp i dessa skyars färg,
der himlen stiger ner att vandrarn öfver-
skygga,

i dessa klippors form, hvaraf på dessa berg
Naturen tycks sig sjelf ett tempel ärnat bygga,
den höga skönhet se, för hvilken snillet flyr
romantiskt hof och stad bland hundraäfventyr.

CARL

Med oro ser han blott de sällsamma besöken,
En lyckligt dold metall han fruktar spa-
nad bli,

och leder fremlingen i irrgångar förbi
 de ställen, der han hört en malm, som smids
 af spöken.

EMILI

Oss tror han: ej af oss hans frihet räds försåt,
 Vår vandring visar han en gen och säker stråt.
 Förd med hans tält och hjord opp till hans
 sommarställen,

jag ser min ungdoms dröm, om en roman-
 tisk färd

åt Alperna, bli sann: jag ser en herdaverld,
 der halft i himlen stå de molnongifna tjellen.

O! jag skall plocka der en blomma när-
 mast skyn,

en blomma som sin färg och vällukt kan
 bevara,

åt min Sophi, min vän: som säger vid
 dess syn:

ändå fick Emili uti Arkadien vara.

CARL

Hvem var väl ämnad dit, och född der, om
ej du?

Och du skall söka det i Lapplands öknar nöl

EMILI

O! nej: jag söker ej, hvad jag har funnit
redan,

hvad jag härinne har. Det må då nämnas
sedan

Siberien, Lappland: nog! det sanna, verkliga
Arkadien fins för mig, der jag blott dig får ha.

Här af ditt öga mött, här tryckt af dig i
handen,

jag känner att din blick, din hand är li-
ka här,

som der du fordom satt ibland jasmin på
stranden,

mins du? vid Floras bild: då än blott hem-
ligt kär,

du läste Creutz för mig; och rodnande vid
 lutan,

jag sjöng ur Florian och Hölty en romans,
 vid våra svanors stim i aftonrodnans glans.

Idyllens dröm är skön; men ock dess spel
 förutan,

der blott dess oskuld fins, der fins dess säll-
 het ock.

Du blåser ingen flöjt: okransad är min lock.

Bland rosor blott af is, på frusna fenster-

rutan,

jag pustar ut min suck, och ristar in ditt namn,

då till en fjerran sjuk du slet dig ur min famn.

Och när du, hemåt vänd, hit ner från ber-

get hänger,

och din herdinna der vill öfverraska dig:

hon ej med fromma lam på väpling sätter sig:

nej, vadande i snön hon oppför branten

klänger.

Men saknar du väl lam, min Carl, när du har mig?

Är

Är det väl myrtenskjul och sång af
 nakna galar,
 som göra glädjen? nej, de pryda dikten blott?
 Spörj slafven som bebor det sköna Tempes
 dalar,
 spörj Lorden som beställt ett Grekland vid
 sitt slott.

Den ena sin tyran, sig sjelf blott flyr den
 andra,
 och begge, med en hemsk förtviflan i sin min,
 bland lager och olif och marmortempel
 vandra,
 och hänga sig till slut midt i en skön ruin.

För öfrigt: äfven här har konsten taf-
 lor funnit,
 som i Hesperien sielf ett namn för skönhet
 vunnit.

Se der! ett jetteberg med snöhvit hjessa står,
 och i dess sköte ler den lifligaste vår.

En ångande kaskad sig störtar ner för muren,
 först trappvis: lodrätt sen, och delad i sitt fall,
 han bildar, för en sal, djupt in i berget skuren,
 en kolossalisk port af regnande kristall.

En sten min brygga blir, som under stegen
 sig, buslar. En skällver;

och ren sin svala natt en grotta kring mig
 sig, hvälver,

som klädd med evig is än ingen dödlig hyst,
 och hvars kolonnens glans för intet öga lyst.

Dock mer än all den pragt, som dagens
 sken der röjer,

en hvit Angelica min blick, min känsla dröjer,
 som mellan klippor växt vid sjelfva fal-

lets fot,
 en sorgens dotter lik, mer skön af ödets hot.

Hör ren, med mindre dån, de fria böl-
 jor ila

i floden, och till slut omkring en holme
 hvila,

som bär ett enda träd, der nordens näktergal,
 som söderns öm och ljuf, men sorgsnare
 än denne,
 allt hit från verlden flydd, här gjuter ut
 sitt qual.

Med ljud som, långsamt dö, han fåfängt
 söker henne

som mötte honom förr på denna tysta strand,
 der ej ses menskjofjät, ej rök vid himlens rand.

Men någon älskvärd tropp af Sylfer och
 Sylfider

här måste bo, hit flydd i dessa orons tider
 ifrån en verld, hvars först till blod och
 guld ej släckt,

förjagar mer och mer allt skönt och ljuft
 och täckt.

CARL

Men kom: bland svarta brott af sten, som
 ärnar rasa,

der buskar utan lif blott öka stället fasa,

hit kläng, på brantens brädd, och se i djupet ner.

Se denna sjö lik beck, hvars bergomslutna spegel

ej känner högdens vind, der solen aldrig ler,
 der ingen rört ännu en åre eller segel,
 der blott en enslig örn och molnen, jagade
 i skyn, — sin dystra bild, som i en afgrund se.
 Och hör en spöklik uf, som klippans skref-
 va döljer,

instämna med sitt skrån i vädrens hvas-
 sa hvin:

Hvad Gnomer vistas här? Melankoli och
 Spleen!

Ach! äfven hit sitt rof bekymrens här förföljer.

EMILI

Är det naturens skuld? I hennes verk, min vän,
 är sjelfva fasan skön. Det är ej så med den,

som menskior ge hvaran, som menskior ge
sig sjelfva.

Må elementrens strid om haf och skyar
hvälfva;

må Hekla spruta ut sitt helvete i snön:
ett sorglöst folk bebor den skräckomgifna ön--

Men mot din sjö af beck, jag snart en
annan finner

af silfver, lyft mot skyn i toppen af ett berg,
der blott en krans af snö, hvars hvithet lil-
jans vinner,

omger det klara djup, som lånar himlens färg:
Och hvilken himmels!— Se! hur qvällens
moln sig randa!

Dock fins väl någon qväll, der dag och natt
sig blanda?!

O! af en solskens natt hvad underbart behag!
Hvad jag skall se den rörd, som nu en
mänskens dag!

Men ännu mer: hvad syn! då högst på

Fjellen hunnen,

jag oceanen ser och midnattssolen der.

Hvar hvilar sig min blick? Hvart följer han

den här

af svanor, som der far, i rymden strax för-

svunnen?

Haf, himmel, böljor, moln sig många för

min syn,

och här ett jättedjur, som sprutar opp till skyn,

och der ett ispalats, som glänser emot solen!

CARL

Du söker jordens gräns: och finner men-

skjans blott,

hvars flygt kring haf och sky förgäfves ef-

terstått

den mystiska magnet, naturen gömt vid Polen.

O! att vi kände blott vårt hjertas hemlighet,

och visste rätta dess missvisande magnet;

än lyft på vågens spets i dagen åter träder;
 nu åker fram en mil med hastigare lopp,
 än spannet, utan kusk, ner för en backe
 skenar;

nu i en hvirfvel svängs emellan hvassa
 stenar;

nu rusar mot en mur af berget, som står opp
 mot flodens krökta fart: och genom punkt-
 lig vändning

undslipper stöten der, och här en hemlig
 bränning.

Och likt ett slagfälts dån af vattnen kring
 dig hör;

och ser, hur strandens trån likt slagna trop-
 par flykta;

och vet, att en sekund, en tum, som ro-
 dret rör

hit eller dit sig mer, och årorna bli tryckta
 mer eller mindre djupt, besämmer lif och död,

EMILI

Välan! jag smäkta må i några timmars nöd.
 Dess större blir min fröjd, att i vår glada
 hydda

oss återställda se och alla faror flydda.

Hvad jag skall trycka då med hjertlig tack-
 samhet

den gamla Charons hand, som stod, med snö
 i håren,

orörlig, och med stum, blott vinkad, myn-
 dighet

ifrån sitt roder böd de aktande vid åren,
 som fört det femti år, och på sin vissa strand
 bragt lyckligt tusen lif, förtrodda i hans hand.

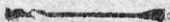
Och sen, när höstens storm' begynner
 åter rasa,

vi sätte oss, som nu, förnöjde vid vår brafå,
 och jollre om den tid, som flydde skön
 och snar,

och den som komma skall med nya som-
mardar.

Så njute vi hvar frögd tre gånger: förn den
varit,

och då den är tillstäds, och ännu sen den
farit.

lopp du ej efter mig, och drog mig omå
tillbaka,

och sade: jägta ej en dunst, som slock-
nat ren?

Hvad mera är väl tidt, den lycka, för hvars
sken

man går att sällheten, den vunna ren,
försaka?

Dock sätt ett mål för dig, och sträfva att
det nå:

I, män, en särskild blick långt fram i tiden,
ägen.

Men hvarför gå förbi all frögd, som är i
vägen,

och intet nöje ha, blott för att nöje få?

Först njutom det som är: och glädoms åt
det sköna

i allt ehvar det fins, hur smått, hur hvar-
dags likt:

i maskens gyllne skal, som trampas i det
gröna,

i sjelfva hedens ljung, der purpurn lyser rikt,
i minsta smål af snön, som lyst af månen
faller —

du viste mig det nyss — i stjernlika kri-
staller.

Sen är jag gerna med att bygga stolta slott
i luften, som af guld och ädla stenar glimma,
med skalder och med barn. Ett spel för tan-
ken blott,

det är en lycklig tröst i mången ledsam
timma,

Också en munter qväll kring brasan i en ring,
hur ljuft att sitta fromt och önska! — Ingen ting
mer lättsmält maten gör och sömnen mer
behaglig.

Den gyldne tidens flykt är klagad — och
är klaglig.

till någon gudoms fest; då trött af dans
och sång,

man lade sig till ro vid närmsta källas språng,
och mornad under skyn, och badad i christallen
blott tog emot en frukt, ur trädet nästan fallen;
då utan sorg och hat, blott för en myr-
tenlund,

invigd åt kärleken, hölls hela jordens rund;
då allt var blott natur, och hela mensklig-
heten

en enda skön familj, af sjelfva olikheten
i lynnen och i drag förent med nya band
så menlöst som bland barn små brudpar, hand,
i hand;

och då till oskuldens och helsans glada
fester

inunder låga tak nedstego himla gäster?

EMILI

Tag dina bilder bort, som klä blott san-
ningen:

och du skall finna här din målnings urbild än;
 Ja, när Astrea for från ett förderfvadt slägte,
 hon såg sig om ännu från bergen; och på dem
 lät helsa, frihet, fred, och kärlek till sitt hem,
 och all den lust bli qvar, som blott natu-
 ren väckte.

Dock öfver allt, min vän, en guldtid, lif-
 vets vår,

är af hvar dödlig ägd i menlöshetens år.

Men att han plötsligt flyr, hvem våller? Den
 som klagar.

O! huru lätt ännu, blott fåfängan ej rår,
 vi kunne skapa oss de samma gyllne dagar,
 och samma gudaspår i våra hyddor se.

De varelsor från skyn, som gästade på bygden,
 i dalens lägsta tjell: säg, hvilka voro de?

Blott samma Frögd och Hopp som ännu bo
 hos Dygden.

Visst fuckar mången from i kojan tryckt
af nöd,

och blöter med sin gråt ett knäppt och bit-
tert bröd.

Dock, är ej sällheten så glessådd uppå
jorden,

som klagan, evigt förd från södern och till
norden,

vill nödga oss att tro. Hvem klagar gäl-
last? Den,

som sen han njutit allt, har intet hopp igen.

Bland smärtor och begär, dem att på
jorden tömmas

Pandora i sin ask ifrån Olympen bar,

lät Zeus, (i ödets trots de dödeligas Far),

på botten, oförmärkt, det sälla hoppet
gömmas.

Du tydde ju för mig den sköna dikten så?

För denna enda skänk de andra glömmas må!

CARL

Ja hoppet, hoppet blott blef qvar i jernets
tider,

och all dess tröst behöfs, tro mig, min Emili,
ej blott för ödmjuk dygd, men spotsk phi-
losophi.

Förlorom ej dess mål, om det än svek om-
sider.

Vår flykt skall ta sitt slut, ett bättre hus
sin dörr

upplåta skall för oss, i grafven, om ej förr.

EMILI

Än tänker jag ej dö, jag nu begynner lefva.
Ej hamnen blott är ljuf, men seglingen också.
Dock flödd uppå din arm vill jag i fören stå,
ej blott när fruktan flyr att seglen hastigt
refva,

men ock vid lycklig fart, och af det sökta
land,

förut ren, i en tub bese den gröna strand.

Men hannen för mitt hopp, (mitt hjerta det

bekänne)

är ej i himlen blott, är här på jorden än.

Ach! efter långlig flykt att se den bygd igen,

der man begynt sitt lif, hvad fröjd går öf-

ver denne?

Tillbaka till det kärr, som såg dem fostras opp,

beger sig utan ro de flydda tranors tropp.

Till sina fäders berg vill Lappens son ur

staden:

förgäfves omklädd der, och lärd att stå i

raden

af granna lättingar omkring ett yppigt bord.

Från pragt och öfverflöd han rymmer till

sin hjord.

Hur var— den undföll mig— historien om

de tvenne

från Ume stulna barn?

Till marknaden i stan
 en liten Lappska kom: en gosse följde henne;
 man paras så ibland. Dem såg en Charlatan,
 som for med en kamel och baljan kring
 landet,

Tänk! om jag viste dem i södern, med
 ett par

af renar: säger han, Och då han plötsligt
 far

ur staden, följa Thor och Assa med i bandet,
 Förgäfves ropte de och greto. Slisk och
 smek,

och dessemellan ris, nedtyftade de arma;
 och menskioröfvaren, ej van att sig förbarma
 om kräk, som för hans vinst marterades
 till lek,

sen undan Sverges lag han väl dem hunnit
 föra,

tvång dem, som markattor, att i en sållsam
skrud,

hvar på sin prydda ren, vid Bjelirors glans
och ljud,

för Tysken träda fram, och Lappska konster
göra.

Lappskt hette hvad han sjelf orimligt tänk-
te ut.

Thor var ej född till best: han frälste sig
till slut,

med flykten öfver Rhen, svor republikens
fana,

och ej dresserad blott, men lärd och fostrad
opp,

och ledd, af sin Kapten, på hederns dubbla
bana,

steg gradvis, och till slut befalle sjelf en
tropp.

På Alperna en dag bestämde att segren följa,

han stannar vid ett berg, som moln och isar

hölja,

och af en likhet rörd, ser kring sig med

en tår,

och tänker på sitt hem, och sina späda år;

mins, hvar han körde sjelf sin ren för första

gången,

och hvar han Assa fann, med henne gick

omkring,

och blott på henne såg bland marknans

underting,

och sen förstod så väl den Lappska kärleks

sången.

Nu runno i hans håg dess både ord och ton:

dem gnolande för sig, han red för sin squadron.

Spring, min snälla ren,

öfver berg och fält!

Vid min flickas tält

får du krasa sen.

Ymnig mossä der
under drifvan är.

Dagen är så kort,
vägen är så lång!

Spring du vid min sång!

Låt oss skynda bort!

Här är ingen ro,

här blott ulfvar bo.

Se, der flög en örn:

säll den vingar har!

Se, hur molnet far:

satt jag i dess hörn,

såg jag ren kanske

dig der borta le:

Du! som hjertat här

fångade i hast:

så en vildren fast

vid en tam man snär!

O! du drar mig mer
än en fors dit ner.

Sen jag dig fick se,
tusen tankar jag

har båd natt och dag:

tusen äro de

och blott en ändå:

att dig äga få.

Du må gömma dig

bakom dældens sten,

eller med din ren

fly till skogs för mig:

Undan, undan skall

både sten och tall.

Spring, min snälla ren,

öfver berg och fält.

Vid min flickas tält

får du krafsa sen.

Ymnig mossa der

under drifvan är.

Ett qual, en längtan hem, som bergens son
blott känner

åt Lappland som åt Schweitz, förtärde sen
hans bröst.

Ej söderns rikedom, ej lyckans, ärans röst,
ej sorgen hos hans tropp, ej saknan hos
hans vänner,

qvarhöllo honom mer: han räckte dem sin
hand

till afsked, återfor till sina fäders land
vid Fjellen, köpte sig en hjord af tusen renar,
och lefde som en Lapp, och lefver än, jag
menar.

EMILY

Men Assa? stackars barn! Hvad blef väl
hennes slut?

CAREL

I Frankfurt henne fann en ädel Svensk gref-
vinna

och köpte henne fri. Och sen hon vecklat ut

den skönaste natur: med sin välgörarianna
till Sverge återförd, der Ljusneelfven far,
hon på ett prägtigt bruk förlefde sälla dar,
mer som Grefvinnans vän, än hennes tje-
narinna:

tills en gång dit en Lapp kom med en ren-
hjord ner.

Då trefs hon ej om dan och ej om natten
mer:

Då njöt hon ingen ro, förr än en Kyrkher-
dinna

tog henne opp med sig till Lappland—

EMILF

Ach! jag vet,
jag vet ren, hur det sluts med frögd och
kärlighet,

då Assa ser sin Thor och Thor sin Assa
äter,

och af de tu blir ett —

CARL

Så brådtom du ock här
 till brudstoln, — och förstör, just då den
 färdig var,
 historiens knut för mig. Hon nu så simpel
 låter!

EMILI

Nog, hon bevisar det, hon skulle: med ett ord,
 att allestäds är väl, uppå vår Herres jord,
 men bäst der man är född. Och må natu-
 rens minnen
 rå, mer än konstens värld, på ej förstämda
 sinnen:
 med Thors och Assas lof! om jag skall väl-
 ja ut
 en fläck på detta klot, som mig må ytterst
 fästa:
 en hydda och en graf jag önskar mig till
 slut

vid Mälarn, — fastän nu så säll att här få
 gästa

med kärleken och dig: för tadlets pilar gömd,
 tills den roman, vi spelt, är sliten och för-
 glömd.

Sen skall jag dubbelt säll, en fremling ifrån
 Norden,

se Södern; se än mer, min födslöbygd, min
 Far.

Han lefver än: o Gud! och jag hans tillgift
 har,

jag upptas i hans famn på nytt hans dotter-
 vorden!

Och se: hvem kommer der så stolt med kors
 och band,

och mig sitt sköte ger och dig en vänlig
 hand.

Det är min bror — och din. Allt är försont
 af tiden.

O! sälla rad af år, likt ögonblick föra-
 liden!

Hvad minnen hvart jag ser! Hvad möten
 hvart jag går.

Der nytt förvånar mig; här gammalt rör mitt
 sinne.

Ach! se, min ammas tjell ännu vid bäcken står.
 Den fromma fins ej mer; men dottren bor
 derinne,

min barndoms lekkamrat, nu mor som jag
 Ach kom!

jag skall gå onämnd in: lät se, om hon mig
 känner.

O! hjertats första band! o! oskuldsårens
 vänner!

Hur tiden oss och allt omkring oss byter
 om:

ert minne, evigt kärt, oss genom lifvet följer,
 och blir till slut vår tröst, då åldrens natt
 oss höljer.

Hvad hör jag, Ingeborg! Du har ren barna-
 barn.

Hvar är min gudson Sven? Min Gud! —
den långa karln

jag lyftt uppå min arm, och dansat med så
ofta.

Och satte ej min hand de höga trån, här
dofta?

Nu nära templets port jag mötes af
en fru.

Vi stanna mot hvaran, förvånade och stumma!

”O himmel! min Sophi!” — Hvad ser jag? är
det du,

min Emili, förbytt till denna Lappska
gumma”? —

”O, mins du, ropar jag, o mins du? när
min mor

försvann, den stund jag bäst behöft en vän
lik henne,

du kom och blef min vän. Den ej på vän-
skap tror,

o! den olycklige! hans skulle se oss tvenne!

Har täflan, giftermål, ha öden, afstånd, år
 oss söndrat en minut, från det vår tro blef
 knuten?

O! kom till grafven der, och än en samfält tår
 förnye vårt förbund, der systerligen gjuten?—

Nå väl! du ser, min Carl, mitt hjertas
 hemlighet,

du ser min sköna dröm, som ej min ro kan
 störa,

som gör den blott mer ljuf. Och om i en-
 samhet

en saknad någon gång mitt hjerta skulle
 röra,

och locka fram en tår?— Det är en skatt
 jag bär,

(hur lätt mot tusendes, hur gerna af mig
 buren!),

en skatt, som på vår jord hvar dödlig skyl-
 dig är,

i sjelfva lyckans famn, åt ödet och naturen.

Ja! är ej sorgen sjelf en krydda i vår frögd?
 Hvad vällust feltes ej på all vår önskans högd,
 om ej, med ögat lyft mot hjmmelen i
 tårar,

man stundom fann så tom all lust, som här
 oss dårar?

Men hopp till en försyn och en för-
 sonad far,
 du är ej blott en dröm, som skimrar och
 bedrar!

Blott några år, min vän: och allt skall sig
 besanna,

En mild och rättvis Kung på din förtjenst
 ger akt:

och medan än ditt hår svart klär din öppna
 panna,

du sitter på ett gäll, kanske i Stockholms trakt.

Se, jag har ämne ren till hull af en Prostinna,
 och vet du, jag är spådd att bli Fru Doctorinna?

Tag

Tag hit det släckta kol, och du skall se den
 ängd
 som blir vårt andra hem, om jag får valet
 göra
 för oss ur lyckans hjul ibland dess lotters
 mängd.

Kan jag ej rita ut, jag äfven? Du skall
 höra.

Här medlerst är ett näs, på hvilket vå-
 gen slår,

för svag, att öfver det sin svällda fragga
 lyfta.

Der borta på ett ras af klyfta, vräkt på
 klyfta,

halft gömd i granars skygd, en snöhvit kyr-
 ka står,

hvars torn till himmelen i helig anda kt när
 med utsigt, menskligt skön, kring åkrar, än-
 gar, gårdar.

Till venster, på den jord, du odla skall
som din,

byggs ett bekvämligt hus, som stängs af
fruktträn in,

dem du med frögd, jemväl åt efterträdarn,
vårdar.

Se! deras frukt når opp till fönstren af en
sal,

ifrån hvars högd vi se, bland öar utan tal,
än seglare, som fly bland böljorna som
fraggas,

än nymfers lätta rodd i öfverskygda sund.

Ej långt från strandens vass, står midt i sjön
en lund,

dit mången sommarqväll vårt hela hushåll
vaggas.

Der dukande vårt bord, i gräset under skyn,
vi njute allt hvad skönt af himmel, jord
och vatten,

inom en tafla sluts, hvars ram är skogens bryn,

och till hvars purpur-dag en skugga gjuts
af natten.

Men se, i vikens djup, med prägtig
kolonnad,

framlyser ett palats, bland klippta trån i rad,
der land och stad hvaran sin prydnad vän-
ligt låna.

När Riksherrn äfven oss der någon gång
vill se,

hvad yppighetens verld, omskapt af mo-
dets Fé,

oss arma ökenbor, oss vildar skall förvåna!

Dock hellre smygom oss till Stockholm
i en vrå,

att se men icke ses. Hvad jag skall njuta då!

Med hvilket nytt behag af tusen gamla
minnen,

jag ser den skönastan stå upp med ökad prakt,

bland berg och skog och sjö, som i en Lapp-
ländsk trakt.

som lefde han ännu, förtjuser syn och öra;
 den grupp, der kärleken ur Psyches armar
 far,

och ser på henne än, nu flyr, och än står
 kvar;

och Gustaf, som man tror i kopparen sig röra
 och väntar hvar minut att honom tala höra.

CARL

Som, då han trädde fram för folket, blott
 en bild,

gaf det en högtid än från dagar som för-
 svunnit:

ach! medan ren bröt ut i östern, hemsk
 och vild,

en vådligare storm, än den han öfvervunnit.

EMILI

Och templet, dit han gick till sångmörna
 ibland,

(dem ej i bilder blott han hembragt till sitt
 land):

och njöt i marmorn der en fornverld, skönt
förliden.

och speglade sig sjelf i verk från Romartiden.
Och Haga, der hans själ sin stämpel lemnat qvar
i hvad han stort begynt och skönt fullän-
dat har,
der konsten är natur, naturen konst är
vorden,

och der på en gång ses Italien och Norden.

CARL

Och Drottningarnas ö, der Snillet vandrar än,
som i en Elysé, bland skuggor blott och
minnen.

Och viken, i hvars lugn sig drog Nationens Vän:
dit åter i er nöd I flyn, o Svenske män,
och än ett fosterland och än en Konung
finnen.

EMILI

Men till det dystra slott, der sekler sprid-
de ren

i hvalfven sorg och skräck vid gallrens
matta sken,

vi sända blott en suck, och lemna tyst och
still.

åt olyckan sin helgd, sin tröst åt mensklig
villa.

Dock när vid konstens fest jag för en tafla
står,

der tre Cherubers Mor omfamnar med en tår
den fjerdes kalla byst: jag hviska får de
orden:

Olyckliga! hur säll, om aldrig Moder vorden!

Men Hon, som ej blef Mor, dock är det
för hvar Svensk,

när hon en vänlig nick ur vagnen åt mig
sänder,

en nick så full af själ, så huld, så foster-
ländsk:

hur lycklig till min bygd, hur stolt jag åter-
vänder,

Sen, torde äfven dit, af någre ädle få
 ur sjelfva smakens krets, som önska då och då
 att se naturen sjelf, ej hennes bild allena,
 vi få ett kärt besök: och eko i vår dal
 hör glam om hof, musik och vers och vit-
 tra tal.

Så med ett ord, min vän, vi skola
 sällt förena
 med det förnöjda lugn, det fria sjelfbestånd,
 vi här värdera lärt, och mot all högd af
 stånd

och magt och rikedom och ståt ej ville byta,
 den sanna tjusningen af konstens sköna värld,
 som yppighetens barn af lyckan är beskärd,
 som de ej njuta dock, hvarmed de endast
 skryta,

Hur ofta fägnar ej det prächtigaste slott,
 långt mer än ägarn sjelf, dem som bese det
 blott! —

Nå finner du ej skön min utsigt genom
lifvet?

Så vandrar man sig trött uti en lång allé
åt hvilan i en sal, som slutar perspektivet.

CARL.

Du blott en tafla gör: du kan då deråt ge
hvad skönhet som du vill.

EMILI

Välan! den granna färgen,
som fantasin lagt till, tag bort den, och bekän,
att ej en drömbild blott jag visar dig, min vän,

I åldrens bästa del, begrafven här bland
bergen,

du odlar himla frön af religion och dygd
i hjertan, hvilkas rätt naturen sjelf tycks
glömma.

Du reser opp en dam mot laster, som
blygd!

ifrån en odlad verld ach! äfven hit ren
strömma,

Båd läkare och prest för dessa vildars mängd,
 du dem till menskior gör, du skänker dem
 åt staten:

Och du, du vore ej en hydda i den ängd,
 der du fick lif och hopp, så värdig som pre-
 laten,

hvars högsta omsorg var i fyrti tienstårs
 längd,

att gungas till aptit och slumra efter maten?

Är löftet, som dig bød i öknen offra opp,
 din ungdoms glada vår, ditt snillets stolta
 hopp,

ej fäst vid Sverges lag, den stora helga
 hällen,

på hvilken thronen stå, palatsen stå, och
 tjellen?

Är ei dess sjelfva tid beständ med skrefna
 ord,

och Svenska, som förstås och läsas måste
 kunna?

Sju somrar lika visst din landsflykt slut för-
 kunna,
 som svalans återkomst för midsommarn är
 spord.

Sju år: hvad ögonblick för Kärleken och
 Hoppet!

De äro begge barn: och såsom barnets
 språng

i förväg, och dess lek, förljufva fadrens
 gång:

så de för gubben Tid med fröjd förkorta
 loppet.

Ach! mins du Jakobs ord? Sju år, och an-
 dra sju,

han fann blott fjorton dar.

CARL

Sju år, och sju ännu:
 och kanske är ändå den andeliga bruden,
 som jag här tjenar för, till slut en Lea blott.

Jemväl på Sion står, med all sin helgd af
 skruden,

Rättvisan, blind och fal: och tidt förtjen-
 stens lott

åt smickret, skrymterit och ränkerna är
 buden.

Hvem mins i öknen mig, då af din egen ätt
 du är för evigt glömd och lemnad åt ditt
 öde?

För stolt, att tigga nåd, när man kan for-
 dra rätt,
 man döms att söka den till slut ibland de
 döde.

EMILIE

När var en mindre lön med större rätt
 begärd?

CARL

Ve den! hvares rätt beror af gunst och nyck
 och flärd:

Hans rätt blir lycka blott.

EMILIA

Nå, tro ock på din lycka.
 Hör! lyckan är en vän, (så vill jag gerna
 tycka),
 lik vänner i gemen. Jag fann dem aldrig än
 att klandra. Det är sannt, de tröttna snart
 vid den,
 som liter till dem jemt, och allt af dem
 vill läna.
 Men först med rådig flit, jag sjelf, min närm-
 sta vän,
 emot mig fylle opp min fordran af en vän:
 sen skall, förn jag begär, man täfla att mig
 tjena.

CARL

Men skulle du — o Gud! — här dö, här
 enka bli! —
 Se, ropte då hvar mor: den arma Emilia,
 som gick ur lyckans famn att blindt sin kär-
 lek följa,
 se hur hon straffad är.

EMILI

Min Carl, min ende vän!
 Hvi söker du en sorg, som icke föddes än?
 Hvi ser du molnen blott, ej solen, som de
 dölja?

Ännu vårt hopp är helt. Och må vi dö med
 det!

Den, som kan dö med hopp, dör lycklig:
 ty han njuter.

I grafven dock till slut försvinna våra fjät.
 En like äfven här den andras öga sluter,
 och sjelfva vildens tår den frommes stoft
 begjuter.

CARL

Ja, må han ensam dö, ogråten utan namn:
 förlorad är han ej för himlen eller jorden.
 Så bäcken, drifvans son, försvann ur klyf-
 tans famn:
 i skyn, hvars bild han bar, en fruktsam ån-
 ga vorden.

Men ach! hur ofta ser den fromme sjelf med
 blygd,
 då döden dagar allt, blott flärd i all sin dygd.

EMILI

Då minnoms, hvad du sjelf är hitsänd att
 förkunna,
 den tröst till jordens barn från deras himlafar;
 att på sin allmagts thron den Evige ej har
 gudomligare frögd, än att förlåta kunna.

CARL

Att han förlåta vill: hvem tviflar väl derpå
 som sjelf förlåtit har? O! att han kunna må!
 O! att vi *trodde* blott, och *vilde* blott det rätta,
 med allvar, i sin krets en hvar, så långt
 han når:

hur lätt för den försyn, som öfver verlden rår,
 oaktadt menskjans brott, att allt i ordningsätt!

EMILI

Hvad rotar denna tro? hvad ympar in i den
 en vilja, som bär frukt? Ach! endast kärleken.

Se der mitt hjertas svar; din bibel det be-
sannar: —

och dervid, hoppas jag, vår strid i afton
stannar:

en strid för nöje blott, ett litet tankekrig,
en gång, för alla spelt, blott för att pröfva mig.

CARL

Behöfde jag väl det? Nå: älskom blott
hvarandra,

och himlen inom oss, och Eden kring oss är,
Dock icke endast oss, ach! ännu hundra
andra

med kärlek, kärlek blott vi kunne gläda här,

EMILI

Ja om sin hand, sin dörr för sina likar slöte,
på en hesperisk strand, det mest förtjusta par,
förseddt med allt hvad skönt och ljust na-
turen har:

männ det i tidens längden verklig sällhet njöte?

Och

CARL

Och hvilan i mitt hus, hvad vore dess behag,
 om den ej slöt för mig en nyttigt använd dag?
 Förgäfves i sitt lugn indrar sig makligheten:
 af verksamheten blott rätt njutes husligheten.
 Kom: detta goda folk, så hänryckt att oss se,
 är all den omsorg värdt, vår huldhet dem
 kan ge.

Du blir dem, äfven du, en nyttig lärarinna.

EMILI

Ja, lärde jag dem blott att vattnets nytta finna:
 hur af det arma kräk, som under moderns
 lopp
 på skidor, tittar svart från hennes skullra
 opp,
 kan bli en menskja, ja, en engel— genom
 vatten;
 hur af det trånga skjul mot stormen, undan
 natten,

der herden lägrar sig, i rök, kring spisens
häll,

med maka, barn och hjon,— kan bli ett
trefligt tjell,

kan bli för människjor en boning— genom
vatten.

Sen, med hvad hjertlig frögd jag gör dem
små besök,

och genom enkla råd, i ladgård och i kök,
lär dem förstå den konst att mångt af litet
vinna.

Och när en mor till dig det sjuka barnet
bär,

och när en far sin sons, den endas, lif begär,
blir jag, med Doctorns lof, hans fru apthe-
karinna.

Men du!— för detta folk det endaljus
och stöd,
dess tröst i själens qual, dess hjälp i krop-
pens nöd!

hvad högdin dygd kan nå på denna dubbla
bana

i kamp med rå natur och blindt förvriden
vana!

En fjellens fågel lik, som för sin afvel ut,
att först från klint till klint med vägda vin-
gar våga,

tills de med plötslig flygt, vid sommarns brå-
da slut,

att se en annan värld, i höga rymder tåga:
du låter här din flock åt himlen öfva sig:
och ser den lycklig ren på jorden— genom
dig.

CARL

O! måtte jag så visst med biblisk ande nära
hos dessa herdar tron på himlens helga lära,
som du med biblisk dygd skall visa i vårt
tjell,

att menskjan än kan bli patriarkaliskt säll.

EMILI

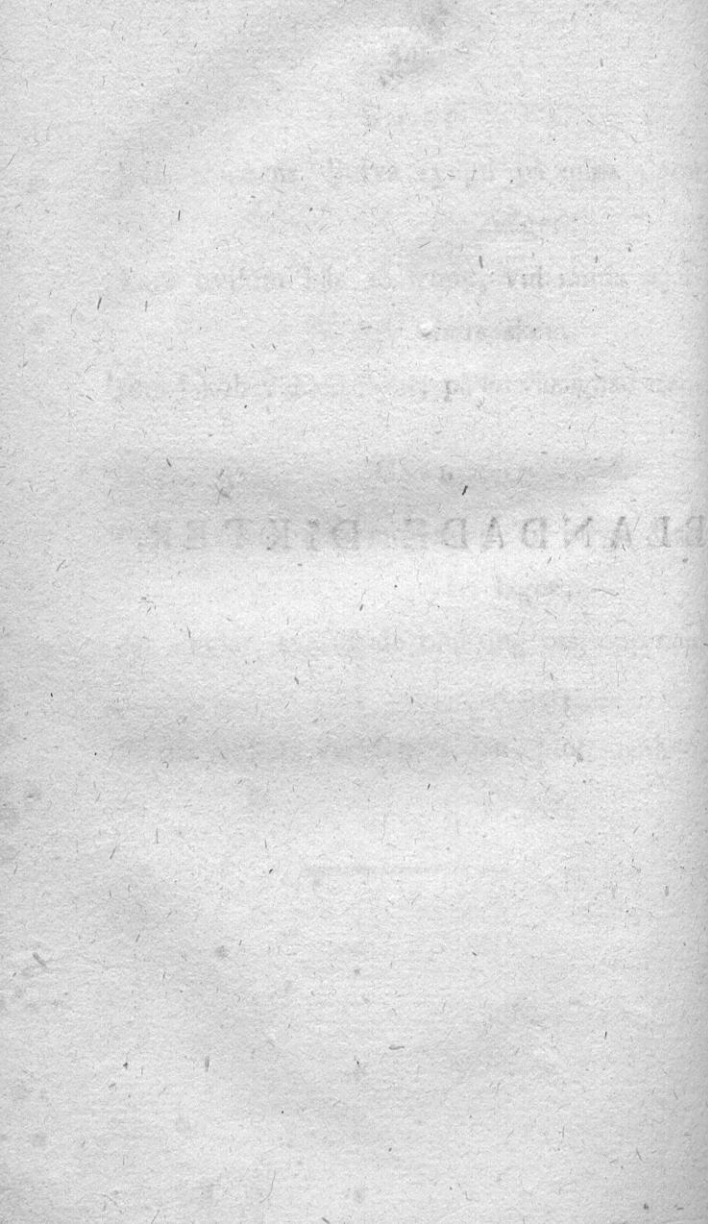
Ren sömnens ljufva tyngd på mina ögon
väger:

kom hvilom här så fromt, vid milda stjer-
nors sken,
som Jakob vid sin flykt, på en välsignad sten.

CARL

Och skådom rest mot skyn en stege från
vårt läger,
der änglar, sväfvande omkring oss, opp och
ner,
förena stoftets verld med den, blott tanken
ser.

BLANDADE DIKTER.

Sångmån.

U nder Aspen här vid källan —
 evigt, evigt mins jag den —
 satt jag, och som förr ej sällan,
 sjöng, med ingen afsigt än,

Purpursläpet efter dagen
 kvar vid himlabrynen låg.
 Mellan björkarne i hagen
 Månens anlete jag såg.

Trött att drilla och försvinna,
 vårens sångare sönk ner:
 sönk, att af sin älskarinna
 få en kyss, och få än mer.

Denna syn, hvad den mig rörde!

Tomt mitt hjerta kände sig:
 ingen hade jag, som hörde,
 ingen som belönte mig.

Suckande jag satt och tänkte:
 lyran mig ur handen skred;
 och min blick från skyn sig sänkte
 på mig sjelf förlorad ned.

Monne mina sinnen yra?
 skrek jag häpen och såg opp,
 Hänger icke der min lyra
 blomsterkrönt i aspens topp!

Himmel! hvilken änglafficka
 fick jag mellan löfven se:
 ingen har jag sett så blicka,
 och så rodna och så le.

Selma! det var du, som sedan
 blef min sångmö och min vän:
 du så skön på afstånd redan,
 som nu kommer der igen!

Sätt dig här, och hör mig spela;

men se icke på mig så:

eljest mina toner fela:—

dock de fela nog ändå.

Sjüng jag med ditt blyga snille,

ditt oskyldiga behag;

skatter jag förakta ville

Kungars nåd försmådde jag.

Menniskjans Anlete.

Redan hann sin purpurslöja
 öfver cederskogen höja
 tidens sjetta dag.

Guldbevingad öfver bäcken,
 fjäriln flög till rosenhäcken,
 kyste dess behag.

Perlan sken i vattnets spegel,
 hvita glänste svanens segel
 i ett skuggrikt sund.

Vinet glödde rödt i drufvan,
 Öm och menlös, lekte dufvan
 i en stormfri lund.

Men den högsta skönhet feltes
 i naturen: kronan feltes
 än i skapelsen:

till dess människjan ur gruset
 hof sitt anlete i ljuset,
 hof opp ögonen.

Snön på fjellen höll ej färgen,
 morgonrodnan bakom bergen
 sönk fördunklad ner.

Stjernan, som i dagens panna
 satt så skön, ej ville stanna
 öfver jorden mer.

Djuren hyllande sig böjde
 för de ögon, som sig höjde
 efter dagens lopp:
 der behag och kärlek myste,
 der bland sorgens tårar lyste
 ett odödligt hopp.

Änglaskaran står betagen,
 ser de talande behagen,

och på skaparn ser.

Skaparn tryckte sitt insegel
 på sitt verk, och i dess spegel
 ser sin bild, och ler.

I som ropen: det är ingen,
 ingen själ fördold i tingen,
 allt är stoft, ej mer.

Dårar! blott till källan stigen,
 sen ert anlete, och tigen,
 och förhöljen er.

Se den gamle Vises panna:
 se en tafra af det sanna,
 som ger sekler dag.
 Se en blick ur Hjeltens öga:
 se ett elddrag af det höga,
 som ger verldar lag.

Och det sköna, milda, ljufva? —

Lyft min Selmas morgonhufva

från dess rosenkind:

se dess ögon hvälfvas blyga;

se dess mörka lockar flyga

sorglöst för en vind.

Eller följ den hemligt flydda,

då hon går till dalens hydda,

ledd af nödens röst.

Se dess uppsyn, då hon nickar

åt de små der, eller blickar

åt den sjuka tröst,

Skymt af himlen i naturen!

Englavålnad ibland djuren!

Menskjoanlete!

Pryder du blott dödligheten?

Skall du ej i evigheten
tåras än och le?

Ach jo! englar än skall röra
Selmas uppsyn, då de höra
hennes röst bland sig.

Selma! än i himlens salar,
än i Elyseens dalar
får jag se på dig!

Den gamle Knekten.

Det var i Saimen på en ö,
 dit sällan någon länder,
 förutan Måsar ur den sjö,
 som stormar vid dess stränder.
 Der står på udden än i år
 en krokig tall med mossigt hår.

På klippan i dess skugga satt
 en man af gamla världen,
 med snöhvitt skägg och krigmanshatt
 långt synlig ut på fjärden.
 Hans blårock, med sin elghuds gjord,
 var ej för dagens fänrik gjord. (*)

(*) En af de siste Caroliner (krigsmän som tjent under Carl XII) i Finland tillspordes af Konung Gustaf III om sin ålder. Ers Majestät! svarade han: jag var fänrik 1716, och då gjordes inga fänrikar i vaggan.

Det syntes på hans vissna kind
 en banad väg för tåren;
 och kulen flägtade en vind
 de glesa silfverhåren.

Hans blick än sönk i djupet ner,
 än log åt skyn, som sorgen ler.

I många Herrans år, hvar qväll
 sen solen var försvunnen,
 i samma drägt, på samma häll,
 i samma ställning funnen:
 en vålnad blott från fordna dar
 han för den häpna seglarn var.

Men Finnlands döttrar! följn mig
 att lyssna till hans öde:
 och skönt ert öga fukte sig,
 och ljuft ert hjerta blöde!

Ja, ljuft hans minne röre er;
ty nu han suckar icke mer.

† † † † †

”Jag är en öfrig Carolin:”—

den Gamle vid de orden
stod reslig opp med hurtig min—

”den ende än på jorden,
som sett Kung Carl.”— För namnet blott
han lyfte af sin hatt så brådt.

”Jag mins hans blick, jag mins hans drag
i alla evigheter.

Säg du det stora bibelslag,
som efter honom heter”.

Der är hans bild. Du skall få se'n.

Ach! mig min syn vill svika ren.

Som jag, så enkel såg han ut,
i dylik rock och bälte.

Men när lan stod i moln af krut:

se, det var Kung och hjelte.

Stor när han vanns, som när han vann,
och kanske störst, när han försvann(**).

(**) Man erinre sig härvid, att det är den gamle krigsmannen som talar. Hans känsla var en lång tid hela Svenska Folkets, oakadt alla dess olyckor. För öfrigt, ehvad Historien må fälla om Carl 12 såsom Konung och Fältherre, skall hans person genom sina fel, som genom sina dygder, alltid väcka ett visst romantiskt intresse. En utlänning har anmärkt, att Sverge haft en rad poëtiska Konungar: ibland dessa är väl Carl 12 icke den minst poëtiske. Men huru nyttige sådane Konungar äro; blir en annan fråga. Carl XI:s prosa har utan tvifvel gagnat Sverge mer än sjelfva den sköna epopéen af segraren vid Leipzig; så framt icke äfven det har sin nytta, ehuru den ej med siffror kan beräknas, att ett folk genom stora bedrifter får en själslyftning, som varar i sekler, och tröstar det ännu med en moralisk verkan, sen deras fysiska frukt är förlorad.

Mot Norge än bröt Svensken opp
 med Carl, trots svurna magter.

Dit flög ock Finlands sista tropp,
 hopsökt från öde trakter.

Dit flög han, att med hjelten dö,
 begrafven ibland Fjellens snö.

Jag kom ännu en yngling blott
 till Kungens egen fana:

och hörde ach! det lönska skott,
 som slöt den ädles bana.

Med honom föll det Svenska mod,

Jag ville stupat i hans blod.

Dock än för Kung och fosterland

jag kände eld i barmen:

och kom till slut från Pommerns strand

med denna hälft af armen.

Min lön för femti år i fält
blef Löjtnants namn och lifstids svält.

Dock mer, än min Genral dess band,
mitt inre mig förnöjde,
då med min öfverblefna hand
jag här en tufva røjde:
sen oförtänkt jag ärft, se här,
den lilla ön, en konung der.

Här log min ålder, lika skild
från flärden, som från bristen.

En dotter— såg du engelns bild
bredvid evangelisten?

Så stod hon vid mitt morgonbord
och läste för mig himlens ord.

Sen gick hon i mitt hus, och bød:
och allt blef skick för dagen.

För henne blott sen modrens död,
 och af det hopp betagen,
 att se det Svenska mod igen
 bli hvad det var, — jag lefde än.

En afton vid en fremligs arm
 hon kom der öfver ängen.
 Jag såg ren, rodnande af harm,
 åt min pistol vid sängen.
 Ehuru lam, jag än haft mod
 att kräfva ut förförarns blod.

Men strax, han trädte inom min dörr,
 jag fann en man af heder.
 Så steg till patriarken förr
 en gäst från himlen neder.
 Carl kämpat: ej dör Hoglands namn!
 Så var hans helsning i min famn.

Nu Herre! skrek jag, låter du
 din tjenare få fara.

Nej, ropte han: nej lef ännu
 för att ett vittne vara,
 hur Gustaf friden återför,
 och mig din dotter lycklig gör.

Der skymtar bort om sjön hans gård,
 som bonden glad besökte:
 der utan skryt hans visa vård
 naturens fägring ökte.

Dit böd han mig till lifstidsvän:
 dän väntad blott som brudgum än.

Ren kom hans dag, ren slog hans stund:
 ett bud för honom lände.

Ett bud om segren vid Svensksund
 den ädle till mig sände.

Till himlen lyft, på knä för Gud,
 jag glömde bröllopp, måg och brud.

Men bruden satt i all sin skrud,
 och högtiden begyntes.

I land flög måsen, stormens bud:
 och ingen brudgum syntes.

Det hven så hemskt som ur en graf:
 Det blef ett Herrans väder af.

Hon sprang från stolen, blek som snön:
 och håret föll på kinden.

Ur fönstret sträckt, hon såg— blott sjön,
 och hörde— endast vinden.

”Der” —! skrek hon glad, strax ängsligt stum:
 det trodda seglet var blott skum.

”Men nu, men nu! — En lof blott än:
 och slupen är i hamnen.” —

Med ögat lyft åt himmelen

hon sprang, och sträckte famnen,
 då slupen fram om udden skred
 och stalp. Hon sönk tillika ned,

Dock hastigt stod hon opp, och såg
 en arm ur djupet blänka,
 såg hans, hans hufvud på en våg
 sig lyfta och sig sänka.

Hon flög längst ut till klippans rand,
 och sträckte ner i sjön sin hand,

Han grep med vild dödsångest den:
 hon föll: och ingendera,
 gråt, yngling! du kan gråta än,
 sitt hufvud lyfte mera.

Man fann de tu än hand i hand,
 och grof dem så i kyrkans sand,

Snart hundraårig, sitter jag

dock lugn, här i min skrefva:

blott ej mitt fosterland en dag

jag nödgas öfverlefva!"—

Så talte han, och från den dan

ej syntes mer, der han var van.

Lifvets Stunder.

Sorglösa oskuld! leende vaknar du,
 och ser åt himmeln, ser med så hjertlig frögd
 på morgonrodnan: *Barn!* så lycklig!
 gör dig ännu blott minutens skimmer,

Ren ljusnar världen: hasta att se dig om,
 eldfulle *Yngling*. Fjerran förtjusa dig
 än nymphers lek i myrtendalen,
 än på en brant ett bestråladt tempel

Säll du! som tidigt sådde ditt fält, och nu
 din middag kröner, *Man!* med de stammars frukt,
 du sjelf planterat: medan dären
 fastande klappar på lyckans portar.

Ach! tung och mörk är vägen i skymningen
 hem öfver heden. Spöken och röfvare
 oroa *Gubbens* matta öga,
 innan det sluts i den långa natten,

Sitt på din tröskel trygg, och förnöj dig än
 åt aftonrodnan. Mulnar ock himmeln: se,
 en stjerna tindrar undan molnet,
 medan du öppnar din port åt vandrarn,

Bryt med den trötte vänligt ditt aftonbröd:
 släck sen i tysthet lampan, och sof i frid:
 till dess en morgon utan afton
 väcker dig ny till en evig ungdom.

Till en Ung Flicka.

Unga flicka! i din vår
bind dig myrtenkransen,

Dansa medan du det får:
snart är du ur dansen.

Innan morgonen sin kos
smyga sig behagen;
då en annan yngre ros
tränger dig ur dagen.

Spegla dig, så länge än
spegeln dig berömmar:
denna oförställda vän
nog en dag du glömmar.

Medan du omkring dig ser
ynglingar i låga:
Flicka, sjung vid ditt klaver,
skämta vid din båga.

Snart en Herre återstår
 af den slaf, der smilar,
 Barnet gråter, vaggan går,
 och klaveret hvilar,

Lef ännu i diktens värld,
 sköna svärmarinna!

Dina gyldne drömmars flärd
 får du tids nog finna.

Snart med en förvissnad barm
 såsom fru du vaknar,
 vaknar till besvär och harm,
 och din frihet saknar.

Rosorna i Hymens bädd
 sina taggar hysa.

Värre dock att tvär och hädd,
 som Duenna frysa,

Lek då bort de lätta år,
dock — med oskuld, flicka:
vill du än med silfverhår
glad tillbaka blicka.

De tre Behagen.

Selma i sin vagga låg,
 drog sin lilla mun i löje,
 jolrade för sig sitt nöje,
 såg hvad ingen annan såg:
 såg så lifligt som poeten
 ser dem på Cytherens strand,
 tvenne Gracer, hand i hand,
Ömheten och Menlösheten.

Lik Cupidó, då han än
 blott med sockerpilar lekte,
 menlöst sina syskon smekte,
 dufvornas förtrogne vän,
 ler hon, och de sköna, milda
 fremmandena fägna vill;
 som der sväfva af och till,
 komma för att henne bilda,

Hon sin lilla hand dem ger
 de vid hennes vagga stanna,
 luta panna emot panna,
 tåras, rodna och se ner.

Himlaglans i rummet skiner:
 barnet undrar på dem tyft:
 och ej länge af dem kysst,
 antar deras söta miner,

Hvad osynlig ande sen
 rörde vaggan, visste ingen.

Tiden gick: och med i ringen
 stod den lilla sköna ren.

Med i dansen, af de tvenne

Gratierna ledd, hon kom:

och betagne svängde om

alla ynglingar till henne,

Alla hviska: se på den!

och hon rodnar, och man brinner.

Hon väl hundra segrar vinner;
 Men — hon mister dem igen,
 Tils den tredje af de Trenne,
 lik ett stjernfall, sönk en qväll,
 då hon somnat i sitt tjell,
 från Olympen öfver henne.

Gladavettet i en dröm

smög ett ord i hennes öra:

Flicka! för att kunna röra,

var oskyldig och var öm.

För att bibehålla tycket,

var förståndig och var glad. —

Selma är, som Gratien bad,

Ach! för mycket väl! för mycket!

Ensidigheten.

Rättvisan, då hon först från himlen kommen
var,

två sköna, skarpa ögon bar.

Men Egenkärleken från jorden henne mötte,
i kif med henne kom: och i en het minut
hans knutna näfves tumme stötte
den ädlas ena öga ut.

Väl skönjde hennes friska öga
än både djupt och långt i hvarje särskilt
ting,

men tjente i det hela föga:

ty allt i denna världens ring

hon såg nu mer blott på en sida.

Fördenskuld, hvar hon kom, så väl i tjell
som slott,

med all sin skarpsynthet hon väckte oro blott,
och ropande om rätt förledde folk att strida.

Rättvisan, med ett ord, som ödet skickat ned

att stifta enighet och fred,
och gyldne tiden återkalla,

på jorden åstadkom en allmän villervalla.

Hon rörde opp till slut båd himmel och
natur.

Då sade Jofur till Mercur:

Min son, stig ned på jorderingen.

Det är ett gräsligt larm, den enögda där gör!

Hon både menskjors ro och gudars aktning
stör

med sin blott halfva dom om tingen.

Gå i en hast, min son, och gör på bullret
slut:

stick ock det andra ögat ut.

Ensidig syn är värre än allsingen.

Riddar St. Göran.

Den tiden, då troll, som nu hjeltar ibland,
 fort sopade länderna rena,
 en Konung i blomma såg under sin hand
 sitt hela land,
 ej nejden vid hofvet allena.

Men dit kom en dråke, en gräslig figur!
 med gap, som ett bergs uti låga!
 En slingrande orm i hans stjert låg på lüt.
 Det stygga djur
 var blott med sin åsyn en plåga.

Men hören! hvad föda han fräckt för sig grep,
 Slikt fremmande Wolga ej sänder.

Som tranan små grodor, så menschjor han knep,
 och folket pep
 som ostron, i bestiens tänder.

Från granne till granne gick trumma och tut,
 och hingstar och rustningar gnydde.
 Förgäfves! — Han höll både glafvar och spjut
 som klippan ut.
 Han fnös: och allt föll eller flydde.

Ren stöld han för staden, med två sina ben
 mot vallen, och röt efter föda.

Hans giftiga anda längs gatorna hven:
 på sten vid sten
 der stupade döda på döda.

Ej rikas palats mer än fattigas tjell
 förbifor den vingade döden.

de klämtande klockor från morgon till qväll
 med skräll på skräll
 begreto den stigande nöden.

Med häpnad ser Kungen sitt glesnande folk.
 Hvad råd att förödelsen hämma?
 Här hjälper ej statskonst, ej gift eller dolk,
 Tills ödets tolk
 i templet, upphöjer sin stämna,

En mö utan vank skall till draken ges ut
 hvar dag, efter lott utan skoning." —
 Man fasar, man tvekar. Dock sker det till slut:
 en mö förs ut,
 och trollet beveks till försoning.

Han drog sig från staden till närmaste flod,
 Der sam han, en hiskelig groda!

tills offret kom fram: då mot stranden han stod,
 och greffligt blod
 höll lika med borgligt till goda,

Ty ingen familj, ej den högsta en gång,
 fick undan för lottningen vika.

Hvad båtar nu ärans och höghetens bång,
 och guld och prång?
 Ach! nöden gör människor lika.

”O himmel! prinsessan! prinsessan!” — man
 skrek
 en morgon, och sprang uti staden.

”Nu komma de. Gud! huru skön, huru blek,
 (o lyckans svek!)

”hon går för den snyftande raden.

”Ach! se med hvad tåligt, hvad christeligt
 mod
 hon möter den grufliga döden.

”Förgiftiga drake! En ängel så god!
af Kungablod!

”o hvilka förskräckliga öden!

”Se Kungen! — Han gråter! — Ja, gråt du
är Far.

”Men folket skall torka bort tåren,

”Din endaste arfving, ditt öga det var!
men se! du har

”ju tusende barn uti spären.” —

Så sorlade folket och jemrade sig,
och Konungen vred sina händer.

”Hvar blir nu den krona, jag ärnade dig?
Hvad gagna mig
nu alla de sköflade länder?

”Hvart leds du min dotter! är brudstolen här?
Ve mig! jag försmädde den make,

”som himlen dig sände, som var dig så kär?

Och nu beskär

”dig himmelens dom åt en drake”!

I silfverhvit svepning, vid klagomusik,

frambäfvade mållös den arma.

Nu tar hon sitt afsked vid tusendes skrik,

ren halft ett lik.

”O evige Gud! dig förbarma.”

Der står hon på stranden det menlösa lam:

och draken, med ögon som lågor,

upplyfter ur floden sin glödande kam,

och rusar fram

ifrån de nedrullande vågor.

Ren gapar det glupande vildjuret opp

med hundrade, gnistrande tänder.

Ren faller hon död: — då i dundergalopp,
 med trofast hopp,
 en blänkande riddare länder.

Med bröst af ett lejon, med arm utaf jern,
 med uppsyn som trollen förfärad,
 han kom, som från himlen, till oskuldens värn:
 hans arm af jern
 mer gällde, än vallar och härar.

Förn draken sig vände, med fnysande mod
 stod hingsten på fjelliga nacken;
 och klingan i gapet, i lungorna stod:
 och hu! hvad blod
 rann forsande svart utför backen.

”Ligg der och ät folk, du din helvetes hund!”
 skrek hjelten, lik hämnarens engel

och flög till den sköna, som låg i sin blund
 med andlös munn,
 lik blomman på törstande stengel.

Han ropar, han suckar, han kysser — och nu
 lik blomman på qvicknande stengel
 hon lyfter sitt hufvud: ”Ach! vän! är det du?”

I Eden nu
 ”oss ingen skall skilja min engel”.

Men Eden försvann, medan Riddaren lopp
 och högg sig en tand utaf draken,
 och svängde prinsessan på gångaren opp:
 och hopp! hopp! hopp!
 till Kungen, som tror sig ej vaken.

Min dotter! min dotter! — Du ende bland män”.

Nu tog han prinsessan vid handen

”Tag halfva mitt rike, tag henne, min vän,
 Men gif mig den,
 men gif mig den dyrbara tanden.

Ännu i en samling af helga trofér
 den gräsliga tanden skall finnas:
 och ingen, som draken i Storkyrkan ser,
 lättsinnigt ler
 åt sagan, som klockarne minnas.

Svenska Sånggudinnan till den Danska.

1794.

Kom, min Syster, kom och räck mig handen:
 lät oss följas åt på Pindens topp;
 och de skönsta blommor långsmed stranden
 af dess silfverkälla, plocka opp.

Lät oss sedan vid olifven sitta,
 och med täflan knyta hvar sina krans,
 på hvaran, i det vi knyte, titta,
 rätta egna misstag af hvarans.

Se min Syster: sköna äro begge:
 din mer småtäck, min mer allvarsam.
 kom och lät oss kyssas, då vi lägge
 för Apollo våra kransar fram.

Den enda Kyssen.

Du far då bort, och lemnar mig på stranden,
att stå en bild och blicka efter dig.
Ännu en gång ur slupen räck mig handen,
ännu en gång ur hufvan le åt mig.

Den är förbi, den himmelskt ljufva tiden,
då till ditt rum jag smög mig då och då,
och fraset blott utaf din klädnings siden
förtjuste mig, som väntade på tå;

Och lukten blott af blomstren, som du skötte,
jag vet ej hvad så ljufligt sade mig:
till dess du kom, och jag dig hänryckt mötte,
och stod der stum, blott för att se på dig.

Det är förbi: — jag får ej mer dig höra
 än vid din båge, än vid ditt klaver,
 och lutad stå bakom din stol, och röra,
 tätt vid din kind, den lock der faller ner.

En enda kyss, den första och den sista,
 skänk mig till slut, som åt en bror, en vän.
 Jag ser en tår utur ditt öga brista:
 ach! lät mig blott få kyssa af dig den.

Din stolta släkt skall se det, och förlåta:
 det är ju allt, hvarom min kärlek ber.
 Ett lydigt barn, han sen går tyst att gråta,
 och minnas blott, och alldrig se dig mer.

Mins äfven du mig någon gång der borta?
 Dock nej: förgät mig, och var lycklig, du!
 Och jag? — min sorg skall nog sig sjelf förkorta:
 till dess gör den, blott den, mig säll ännu.

Champagne vinet.

Drick! de förflyga de susande
 perlorna: drick!

Skynda! det ljuftva, det ädla, det höga
 söker du fåfängt, sen anden förgick.

Dåren, som fäste vid skummet sitt öga,
 vatten, blott vatten, på läpparna fick.

Njut! de försvinna, de tjusande
 stunderna: njut!

Ytterst förfinade, känslan och löjet
 reta, och domna, i samma minut.

Snappa i flykten behaget och nöjet:
 högst är raketten, i det han går ut.

Snar är på jorden, den rusande
 glädjen, ach! snar.

Fångad af ynglingens spända förhoppning,
 än ur en drufva förädlad och rar,
 än från en munn, lik en ros i sin knoppning,
 strax till sitt hem öfver molnen hon far.

Den Fattiga Flickan.

Rättnu af mina blomningsdar

Ej många återstå:

Och ingen friare jag har,

Och ingen lär jag få.

Hvar söndag klär jag mig så grann,

Och from i kyrkan går.

Der stå vid dörren man vid man:

Min fästman der ej står.

En ser på den, och en på den:

På mig ser icke en.

En annan finge tie män,

Och jag får icke en!

De andra ha då mer båd vett

Och fromhet och behag.

Men är mitt ansigte så ledt?

Och hvad för ondt gör jag?

Jag tycker, att jag är så god,

så flitig vid mitt hjul;

Och när jag nyss för spegeln stod,

Jag syntes ej så ful.

Men vore jag en skönhet dock!

Jag satt ej här och spani.

Jag satt ibland en friarflock:

Den bäste blef min man,

Dock nej! — en liten blomma blott

En fattig skönhet är:

Hon brytes af, och kysses smått,

Och lemnas sedan der.

Nej, hvarken skönhet eller dygd,

Blott pengar ge behag.

En flicka utan stöd och skygd

För all min tid är jag.

Nog går det, arma barn! ännu

För dig i tysthet an:

Att ej få sitta opp som fru,

Kanske åt en tyran.

Men ach! på dina gamla dar,

När handen tröttna vill,

Att ej ha bröd, ej ha försvar,

Och gäckas än dertill!

Stor sak! likväl: blott himlen ser

Min oskuld utan fläck!

Hvad är all frögd som lifvet ger?

Lik bubblan i en bäck!

Som barn, en afton klädd till brud,

Hvad jag mig kände säll!

Men all min sällhet med min skrud

Togs af mig samma qväll,

Så går med mången verklig brud:

Hon lycklig är en dag.

O! blott jag har en vän i Gud,

Långt lyckligare jag!

Hymn till Jorden.

Du den tredje i gunst hos himmelns
mäktige konung,

näst Merkur, den liflige, samt den dejliga
Venus:

hör oss, Jord, du så sköna, så hulda, i
evighet unga,

dödligas älskade mor, odödligas hedrade
amma!

När på en Alp, i den eviga snön,
stenkiden ej hungrar,

ej på en isö Polens björn; när strutsen
i öknens

ändlösa sand, när knottet i luften, gliet i gölen,
få sin dagliga del: o! glöm då ej oss, som i

Finnland,

äfven vi dina barn, omringa ditt heliga altar.

Komme de sorgliga år ej mera, då
odlaren häpen

ser den nordliga skyn mot natten klarna be-

drägligt,

medan i axen, ej än utblommade, lifvet är

ömmast:

ser till slut— ej somnade han! — det da-

gade fältet,

hvitt, med piggar af is, mot solen glänsa

bedröfligt,

ser i en enda minut förlorade hela det årets

möda och hopp.— Der står han stum, orörlig

och handlös

länge. Men hastigt väckt af jemmerns röster

i hyddan

ilar han, yxen i hand, till skogens ömk-

liga barkskörd:

medan menlösa små, som vissnade blommor

i vålmen,

hänga sig ömt, med rop om bröd, kring blek-

nade modren.

Närde du ej, välsignade Jord, otaliga
 folkslag
 huldt i din ymnoga famn: inkräktare, blodi-
 ge våldsmän,
 som förmörkat i hast århundraden, härjat en
 odlad
 värld, omstjelpt för konst och snille den
 högd de bestigit,
 spart af en ädlare skönare tid blott glesa
 ruiner?
 Hvi försköte du då det fredliga folk, som i
 sekler
 dyrkade här blott dig, samt himmelen?—
 Hulda! du hör oss
 samt med dig oss himmelen hör: ej mera
 så ofta
 vintern kommer igen om sommaren; hung-
 ren ej alstrar
 missdåd mer; okunnighet tröghet, dolsk-
 het och afund

följa det hemska betryck allt längre ifrån
 våra hyddor.

Sälla! de folk, som trösta på dig. Sjelf-
 ständiga, fria,
 trygga i lagens heliga skygd, samt rena i seder
 stiga de opp till magt, till ljus, odödelig ära!

Mig också, Frikostiga! skänk en teg
 och en hydda:
 skänk dem i dældens lugn, att der din dag-
 ligen huldhet,
 jemte min önskade vän, jag prise med ögat
 åt högden.

Sist när tröttnade ben nedsänkt våra grå-
 nade hufvun:
 rymm oss nära hvaran till ro i ditt heliga
 sköte.

Vakne å nyo, vi lofva dig än, då vi sväfva
 ifrån dig!

Det högre Lifvet.

Natten kom: och allt blef öde,
 utan färg och utan röst,
 Lifvets pulsar syntes döde,
 blott ej oron i mitt bröst.

Månen uppgick: bildningsgåfvan
 skapte en ny verld igen;
 Och mot himmelen derofvan
 viste sjön en annan än.

Der en drömbild, en gudinna
 på hvar jagad silfversky
 såg jag glänsa— och försvinna
 för att följas af en ny.

Men en daggtår på en blomma,
 som i gräset gömde sig,
 mer än prakten af de tomma,
 kalla bilder rörde mig.

Speglande oändligheten,
 föll du hit från himlen ner?
 Ach! jag såg i dödligheten
 en som du! — Hon fins ej mer.

Stjernan lik ur molnets slöja,
 engeln sken ur hennes kropp.
 Derfor fick hon här ej dröja,
 derfor togs hon strax dit opp.

Dock min varelse ett syfte
 vid den huldans åsyn vann,
 som min fjäl, förädlad, lyfte
 åt det ljus, dit hon försvann.

Sinlighetens trolllanterna
 viste mig blott ytlig flärd.
 Blott ett skuggspel i min hjerna
 var min stolta tankeverld.

Tills jag kände hos den fromma,
 att ett högre lif är till,
 Jord och himmel vare tomma:
 verkligt är hvad Dygden vill!

Stjernhimmeln.

Lilla Fanni såg så glad
 upp åt stjernorna, och sad:
 Med hvad många ögon ser
 Gud på Fanni ner!

---

*Ynglingen och Mannen.**Ynglingen.*

Hvar är Cypern? Jag skall finna,
jag skall finna henne der.

Har du sett min älskarinna?
har du sett hur skön hon är?

Hyn har hon af solens tärna,
som ur morgonbadet går;
och som qvällens dufna stjerna,
ler hon himmelskt ur en tår.

Känslofulla, hennes händer
mellan mina gömma sig.

Vid en snölik skynt af tänder,
rosens anda möter mig.

Vek om lifvet, mjell om armen,
spensligt fin, och rund likväl:

kärlek andas hon i barmen,
oskuld blickar hennes själ.

Såsom skuggan, öfver slätten
sväfvar hennes lätta gång.

Lärkan tystnar, sjelfva sprätten,
dröjer stum, vid hennes sång.

Hvilken grupp! då ställd i dansen
midt bland Kupidonerne,
Gratierna hålla kransen
öfver henne, alla tre.

Nu som en Arkadisk flicka,
menlös och naif och öm;
nu i kretsen af de qvicka
fin i tadel och beröm:

Hon hos Sappho, blott hon ville,
sutte i Kameners chor;

men på glansen af sitt snille
sveper hon behagets flor.

Nu sin gördel lös hon låter,
och med Amor stimmar yr.
Nu hon binder till den åter
och till skogs med Cynthia flyr.

En gång skall hon för mig stanna,
ej en bild blott utan namn:
och min himladröm besanna
i sin evigt ljufva famn.

Mannen.

Sök din skönhet, din gudinna,
unga dåre! länge än.
Jag fick här en hjertlig qvinna
till min matmor, till min vän.

Sverges Röst.

1794.

“Skall då på nytt jag se mitt rike blodadt,
se Sverige dra en sårad kropp?” —

Så steg ur Bältens djup en röst, då oför-
modadt

de portar sprungo opp:

Der Thunberg bød: och hafvet kom, som
dundrat

förgäfves mot hans slutna hamn;

han bød: och hafvet gick, och berget stod
förundradt

med skeppen i sin famn.

”De gyldne ax, den nyss förvärfda kransen,
du sliter af dig i din harm,

Olyckliga! — och går att trotsigt fatta lanser
med än förbunden arm?

Låt mig ej se Svenskt blod förgäfves svalla
 kring såningsmannens stjelpta korg
 Och—än mer grymma syn!—din ädla ung-
 dom falla,
 stridlös, af brist och sorg”?

Nej! svarar stödd på lejonet, som hvilar
 med vaksam blick vid hennes thron
 och trampar på en bundt af brutna tvedrägts-
 pilar,
 den ädla Amazon,

Nej, frukta ej, att jag med fåfång härnad
 emot min seklersgamla vän
 vill leda hit hans blix, emot barbarer ärnad —
 Europa har dem än,

Ej Aforn blott — Barbar med all sin
 prydnad

af konst och snille är Korsarn,

som kränker fredens helgd, som tvingar
 skatt och lydnad

af hafvets fria barn,

Blott mot det våld, som binder handelns
 vingar,

den ädles, som kring jordens rund

med ymnighetens horn och ljusets fackla
 svingar,

vi slutit ett förbund:

Jag och min vän. Den systerliga handen;
 (hvad sekler fåfängt yrkat förr)

hon gaf mig, att i trots af bombers regn
 på stranden

tillsluta Bältens dörr.

Om fräckt förtryck än alldrig onäpst kränkte
 på dessa klippor friheten:

Åtminstone den sjö, naturen sjelf oss skänkte,
 vi skole freda än.

Strö ut ditt guld, o Albion, att förföra
 stat efter stat från fall till fall:

vi skatte mer vårt jern. Dock må du oss
 förgöra,

du oss ej köpa skall,

Förmätna folk, hur mången blodig krona
 du trampar än på Gangens strand —
 Men ej förgäfves bröt det ädla Colombona (*)
 för evigt dina band.

(*) Menniskjorna kalla det Amerika, Gudarne Colombona. Ramler.

Och räds! der står en hjelte opp på stranden,
 hvars snille jagar dig till slut,
 (Så hafvets örn bebor blott klippan skild
 från landen),
 ifrån Europa ut.

Djurleken.

En turturdufva Carolina,
 en fjäril Hedda ville bli:
 och jag, föll hastigt in Juli,
 jag vill bli Drottningen för bina.

Till en Yngling.

Goda Gosse! glaset töm:
 gerna ser din flicka!

Någon gång dig glad och öm
 ibland vänner dricka,
 som med hjertats sympathi,
 eldiga och unga,
 klinga glädjens harmoni
 lifvets sötma sjunga.

Gerna vill hon i din hand
 se kristallen glindra,
 se din kind i purpurbrand,
 se ditt öga tindra,
 se din känsla, ditt behag
 lifligt sig förfina,
 och i hvarje anletsdrag
 själen genomskina.

Drick — och lifvets väg ej mer

går igenom heden;

se i glaset: och du ser

jorden är ett Eden:

Drick: i glaset sanningen

plär sig naken måla.

Drick: i glaset kärleken

ser sin himmel stråla.

Drick — men sällan och med mått.

Mins hvad Syrack skrifvit:

”Vin och vänskap smaka godt,

”då de gamla blifvit”.

Tänk! hvad fröjd på gamla dar

gubbens hjerta känner!

Gammalt vin har gubben quar

än för gamla vänner.

De begge Corneliorna.

En dam for på visit, att låta se sin skrud,
 och med dess nya prakt förarga sina vänner,
 Det är den stora frögd, vet Gud,
 som mången af sin grannlåt känner.
 Så påstår icke jag, men krönikskrifvaren
 tvåtusen år för mig, min vackra läsarinna;
 ty ren i gamla Rom tilldrog sig händelsen,
 som ni på stunden går att finna.

Den sköna på sin tur besökte sist också
 den store Scipios ädla dotter,
Cornelia; som man sett försmå
 den mest förblindande af alla lyckans lotter,
 en thron; som funnit mer båd säll och stor
 sin kallelse i Rom till maka blott och mor;
 och som vid den, en dag, af folket skulle vinna
 en ärestod, som ingen Drottning vann,
 på hvilken Romarns tår i sena åldrar rann
 åt Gracchernes uppfostrarinna.

Till henne, med ett ord, då redan sysselsatt
att deras späda bröst för samhället bemanna,
den stolta damen kom; och som på nålar satt,
till dess värdinnans blick, som syntes blott
besanna

den varma, glada helsningen,
hvarmed hon flög emot en gammal ung-
domsvän,
på hennes klädsel skulle stanna.

Men blott om hennes hus, om hennes barn
och man

Cornelia frågar gör, liksom en landtlig quinna;
och i en dräkt så ny och grann
hon tycks, liksom en karl, blott den som
bär den finna.

Förgäfves hennes gäst än klagar sig för varm,
och kastar af sin fina slöja
från hårets diadem och gördeln vid sin barm;
än svänger om sin nakna arm

att mantelns valda veck och skuldrans spän-
ne röja.

Förgäfves hennes tal vid gull och pärlor rör,
och än om silkets dyrhet spör,
än till Korinthisk smak från Tyrisk purpur
springer,

i det hon hvälfver på sitt finger
en gem af utsökt konst, der Juno bort-
vänd står

och Pallas bröstar sig, då Venus äppet får.

Den andra intet ser och ingen ting begriper.

Till slut hon till en utväg griper,
som icke mycket fin, är desto genare.

Hör! säger hon, ren färdig till att fara:
jag är din ungdoms vän, låt mig då en gång se
din garderob; och nu för ögonblicket bara,
tag fram juvelerne, du har.

Juveler! är den andras svar:

de enda, men för mig så dyrbara, jag äger,
dem vill jag gerna visa dig.

Hon går: och damen ler med stolthet inom sig.
 Här ser du dem: Cornelia säger,
 och leder in vid hvar sin hand
 de söners ädla par, hon fostrar för sitt land.

* * * * *

Förtjust af detta drag, beslöt en viss gref-
 vinna

en ny Cornelia bli; och blott i negligé
 med sina barn sig låta se
 på operan härnäst. Man skall min skön-
 het finna

med de briljanterne hos mig
 helt ny. Så smickrade hon sig.
 Men ach! hon råkade ej befinna,
 att det är slätt parti, man af juveler drar,
 om man dem icke äkta har.

Modren och Sonen

eller

Naturskönheten.

Han sofver än: och se! hur sött han ler
med kinderna i glöd, och drömmer,

och idel englar ser. *himlasynur (1794)*

Sin näbb, sin ljufva flöjt, än under vingen

ännu med
gömmer

hans lilla sparf också.

Så sofven då

bröd
i ro, I två

oskyldige och små! —

Jag
Hur näns jag väl er hvila störa?

lynet
Melida satt så tyst; tills morgonstjernen ren
på blommorna i fönstret sken:

då sparfven började sig röra

alv
i buren, och med lätta hopp

nu opp, nu ner, nu åter opp
 harmoniskt mätte af sitt glada morgonquitter.

Den lilla hör hans röst och spritter,
 och lyss,
 halfsofvande ännu; men hastigt vid en kyss
 af modren far han opp, och sitter,
 och kastar armarna om hennes hals, och ler
 med ögon, der man än hans drömnda himmel ser.

Snart långsmed häcken, öfver tegen
 åt kullen lyfte dem de lätta morgonstegen.
 Der stå de, Mor och Son: det skönaste,
 jag vet
 i hela denna dödlighet,
 Ja än till himmelssalen
 togs denna grupp, af skönheten
 och oskulden och kärleken,
 förgudad opp ifrån ett ringa tjell i dalen.

Der stå de hand i hand, och blicka framåt skyn,
 och se den aningsfulla syn,
 då nattens skuggor än med dagens färger
 strida.

Så tänker sig en skald
 två englar, stående i andakt att förbida
 en värld ur intets djup af skaparen befallt.

I östern medfertid en ström af purpur väller,
 och böljande, med gyldne skum,
 kring hölmar utaf moln sig häller.

Den lilla undrar stum,
 och ser uppå sin mor och lockas till att gjuta
 en sympathetisk tår;
 och ler med tåren, då han får
 sitt hufvud tätt till hennes sköte sluta.

Då med en moders hand hon leker i hans hår
 och säger: "Se min son: hur Herren åter
 välsignadt skön sin dag oss ger.

Fjäriln.

Barn af våren och naturen,
 fjäriln, utan gift och tagg,
 fladdrar, af zefiren buren,
 speglar sig i blommans dagg.

”Syster! Syster! jag har fått en”:
 ropar Anton röd och varm;
 och den fångne fästs i hatten
 med en nål ur Heddas barm.

”Ser du? Guld och purpur bara!
 ser du, Syster?”

”Ja, jag ser.

Gossar, gossar, i hvad fara
 menlös fågning är för er.

Kärlekssångaren.

Kärlek sjunger min hämpling, full af själ:
 kärlek blott är hans lif, hans ve och väl;
 fast han stängdes i bur ifrån de andra,
 som på äfventyr üt så unga vandra.

Hör hans lockande röst: se! hur han far
 ifrån pinne till pinne, utan svar,
 fåfängt tjust af sin drömda älskarinna,
 som han ständigt i molnen ser försvinna.

På min lyra en knäpp mitt finger gör:
 hänryckt ser han omkring sig ser, och hör;
 quittrar hastigt och lyss, och quittrar åter.
 Arma hjerta! hvad du dig narra låter.

På mitt finger en dag till spegeln förd
 skrek han: Aj! och så hjertligt, hjertligt rörd
 kyste glaset, och teg. Ach! stackars lilla
 hvarför när jag så grymt din ömma villa,

Men jag sjelf, i den stund min ande sig
 djupast känner, så ensam finner mig:
 ser min skugga mitt enda sällskap vara,
 hör blott eko min känslas utrop svara.

Hvarför fingo vi ej i världens rymd
 tidigt pröfva vår flygt, ej stängd, ej skymd?
 Hvarföre lästes vi in, att fåfängt ömma,
 och blott sjunga om kärlek, och blott
 drömma?

Den 1 Aprill.

I dag

om någon är narrad Aprill, är jag:
nej, döden skall mer efter flickor löpa!

Jag följde en Mö i hamn och häls
med kropp och själ

i dag.

Hon är det: (så skrek jag) min sällhet är
mogen!

Hon är det! den vän, som jag sett i hvar
dröm,

så vis och så öm,

så skön och så trogen.

Hon är det! Hon är det! min sällhet är
mogen

i dag.

Hon viker, jag viker: hon stannar, jag står;
 hon knackar, jag spritter; man öppnar, jag bäfvar;
 hon lätt som en sylf, opp för trapporna sväfvar,
 jag, efter som skuggan, i dörrn henne når.
 Hon ser på mig vänligt: jag står der betagen.
 Hvad vill ni? hon frågar med tjusande röst.
 Gudinna! jag svarar med klappande bröst:
 till Oskuldens tempel, här prydt af Behagen,
 jag följde i qvällens romantiska skygd
 den himmelska Skönhet, den himmelska Dygd,
 dem efter min väntans tomma tider
 så lyckligt förenta jag funnit omsider
 i dag.

Hon skrattar: och jag,
 hvad krossande slag!

ser Skönheten — köpt och Dygden — att köpa.
 Om någon är narrad Aprill, är jag
 Nej döden skall mer efter flickor löpa, —
 i dag.

En händelse i Athen.

En liten fågel flög förskräckt för glädans möte,
 och till en domstol på ett torg
 sin häpna tillflykt tog i sjelfva domarns sköte.
 Han såg en ödmjuk bön, han såg en tålig sorg
 och menlöshen sjelf i kräkets ögon blicka:
 han kände i sin hand det lilla hjertat picka,
 och klämde det, med skratt, tills det ej
 rördes mer.

Bort! ropte hela folkets skara

Bort! skrek de visas nämnd.   Barbar! från
 domstoln ner

Ej en gång bödel får du vara.

Den döfve.

F arväl, Natur och Vänner! — Evigt stängd
från allt hvad skönt och ömt kan själen väcka,
jag släpa skall min ålders tröga längd
i ensligt lugn, som masken i sin snäcka.

Jag lefver, ah! men mina sinnen gå,
ett efter annat, långt för mig i grafven.
Här på ett näs, hur länge skall jag stå?
Hur länge tvina, lefvande begrafven?

En främling lik, vid skådespelets slut
stängd i sin loge sen täckelset är fallt,
Musiken tystnad, ljusen släckta ut,
står jag och lyss än efter sista skallet.

Förgäfves! allt är tyst, allt dött för mig,
Jag hör ej lärkan med naturen vaknad,
osh ej den suck, som sakta smyger sig
ur vänners bröst vid känslan af min saknad.

Okunnig i min vrå om världens gång,
också i sällskap eremitens like,
jag lifvets oro känner på en gång
med tomheten ifrån de dödas rike,

Motsatts (*).

Du sälla döfhet! af ett sakta sus,
 likt aftonfläktens, ljuf du förespåddes,
 Du unnat mig, ännu vid dagens ljus
 att finna lugnet, innan hvilan nåddes.

Nu nalkas mig, så tysta i sin gång,
 liksom af vördnad, menskjorna och djuren,
 Jag halft förklarad, njuter på en gång
 de dödas ro och lifvet af naturen.

Döf är jag, lyckligt döf, för hvarje platt
 och tanklöst ord af tidens gälla dårar.

Mitt öra nås af intet fånigt skratt,
 och ingen mjeltsjuk gråt dess hinna sårar.

(*) Föregående verser skrefvos i en väns
 namn, som på en tid förlorat sin hörsel.
 Han svarade sjelf med dessa. Att de här
 aftryckas, torde han så mycket mer förlåta,
 som endast genom dem även de förra
 kunna väcka något intresse.

”Men näktergalens, lärkans sång så ljuf
 ”du hörer ej”! — Välan, men I förgäten,
 att ock min natt ej störs af någon uf,
 min dag af ingen kråkas kärfva läten.

I lycklig ro för lifvets stormars brak,
 som på en ö emellan båda landen,
 jag sitter trygg, förväntande i mak
 den vink, som kallar mig till andra stranden.

Lifvets njutning.

Sörj ej den gryende
dagen förut,

Njut af den flyende
hvarje minut.

Rosornas doft,
drufvornas ånga
skynda att fånga:

Yngling! de vissna: du sjelf är ett stoft.

Fatta det blinkande
glaset förnöjd.

Sjung om den vinkande
lärlekens frögd,

Men då du ler
munter för dagen,
skräms ej Behagen:

flydda en gång, de ej följa dig mer.

Drick ur den sparade
 ungdomens bål,
 drick den bevarade
 oskuldens skål,
 Glädje och Dygd
 elda hvarannan,
 Kransad om pannan,
 Visheten skämtar i vinrankans skygd.

Klinga med roliga
 vänner i lag.
 Tryck den förtroliga
 handen i dag.
 Kanske du den
 alldrig mer trycker:
 Härjaren rycker
 brud ifrån brudgum, och vän ifrån vän.

Glad må du somna i
grafven, du ock;
Känslorna domna i
tiden ändock.
Efter en qväll
måttligen njuten
hjärtligen slutet,
sofver man roligt, och vaknar man säll.

Vålsignelsen.

1801.

I en hydda nära Fjellen,
 ensam på ett ödeland,
 hördes bakom dörrn en hand
 famla sent om nyårsqvällen.
 Rockens surring hörde opp:
 med en itänd sticka lopp
 fort en ömmande värdinna:
 van, att vid sitt varma tjell
 mången kall och stormig qväll
 en förstenad fremling finna,
 som det lilla fönstrets sken,
 i den dystra öknens fasa,
 med en halmbädd och en brasa
 tröstade på afstånd ren.

Dörren öppnas: och med stummen
 af en käpp för tredje fot,
 till ett nystan sammankrumpen,
 lik en fattig, som med hot,
 förd på rote mellan husen,
 vräks i vrån att binda not:
 kom en gubbe, trött och frusen,
 blottade sitt hvita hår,
 genom bugning än mer liten,
 och välsignade för fliten
 slutet af det gamla år:
 medan husets goda qvinna,
 vänlig som en morgonsol,
 ställde fram en fremmandstol
 och gaf brasan lif att brinna.

”Sätt dig, sad’ hon, sätt dig, far:
 låt det frusna skägget tina,
 Vi ha stränga vinterdar.

Fjellen, ser jag, står så klar;
 alla himlens stjernor skina:
 det blir gräslig köld i natt,
 Gud! låt ingen ofärd timma!
 Vargen gör oss täta spratt,
 Bättre köld likväl än dimma!
 O! hur mången vandringsman,
 stadd bland drifvorna och töknen,
 alldrig mer sin hydda fann,
 död från sina barn i öknen"!

Tåögd, under dessa ord
 bröt hon Julens sista kaka;
 och af goda hjertats bord
 bød den fremmande att smaka.

Sedan, trippande så skön
 i det ädla matmorsnitet,
 gick hon med en sakta bön:
 Käre! maka åt er litet!

till en lurfvig krämardreng,
 som i husets enda säng
 låg, i stöflar, under fällen;
 och betänkte, hur han bra
 skulle Lapparne bedra
 under marknaden på Fjellen;
 dit han skyndade i tid,
 väl försedd med kram och sedlar,
 och med brännvin, som all strid
 öfver mått och vigt bemedlar.

”Hvilken djefvul väcker mig”?
 röt han till; och sträckte sig.
 ”Häxa! vill du icke unna
 fortfor lymmeln, ”för en stund
 åt en restrött man en blund”?

”Häxa måste den visst kunna”,
 utlät sig den gamle man,
 ”som en vaken väcka kan.

”Signe Gud”! med knäppta händer

sad’ den fromma, och gick ut.

Knapt förflyger en minut,

se, hur gumman återländer,

lika munter, lika blid,

med det rena hjertats frid:

bär en kärfva in, och reder

blott af halm, på golfvet bredd,

efter gyldne tidens seder,

gubbens bädd, snart färdig sedd.

”Han, hvars allmagt värdes skydda

på det löf, som vinden för,

minsta kräk, att det ej dör,

hjelpe alla till sin hydda,

som i denna afton änn

saknas af en trogen vän”!

sad’ den gamle: och från bordet

med en resligare kropp

tycktes raknande stå opp.

”Tack”, sad’ gumman, ”för det ordet!

Man och söner till sitt tjell

väntar jag ännu i qväll.

Länge streta de på isen.

Gamla årets not i dag

är välsignad, hoppas jag.

Lof ske himlen för hvar dag!

Lägg dig: medan jag för spisen

ser, hur liten lefver än,

tills han släcks, som vi, min vän.

Lägg dig” sade hon, förtroligt

klappande hans runda rygg.

”Sof, som dygden sofver, trygg;

och i morgon vakna roligt:

Gamle! med en glädjetår

wakna till det nya år”.

”Till ännu ett hundra år!”

sade han med hvita hår.

”Åren fly som sommardagar,

samt århundraden som år!

Prisom himlen. Dären klagar

öfver tidens lopp, som far

för den giriga för snar,

och för långsam för den lata,

Menskjan, evigt oförnöjd,

dock af svaghet mer är böjd,

än af elakhet, att rata.

Vandrarn lik, som af en fjell

spetsen når, och stannar säll

en minut, men ser med fasa

nya brådjud, der en häll

hotar vid hvart steg att rasa:

står du opp, med barnets fröjd,

på de nya årens högd.

Dock med tiden dömd att ila,
 hinner ej din oro hvila
 till i morgon från i dag.
 Ren med tunga andedrag
 räknar du de qual, som stunda,
 sen du slapp din sorg i går.
 Missväxt spår du hvarje vår:
 dock när skörden förestår,
 stå de flesta axen runda.
 Dröjer ock välsignelsen,
 svek dock himlen alldrig än
 dygdens hopp och flitens möda.
 Se: en annan gång igen
 kommer hon med dubbel gröda.
 Dock, jag pladdrar bort min tid,
Helsa, goda år och frid
bringe öfver hela jorden
detta nya tidehvarf;
och med lyckligare arf,
än det gamla, gläde Norden!

En gång vedergälle dig
 goda hjerta! ock för mig
 Han, som skapte blott för andra
 all den sköna skapelsen!
 Nu farväl! jag måste vandra
 tretti mil i afton än
 ner till stan och dän igen”.

”Tretti mil i afton än”?

Oviss, om han ville skämta,
 gumman läste i hans min.

”Åt en sjuk jag går att hämta”,
 fortfor han, ”en droppe vin.

”Åt en sjuk”! Vid detta ordet
 glömde hon sin häpenhet
 öfver färdens sällsamhet.

Hastigt fällde hon på bordet
 duken, som hon vek ihop,
 och till dörren sprang med rop:

”Jag har vin som mig förärde
nyss en köpman. Nu med frögd
finner jag hans gåfvas värde”.

”Godt”! sad’ gubben, som förnöjd
vände åter, hälften längre
i gestalt, än då han kom.

Krämarn såg sig häpen om:
tyckte sängen bli allt trängre,
i den mån, som gubbens kropp,
rättande sitt hufvud opp,
syntes ädlare och längre.
Storögd fäste han sin blick
på den höghet, som, lik strimman
röjd af solen bakom dimman,
genomsken dess ringa skick.
Kräkets min från första stunden
hade lymmeln litet skrämt:
som ingenkänt under blunden
den krabat, han nyss — på skämt

kört i kull vid sista milen.
 Ren af matthet när att dö,
 stod den frusne, som af snö
 en gestalt, i väg för ilen
 af hans häst — (det var ej hans,
 bondens blott, den lumpne mans,
 som vid smällarne och skriket
 sjelf i nöd, såg blek och stum
 af sin älskling endast skum).
 Blott för sina tår om rum
 tiggarn bad: tills han i diket
 föll för piskan, som af snö
 en gestalt för sunnans tö.

”Säkert något troll sig gömmer

i den gamle”: Krämarn dömmar,
 och förskräckes för hans hämnd.
 Huh! han känner ren sig klämd
 af ett par, som dödens, kalla,

magra, stela häxeklor:
 eller kanske, som jag tror,
 af ett trollskott, värst bland alla,
 hårdt får kors och rök och tal,
 af ett elakt hjertas qual.

Plötsligt ser han, stel af fasa,
 Fjellens Rå. Hvad gräslig syn!
 Se det blinkar: drifvor rasa
 från dess tjocka ögonbryn.
 Ögonen som norrsken blossa
 ur de djupa, mörka vrår;
 och från pannan, höljd med mossa,
 stå opp ispiggas för hår.
 I dess skägg sit bo har örnen,
 i dess barm sit ide björnen.
 Af hermliner släp och fäll
 hvimla på det höga troll.

Ej förgäfves lärd i sänger,
 dem han hört af Sabmes son,
 hänryckt vid sin trummas dån,
 rysligt tjutas många gånger:
 ser han Fjellens Ande så
 hotfull vid sitt läger stå:
 ser dess hjessa taket nå,
 färdig att dess sparrar lossa;
 ser dess hand, beredd att krossa,
 med ett stycke af en fjell,
 lem och lif och säng och tjell.

Öfver ögonen karpusen
 drar han klokt, åt bolstret vänd,
 Dock, nu känner han sig spänd
 af en uf: så skapad Busen
 flyger på hans skullra ner.
 Likså rottan, bäst hon ser
 gröna ögon glo i natten,
 känner på sin nacke katten.

Tron på spöken är likväl
 uppå mången christen-själ
 ett så nyttigt band, som mäktigt,
 Icke alltid så andäktigt
 korsar sig en krämardreng
 på en ärlig bondes säng;
 som nu denne läste böner,
 så till sängs, som bords, en rad;
 ty, som andre i hans stad
 riktigt döpte borgarsöner,
 hade han som pojke ren
 lärt sin christeliga läxa,
 för att lefva judiskt sen,
 när hans skägg begynte växa.

Eljest hade ock en häxa
 sytt uti hans bröstlapp in
 huggormsäggs i ödleskin,
 till förvaring emot trollen,

som hans lurendrägarhäst
 mången kolsvart afton fäst
 platt orörlig midt på hällen.

Lätt förliks med skälmerit
 skrocket; och bedrägerit
 gör bedragarn sjelf bedragen.
 Blott *en* slägt, som skyr för dagen,
 äro lurendrägerit,
 röfverit, agioterit,
 mord- och brännvinsbrännerit,
 vinglerit och trollerit.

Medlertid, sen han ur minnet
 läst än pfallmer kors och tvärs,
 än en barsk häxmästarvers:
 blef det svåra tryckta sinnet
 lättadt för Herr Handelsman.
 Så bland böndren hette han:
 dem hehandlande dess värre,
 ju mer agad af sin Herre,

Plirögd nu ur sängens vrå
 vågar han igen att titta:
 ser ej mera uf och rå,
 ser blott tiggargubben sitta
 med den högra tinningen
 efter snärten purprad än.

Gumman, åldrad i sin öken,
 utan fåfång skräck för spöken,
 såsom utan qual af brott,
 tänkte på den sjuka blott.
 Ach! den tanken tung som klippan
 tryckte på den ädlas bröst:
 han försmäktar utan tröst!
 Skyndande med nyckelknippan
 till sitt skåp af snickrad al:
 tar hon dän i famnen skrinet,
 som förvarar den pokal,
 dit hon gömt det ädla vinet.

”Ach! törhända är han ren
 utan sakrament affiden?”
 så hon suckar under tiden,
 och på låset träter sen,

Medan Gumman så beställsam
 rördes mellan skåp och bord:
 sjöng den gamle dessa ord
 med en röst så undersällsam.

Menskjor en gång ge:
 Gud ger hundra gånger.
 Om du ej med ånger
 vill i morgon se
 att din lycka låtit
 skamligt sig försofva:
 skynda med din gåfva
 allt skall bli förlåtit.

Du som nyss med nattligt skri
 for hans sjuksäng tätt förbi,
 skall din midnassömn han skonä
 skynda att hans hamn försona.

Hundrafallt och mer

inom natt och år

goda hjertats gåfva

bär åt den, som ger

med sig, när han får.

Medan goda hjertan sofva,

ynglar flitigt deras gåfva.

Dubbel, dubbel blir hvar natt

i det nya år den skatt

som i flitens hydda röres,

då det gamlas afsked höres.

Menskjor en gång ge;

Gud ger hundra gånger.

Om du ej med ånger

vill i morgon se,
 att din lycka låtit
 skamligt sig försöfva:
 skynda med din gåfva
 allt skall bli förlåtit.

Krämnarn, fast han ej förstod
 väl de mörka ordens syfte,
 lyddes girigt, och med mod
 på sin ena arm sig lyfte.
 Hvem vet, tänkte han, hvad magt
 ligger på de ord, han sagt?
 Hastigt åt en sedelpacka,
 närmast till hans hjerta snörd
 under pels och rock och jacka,
 grep han — i sitt sinne rörd
 af den gamles klagovisa,
 och af vissa dunkla skäl,
 som ej synas, och likväl

styra skälen, som sig visa.

Menskjohjertat är ett hof,

Dock det hofvet, med förlof,

är hos krämare, som denna,

ej det finaste i ton.

Tämlig plumpt en viss passion

der sin allmagt låter känna.

Lika godt! Vår Handelsman

var så öm, som någon ann,

blott han sig befinna kan.

”Tu skalt älska så tin nästa

som tig sjelf. Hvad är thet? Svar,

Tu skalt bruka till titt bästa

som tig sjelf, så ock tin nästa.”

Så af farfar och af far

sin katkes han lärt till pricka.

Kort: han drog, åt väggen vänd,

med en blick från axeln sänd,

fram sin taskbok ur sin ficka.

Penningen är då till slut
 ock mot troll det bästa medel:
 tänkte han, och valde ut,
 länge bläddrande, en sedel.
 Dock i packan snällt igen
 girigheten gömde den.
 Bättre vald ur annan ficka,
 han en annan sedel ger,
 häpen: ty ett hot han ser
 ur den gamles ögon blicka.
 "Gåfvan liknar Gifvaren:
 Likne dem välsignelsen:"
 Bort ifrån bedragaren
 han med dessa ord sig vänder.

Mellertid i gummans händer
 glänser silfverbägarn ren:
 täftande i gyldene sken
 med den glada vintersolen,
 lika sällsynt ock vid polen.

Nyss från sonens bröllopsbord
blef kring vida negden spord
den beundrade pokalen:
"Flitens lön i ökendalen".

Med en tår, som perllik föll
på klenoden, den hon höll
dubbelt kär, båd som ett minne
af en älskad makas dygd,
hedrad af sin fosterbygd,
och för trösten, gömd derinne
åt en like, stadd i nöd:
gick hon leende, och bød
gåfvän med upriktigt sinne
åt den gamle på sin stol.

I det samma hanen gol,
gol farväl åt gamla året.
Lof ske Gud evinnerlig!
sade gumman, Plötsligt håret

på dess panna reste sig.
 Mellan händerna på henne,
 se, af en pokal bli tvenne,
 och en spenslig yngling står
 hvit och röd med gyldne hår,
 i den gamles ställe vorden.

”Gåfvan liknar gifvaren:
 likne dem välsignelsen”!
 sade han, och vid de orden,
 som ett sken, försvunnen var:
 medan gumman med sitt par
 står der, oviss om hon vakar.

Krämarn, nästan utan sans,
 tittar opp, ser silfrets glans,
 och ur sängen qvickt sig makar;
 nu den ena bägar'n tar,
 nu den andra sjelf i handen,
 finner verkligen ett par.

Och hvad mera, opp till randen
 i dem begge fullt af vin
 ser han, med begärlig min;

Nu om yngling och fördubbling
 Gubbens trölsång mindes han,
 och för sent dess mening fann,
 allt mer mulen i sin grubbling.
 ”Föds en ny pokal hvar natt
 året om, hvad silfverskatt
 i den kärngens skåp skall blänka!
 Och hvad vin i hennes hus
 fyller bunkar, fat och krus!
 Skada! att hon ej är enka.
 Tänk! om mannen frös ihjäl
 nu på isen? Lät oss vänta.
 Gammal är hon; men min själ!
 giftermålet skulle ränta”.

Sade: och slog ögat ner
 på sin plåt, som han tillbaka
 fått försmådd. Hvad frögd! han ser,
 äfven den har fått en maka.

Sexton skilling alla dar!
 Också det gör vakra pengar.
 Snart ej mer bland krämardrengar,
 blott med egna lass jag far —
 Vasstri! om jag budit åt 'en
 hela sedelpackan här
 med det kram, som släden bär! —
 Knäfveln ta den lumpna plåten!
 skrek han, och på bordets kant,
 dängde sedeln; som i näfven
 dock satt qvar. Den knep, den näfven,
 och höll fast den minsta slant.

Vänta! brast han, ut och lade
 fingret på den nos, han hade.
 Jemnt trehundra sextifem
 äro dygnen. När med dem
 nu en plåt multipliceras;
 och till facit sen adderas,
 hvad i handeln småningom
 af den vuxna summan kom,
 hvad åt bonden krediteras
 mot etthundrade procent,
 och hvad kappen eller vågen
 (slika under ofta händt)
 tär af smöret eller rågen;
 hvilken väldig handelsman,
 blir jag innan kort min sann;
 köper mig det största huset
 i vår stad; och får kanske
 heta Rådman ett tu tre!

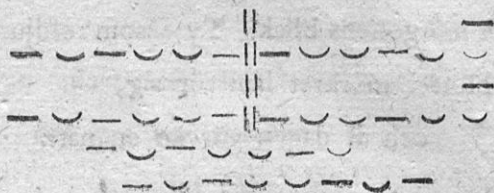
Men hvad harm! När han till ljuset
 gick att sedlarna bese:
 var den nya som den gamla
 falsk.

Förblöffad står vår man
 långa stunden, förrn han kan
 sina sinnen åter samla.
 ”Hvilken djefvul vâlde väl,
 att jag ej den tiggarn skänkte
 riktig sedel som jag tänkte?
 Och hvad värre är, min själ!
 ynglar nu den falska sedlen
 i min taskbok alla dar:
 hvilket bryderi om medlen
 att bli af med dem en hvar.
 Utan minsta orättvisa
 kunde jag dem prångla ut;
 ty hvem mägtar väl bevisa,
 att jag gjort dem? — Dock till slut

kände samlingen mig lända,
enligt en förbannad lag,
till en fanders snöplig ända.
Att blott pipan med den tända
är det bästa, finner jag”.

Men ej nog att han sin tinning
ref i mången sömnlös natt,
tidt beräknande sin vinning,
som förlorades så flatt:
måste han ock ständigt höra
denna hviskning i sitt öra:
*”Gåfvan liknar gifvaren,
likne dem välsignelsen”!*

Till en Landtman.

Till din hydda, Orest, glädjen med friheten
 flyr ur marmor-palats: dit genom vaktgevär
 tränga svarta bekymmer,
 tränga plågor i lustans spår.

Se! de lägga sig der under den Yppiges
 Indiskt doftande bord, spänstiga ottoman,
 till dess stjernorna blicka
 på den hvilande fliten ned:

Och då rusa de fram, alla de Furier,
 fruktan, ånger och qual, sveda och sömnlöshet,
 kring den vissnade dären,
 fåfängt bäddad i ejderdun;

Fåfångt höljd af sitt tafts tredubbla förhängen
 undan morgonens blick. Ty såsom röfdjuret,
 blott i mörkret han rör sig,
 och af dagen gör än en natt.

Du, med lärkan, då ren sväfvar i gryningens
 paradisiska stund, högt öfver dal och fält;
 och som röken ur hyddan,
 så din andakt åt skyn står opp.

Sänd mig hit af den luft, som i de öppna tjell
 blåser oskuld och frid, helsa och glädje in,
 ej af straffade laster,
 ej af orenlig pragt förskämd.

Nej: jag räddar mig dit, der du med friden går,
 ej af plågan i vagn eller på krycka mött,
 der ej tiggande händer
 räckas fram med en mordisk blick.

Der mig visa, hvad här endast för kon-
stens skuld

i en tafla beses, eller i skaldens dikt:

der mig visa naturen

landtligt enkel, dock ädelt skön:

Du som lefver, ej blott sjunger idyller, du
med din funna Charit: under den ek, du ärft,

störd i *Skördarnes* läsning

af din jollrande dotters kyss

Sophi till sin Mor.

Det är förunderligt, min lilla söta Mamma:

hvar enda gång, som jag har trätt

med min kusin, min bror, min syster eller

amma,

har alltid jag haft rätt.

Den flyktige.

Edvin kom der borta,
kom ej efter mig?

Edvin såg sin Emma,
och fördolde sig?

Han som smög sig ständigt
i min väg förut:

gick jag in i hyddan,
eller gick jag ut!

Tyst! jag hör hans stämma?

O! den känns så väl!

Först med den han trängde
in sig i min själ.

Så bakom mitt fönster

sjöng han vid vårt tjell:

nu ej hörd der mera,

ach! på mången qväll!

Se! han knyter blommor.

O! han knöt dem förr

till en krans, hvar morgon

ny, uppå min dörr.

Nu, sen flera mornar

hänger en der än:

och beständigt falla

vissna blad af den.

Edvin går der åter:

ej min Edvin mer.

Nu en ann än Emma

han sitt hjerta ger.

Kan man ge sitt hjerta,

sen man en gång gett?

Kan det ges åt flera,

det som är blott ett?

Ach! jag i min enfald
 trodde honom så:
 trodde, när han räckte
 mig sin hand derpå,
 att om jag än bröte,
 bröt han ej ändå.

Ach! jag i min enfald
 trodde honom så!

Jemte vårens blommor
 slog hans kärlek ut.
 Jemte vårens blommor
 tog den hastigt slut.
 Kanske, när han ser dem
 spricka ut igen,
 kommer han tillbaka
 till sin glömda vän.

Men då skall jag svara:

jag vill älskad bli

ej blott blomningstiden,

den är snart förbi,

Vill du ej bli hos mig

öfver vintern än:

flyg då kring som fjäriln,

och försvinn som den.

Hemgjordt.

A. Hvad yppighet i stan! Som knappast

Mästarinnan

bär på sig något hemgjordt mer.

B. Förlåt mig: till och med Fru Titulär

Rådinnan.

Se hennes ansigte, jag ber.

Hönsen och Staren.

”Himmeln faller på oss höna lilla”!

Sade tuppen till sin fina fru.

”Huru så, min egen söta du”?

”Hör du inte, hur han hotar illa,
hur han brakar till”! — ”Ja, Herre Gud!

Det ha vi för våra synder, Gubbe!

Kom nu bort: och alldrig mera tubbe
du mig hit. Nej alldrig mot förbud
rör jag mer ett frö”. — Och nu ur trägåln
blef ett språng, ett flaxande åt fägåln.

”Höns! för er, för era synders skull,
ramlar fästet, falla sol och stjerner”!

Så ♣ fönstret log, af högmod full,
staren, filosof — bland kycklingshjerner.

Men i hast förändrades hans min,
 då en åskvigg fräste ner i muren,
 der han satt, betraktande naturen,
 på ett band af Encyklopedin.

Tyst och häpen, kröp han in i buren,
 och det stulna sockret åt sin vän
 Papegojan smög igen.

Till Fru * *

Ni är en Argus. Nej, min Fru, ni är långt mer.
 Hvad ej hans hundra sett, ert enda öga ser.

Till den samma.

Ni gör er ung, min Dam: låt bli att er besvära.
 Tre gamla tål man lätt emot en ung Megära.

Förr och Nu.
Julklapp åt alla Stånd
 1801.

Förr var ett barn i menlöshet
 ett barn och intet mera.

Nu ren vid tolf år snärtan vet
 parera.

Förr, hemlörd, fick Mamsellen sig bry
 med disk och duk och käril.

Nu i pension, hon lär sig sy
 en fjäril.

Förr var en pojke alldrig man
 tills skägget ville växa.

Nu kan han allt, så fort han kan
 sin läxa.

Förr skulle Junkern endast tro
 och minnas hvad man ville.

Nu tror, nu mins han intet — jo
 sitt snille.

Förr stod en kavaljer på tå
för könet och de äldre.

Nu tänker han: förn du må stå,
sitt hellre.

Förr gaf ett skämt båd mö och fru
en färg, som hallonvinet.

Nu få de högre färg ännu
ur skrinet.

Förr gällde friarns gods och slägt,
näst vettet och talangen,

Nu blott hans equipage och drägt,
näst rangen.

Förr såg man knappt sin brud förut,
och blef likväl belåten.

Nu hennes dygder räknas ut
på plåten.

Förr smekte någon gång ändå
ett äktapar hvarandra.

Nu äfven, om ej hemma, — så
hos andra.

Förr gåfvos, fast man sändes godt,
dock små sparrlakansläxor.

Nu, sen man ligger skild, ges blott
bordsläxor.

Förr var en man rätt tjuraktig
vid fjäset kring hans kära.

Nu är han glad, att slippa sig
besvära.

Förr hos sitt barn, så huld och kär,
en fru satt hela dagen:

Nu hela veckan, tills hon är
kyrktagen.

Förr blott vid modrens egen hand
gick dottren opp på baler.

Nu till och med bli de ibland
rivaler.

Förr las en far förnöjd sin sons
betyg af dess Professor.

Nu vill han genast se sin Måns

Assessor.

Förr, Mor och Matmor sjelf, en fru
höll styr om mat och klädsel.

Nu ger hon blott dem begge tu
sin städsel.

Förr med sitt folk hans nåd var sträng,
höll tukt och las postillan.

Nu christligt vigs hans kammardreng
vid frillan.

Förr hölls betjening (som armé)
för nöden ej paraden.

Nu för att visa sitt livré
i staden.

Förr måste drengars leda tropp
för gårdens skuld förfleras.

Nu måste gården offras opp
för deras.

Förr på dess namn en fläck ej mer
förskräckte enkans sinne,

än nu, hvad hon i spegeln ser,
en finne.

Förr sökte enklingen ett år

en mor blott, lik den döda,

Nu ock en mor åt dem, hon går

att föda,

Förr med hvad smek var onkeln lydd,

som icke lät sig viga!

Nu lyder han, af släkten skydd,

sin piga,

Förr af sin tant en mö förnam

blott dygdens himlaklarhet.

Nu täfla de, så bak som fram,

i barhet.

Förr efter pligter och besvär

fick nöjet tiden döda.

Nu gjordt till sysla, nöjet är

en möda.

Förr böd man till sig utan krus

ej namnet, men personen.

Nu dem som äro med i hus

af tonen,

Förr hette alla vän och bror,
och skämtade förtroligt.

Nu blott med nåderna man tror
ha roligt.

Förr lekte vid de äldres glam,
kring golfvet yra ungar.

Nu intet kny: man lägger fram
körtkungar.

Förr fick man jollra ondt och godt
och skratta: det var saken.

Nu har man verld, och småler blott,
på baken.

Förr njöt man godt och fundt, fast ej
med all den säs, nu brynes.

Nu, månn man njuter verkligt? nej,
man synes.

Förr bar vårt land ett folk med kraft,
likt skogens myriader.

Nu står det klippt, men utan saft,
i rader.

Förr på ett utländskt gyckeldjur
 man stannade att gäpa.

Nu gör man konster sjelf i bur,
 en apa!

Förr aktades blott kung och prest,
 näst Gud af Sverges bonde.

Nu brännvinsadvokaten, näst
 hin onde.

Förr ville han, sin Konungs vän,
 för land och frihet stupa.

Nu ger han allt för friheten,
 att fupa.

Förr sökte mästarn blott sitt bröd,
 och satt i verkstan trogen.

Nu sörjer han för statens möd,
 på krogen.

Förr nöjd att ett i sönder få,
 han varsamt höjde tonen.

Nu lyser han med möbler på
 auktionen.

Förr slöt ett borgerskap förbund,
att samfällt vinst förena.

Nu vill en hvar bli rik på stund,
allena.

Förr lefde handelns ebb och flod,
hvar dag, till lands och vatten.

Nu, räds jag, fylls grossörens bod
om natten.

Förr i vårt land, männansin, säj,
af någon vinväxt höfdes?

Nu dricks här mosler, fast det ej
infördes.

Förr blott en skälm ur bondens famn
ref garnet eller ullen.

Nu plundras han, i kronans namn,
vid tullen

Förr lik en kung borgmästarn var,
som Hübner vet att rosa.

Nu samma min sig Præses tar
i Trosa.

Förr sändes efter Rådshern båd
till plogen eller skylen.

Nu tas ju ock välvisa Råd
från sylen.

Förr i de Svenska grufvor låg
en rikdom för nationen.

Nu blott för Brukspatronens måg
Baronen.

Förr stod ett hus, som fliten ställt,
ett sekel, och än längre.

Nu miljonärens son för svält
sig hänger.

Förr ville Doctorn rädda oss
patienter genom kuren:

Nu blott system och termer,
naturen.

Förr skar han fingrar bort och tår
som icke dugde mera:

Nu hvad han ej i hast förstår
kurera.

Förr las en Prost, far jag ej vill,

Homerus jemte Purum.

Nu kan han säkert innantill

Impurum.

Förr endast tron dref kyrkans vän,

att blindt förnuftet häkla.

Nu drifver mer upplysta män

en kräkla.

Förr var en lärd ett arbetsdjur,

och bet sig slö på skalen.

Nu plockar han blott kärnan ur

journalen.

Förr las och skref han dagen ut,

att skingra vantrons dimma.

Nu läser han ju ock till slut

sin timma.

Förr var den längsta lifstid knapp,

till storverk under prässen,

Nu kläcka snillena i kapp

med gässen.

Förr skrefs för bifall af hvar själ,
 som tänker blott och kämmer;

Nu för beröm, om det är väl,
 af vänner,

Förr klipptes smått de christna får
 af Pastorn och hans maka.

Nu advokaten rätt förstår
 dem raka,

Förr blott med gråhår vanns den lott,
 att pryda domarstolen.

Nu springer man dit, pudrad blott,
 från skolen.

Förr utan kusk gick vagnen slätt,
 och utan styrman skutan.

Nu styrs ett län, sitt hufvud lätt
 förutan.

Förr ledde den, som var förnämst,
 i Rådet, allt till rätta.

Nu också vet han alltid främst
 sig sätta.

Förr vann en knekt bland rök och blod
 en halfguds namn i striden.

Nu går han på med samma mod
 i friden.

Förr kände han båd mark och skär,
 och las den konst som mördar.

Nu känner han terreinen, der
 han skördar.

Förr blef han blott i fält genral:
 befordran följde lofvet:

Nu sen han slagit sin rival
 vid hofvet.

Förr tänkte han, med Ehrnsvärds blick,
 förut på farans dagar.

Nu honom bryr ett nytt bestick
 på kragar.

Förr vid en riksdag, som sig bör,
 skreks larm för fosterlandet.

Nu skriks der för ett stift och för
 blåbandet.

Förr gaf man staten, utan knot,
 dess rätt från sjön och jorden.
 Nu täflar man, som patriot
 i orden.

* * * * *

Tillägg 1809.

Förr gick dock fram de fyras spannr,
 som endrägt gjorde starka.

Nu vrenskas de, och mot hvaran
 blott sparka.

Dock fram, dock fram skall det ännu:
 och inom Bältens stränder,
 ett folk skall finnas, ej som nu,
 blott ständer!

Behåll dem: gör blott andan en
 hos grå och blå och svarta! —

Må Sverge heta fattigt sen,
 som Sparta.

Till de hemmavärande.

Lyckliga ni Systrar! som i skygden
 af er faders koja sitten än,
 och som Dygdens Gratier kring Dygden,
 dansen kring en mor, som är er vän.

Och de små emellan er i ringen,
 som cheruber svänga sig omkring:
 och på hela jorden sväfvar ingen
 gladare, oskyldigare ring!

Arme jag! som måste långt i världen
 långt från egna efter lyckan gå:
 hvad jag gläds, då jag får undan flården
 med ett bref mig smyga i en vrå:

Med ett bref från er: der jag kan spegla
 edra hjertan i hvar enda rad;
 der de späda bödo er försegla
 hvar sin kyss inom det kära blad;

Der af Henne, som för oss blott känner
 lifvets sorg och glädje, ej för sig,
 jag välsignas: och der barndomsvänner,
 och den gamle tjenaren, helsa mig.

Hvad jag njuter då! och mins med tårar,
 hur vi sammanstämde, alla vi i sällskapet!
 Ach! hvad här mig fagnar eller sårar,
 ingen delar, ingen såsom I.

Drömman återstår mig: vid min lyra
 drömmer jag mig hem: och ser i vrån,
 hur I stannen midt i lekens yra,
 saknen mig, och bort att gråta gå.

Mången blomma på vår syskonstängel
 knoppats ut, sen jag blef ryckt från er.
 ”Mamma! frågar der en liten engel:
 hvar är då den bror, som ingen ser???

”Jo, jag mins, hur långt, långt bakom kullen
han for ner, och aldrig kom igen”:
svarar du, som gret med mig i tullen,
och sprang efter mig till grinden än.

Du som sade, (alldrig ur mitt minne
går det ordet), då du såg ditt bref
läggas in: ”o låg jag sjelf derinne,
och hos Bror hans hjälp och lärling blef!”

Goda hjertan! detta är vårt öde,
som små fåglar spridas vi omkring.
Men vi råkas väl ibland de döde:
der skall ingen ssknas i vår ring.

Snart törhända, så det vill mig ana,
far jag längre, längre bort från er.
O! ännu jag sluta kan min bana
utan skräck, förn jag förvillas mer.

Gråten då ej länge: o du Ömma
 som så öppet lider för hvar vän,
 och du Glada, som din sorg kan gömma,
 och du Goda, som kan tåla den.

Våren hastar: gån till dansen åter!
 Och du jollrare, som rörs att se,
 huru syskonen, hur mamma gråter:
 narra dem att midt i sorgen le.

Dock ibland, när i en höstlig timma,
 vid min rörn I sätten er, och sen
 aftonstjernan på det fönster glimma,
 der jag ofta tyst besåg dess sken.

Knäpp då, Goda! sorgligt på din zittra;
 Ömma! sjung af dina qvädens tal,
 någon hjertlig sång; och sakta qvittra
 efter dem, du nordens näktergal:

Du som anar om dens död som lider,
 med din ljufva klagan: du som satt
 på vår flaggstångs spets i långa tider,
 och sjöng bort för mig så mången natt.

Lyssnen sen: och för min hamn ej rädens,
 som i vinden susar er förbi. —

Gån i frid: och sofven sött, och glädens
 att jag somnat leende, som I.

Anekdot.

En hofman fick en dag på Couren Kellgren se,
 och ropte: Ah! mon cher! men hvad er blick
 är dödlig.

Ej heller, min Baron, poeten svarade,
 har ni just min af en odödlig.

Lilla Clas.

”S^e Mamma! hur det brinner der
så många ljus på himmeln!

Men är det sanning, att det är
hvar afton Jul i himmeln?

Der sitter salig syster nu,
och leker med Guds englar;
Dit kommer också jag ännu,
och vi bli sjelfva englar”.

Så talte Clas, en liten en,
och såg på himlens stjernor;
Men glömde alla englar sen,
i dans med jordens tärnor.

---

*Vid Bilmarks grafsten,**då den invigdes den 11 Nov. 1803 (*).*

Du! som sökt ej annat namn än redlig,
 du som lefvat, utan stolt begär,
 lika tyst och anspråkslös och fredlig,
 som din skugga sväfvat här.

Sen du, misskänd, i din hydda vakat,
 föga smickrad af din lampas sken:
 lönar dig för allt hvad du försakat
 på din mull en präktig sten?

---

*) På Reso Kyrkogård, ej långt ifrån Åbo Stad: der en sarkophagaf slipad granit ses med följande inskrift:

Suo & litterarum amico munifico

M. Johanni Bilmark.

Hist. & Phil. Mor. Professori

Nat. Scaræ d. 3 Jul. 1728.

Denat. Aboæ d. 12 Apr. 1801.

P.

Academia Aboënsis,

Professor Bilmark hade till allmänt gagn, i synnerhet till Åbo Akademies förmån, testamenterat det mesta af sin förvärfda egendom, som steg till närmare 50,000 Riksdaler, utan att den minsta vink derom undfallit honom i hans lifstid, oaktadt de obfida omdömmen, som fälldes om hans indragna ehuru för honom sjelf anständiga och ingen annan till det ringaste förnärmande hushållning.

Denna sena rätt, ditt minne njuter,
sen din lefnadsgåta löstes opp:

båtar den ditt stoft, som grafven sluter?

Eller njöt du ren dess hopp?

Föresåg din fyrtiåra möda,

som försmädde ögonblickets flärd,

den triumf, du en gång bland de döda

vunne af en häpen verld?

Lefde du för den, allt sen din maka

och din son, knappt gifna, rycktes bort,

och ditt hopp ej sökte mer tillbaka,

hvad din ungdom njöt så kort?

Vändes all din själ, ditt kall blott trogen,

ej af lyckans toma glans förnöjd,

åt en lager, först i grafven mogen,

sen du mist all lifvets frögd?

Och ditt hjerta, upphöjdt öfver tingen,
 blott hos sig fördoldt sitt värde bar.
 Din förtjenst förtrodde du åt ingen,
 förn du ren försvunnen var.

Mängens otack, mångens tadelsjuka,
 så den vises köld, som dårens spott,
 med ett ord du kunnat förödmjuka:
 men du teg, och smålog blott.

Hvad? Blott tanken, att din dolda ära
 en gång bröts ur sin försegling opp,
 gaf dig mod, att hvarje kränkning bära,
 fasthöll målet af ditt lopp?

Föds då dygden af en dröm, en villa,
 om en lön som aldrig njutas kan?
 Du, hvars gerning tadlet nödgas gilla,
 var du blott en fåfäng man?

Nej, den seger öfver dig och tiden,
 som du vann, af fåfängan ej vans.
 Hon är svag, hon röjer sig i striden,
 hon vill se sin minneskrans.

Eller gaf du, klokt, åt efterverlden
 hvad du sjelf ej kunde äga mer?
 Egennyttan hviskar så åt Flärden.
 Dömme Han, som hjertan ser!

Nej, så dör den dygdige allena,
 sen han lefvat så, för gagn ej prål,
 och med steg, så jemna, fasta, rena,
 troget följt sitt ädla mål.

Blott en sann välgörare sin gåfva
 lemnar så på altaret, och går,
 och ej hör dem som hans mildhet låfva,
 och ej ser ens deras tår.

Och med inga villkor binder handen,
 som skall dela ut den frukt, hon bär.
 Hvad! du pekte icke ens åt stranden,
 dän du kom, en fremling här.

Ljuset spriddt ifrån din Auras salar,
 oljan ökt för obemedlad flit,
 såg du efter dig i Finlands dalar,
 ej ditt namn i dess granit.

Äfven nu den sten vi rest, belöner
 icke dig, från jorden lyfta hamn!
 Tacksambeten blott hos landets söner
 här må njuta än ditt namn.

Detta ädla namn, som jemlikt varar
 med det tempel, der din skänk blef kvar,
 lik den spånad, mullbärsträt förvarar,
 då dess gäst åt högden far.

Det enda glaset.

Kom, ur valsen, kom på tå,

Yngling, smyg hit sakta.

Mosler glas här fyllda stå,

sköna att betrakta.

Se hvad Kupidoner der

doppa sina pilar!

Skynda! tag det främsta här

medan dansen hvilar,

Vid en ring af skönheter

ställ dig tjust att dricka,

högt för alla Gratier,

sakta för din flicka.

Onämnd, ser hon af din min

dock ditt hjertas mening.

Dans och kärlek! sång och vin!

himmelska förening!

Då ditt ögas perlor ner
 ibland vinets blandas,
 står hon rodmande, och ler,
 och för dig blott andas.
 Hvad är alla nöjens sus
 under ungdomsrasen
 mot ditt hjertas tysta rus
 af det enda glaset?

Under Kosciuskos Porträtt

*(som gjordes i Stockholm, då han reste
 genom Finland och Sverge 1797).*

Se i den lidande här Kosciusko, den siste
 Pålacken —
 Ej af hans bojor och sår, ej af hans
 bräckta gestalt
 fingo hans drag detta smärtans uttryck, en-
 dast af tanken,
 att han lefver ännu efter sitt fädernesland,

Hvad i trädens gälla toppar
 kvittrar, hoppar

skall till marken falla ner.

Hvad kring marken far och ryter,
 slår och bryter,

nästa timma rörs ej mer.

Flyge fågeln snabb som ilen:

fäld för pilen,

ligger han der jägarn bød.

Hvass som stål, sig fisken svänge:

blott ett hänge

svaga trådar blir hans död.

Medan böljans mindre skara

flyr med fara

gäddan, hela åns tyrann:

sjuder ren en graf för henne,

efter denne,

än en graf hos menniskan,

Blomman yfs vid morgonranden:

middagsbranden

suger all dess fägring ut.

Ekens hufvud molnen räcker:

stormen sträcker

seklets son i en minut.

Klippan vittrar: åsen, vorden

till med jorden,

sprängs af luft, af vatten skärs,

Jernet, som kan allt förbita,

söndra, slita,

jernet sjelf af rostén tärs.

Ej så smått i gräset hvimlar,

ej bland himlar,

ett så mägtigt ting sig rör,

som ej skiftar om i tiden

under striden

mot den magt, som allt förstör.

Ser du etherns hvalf sig vrida,
 stjerna skrida
 efter stjerna, stund från stund!
 Steg ej på sin punkt planeten?
 och kometen,
 för den ej på sin sekund?

Dock de verldar, som der ila,
 plötsligt hvila,
 bjuder Han, som ställt dem der.
 Vanskligt, vansligt sjelfva fästet,
 stjernenästet,
 sjelfva ljusets källa är.

Intet, intet kan här vara:
 allt skall fara,
 allt är i en ström blott här.
 Detta nu är borta redan:
 ofvan, nedan,
 allt blott varit, intet är.

Har det anda, har det ingen,
 allt skall ringen
 af förvandling genomgå.

Lifvet tär sig sjelf som ljuset,
 och som ruset,
 ungdom, frögd och kraft förgå.

Och din bättring att försena,
 du allena

Menska! vill dig fästa här:
 medan, sanden lik som rinner,
 du blott hinner
 med hvar dag ditt slut mer när.

Söker du i vanskligheten
 saligheten?

Bygger du på isen hus?
 Floden sväller, hastigt lossad:
 stjelpt och krossad

sönk din byggnad, spilld till grus!

Ach! förn stunden är förliden,
 bort om tiden
 sök en grund som stadig är.
 Till din flyttning genast färdig,
 gör dig värdig
 glädjens aning redan här.

Glädje, glädje utan skiften
 bort om griften
 väntar dig, ej drömd förut,
 Menska! och du vill här sträfva
 skugglik sväfva
 mellan början blott och slut?

Favoriten.

Vet Tant! deroppe i min bur. —

Kas katt! hvad står du här på lur? —

Der är en liten: den har tunga:

Tant skulle höra henne sjunga!

Hvad tycks? i går satt här Sophi

och sjöng. Hon efter stämde i:

”Lefve vår Kung”. — Det kunde röra

en sten: så tog det själ och öra.

Och hon förstår min minsta vink.

Allt hvad jag vill, sker i en blink.

En sådan vän har knappast Kungen.

Tant skulle se den snälla ungen!

Från topp till tå är hon så nätt,
 och som en eld så qvick och lätt.
 När får hon nånsin nya kläder?
 Men som en spegel är hvar fjäder.

Och blott jag nämner hennes namn,
 är hon, som pilen, i min famn,
 och bröd från mina läppar hackar,
 och sjunger sen så sött och tackar.

Hon tycks nu lefva blott för mig,
 När jag är glad, hon fägnar sig;
 när jag är ond, hon dufven sitter,
 och klagar med ett sorgligt qvitter.

Hon rymde väl dit ut en gång,
 och sjöng der en så hjertlig sång.
 Men hon lät narra sig tillbaka
 Nu skall jag nog min vän bevaka.

O ve! slapp inte katten dit?

Min lilla, sköna favorit!

Blott dunet ryker efter henne!

Men du barbar! men du det känne!

Kom, Tant! kom hjelp mig till att slån —

”Håll! du var sjelf mer grym, min son!

Ve! den din kärlek måste vinna:

hon blir ett offer, en slafvinna”.

Tvenne eldar.

Jäg älskar: men ej nog med denna plåga:

jag också älskad är.

Jäg brinner för Glycer:

och Barbro står för mig i ljusan låga.

---

*Till Sömmen.**Efter Della Casa.*

O sömn! o du den stilla, sorgeblida,
 välkomna nattens son! Du ende vän
 för sjuklingen i kojan, och för den,
 i lifvet lärt blott gömma sig och lida.

Kom att mitt hjerta lindra, kom att sprida
 från dina vingar kraft att hoppas än.
 Åt dessa bräckta lemmar skänk igen
 den korta ro, de länge ren förbida.

Hvar är den hvila, som, för dagens röst
 till natten flydd, på sina knän hon väger?
 Hvar dessa drömmar, hon till sällskap äger?

Ach! fåfängt suckar mitt förtärda bröst
 till er, I kalla skuggor, döfva läger!
 O långa natt! O väntan utan tröst!

Kärlekens Dotter.

Hvarför så? o hvarför så med handen
 höljer du din uppsyn mot mitt bröst,
 i den stund, då ändelig ödets röst
 bød min kärlek nå den sena stranden:
 då jag efter långa, långa år,
 blott i bref och drömmar sorgligt njutna,
 får dig se, och glömmet det förflutna,
 och mig tror tillbaka i min vår:

Tror mig än mer ung, än i den stunden,
 då jag kom från visdomsberget ner,
 full af allt hvad man der fjerran ser
 högt och djupt, och mötte dig i lunden,
 och förgat Athen och Rom för dig.
 Tio år min lycka mognat sedan,
 och den hand, du räckte mig då redan
 såsom min, nu ej vill svara mig.

Jo! den svarar, men ditt sänkta öga
 skyr min blick, och gjuter tårar ner,
 Jag förstår, hvad dig bekymmer ger:
 o min vän! du känner mig då föga.
 Tiden, sorgen, saknaden af mig,
 dina rosor blekt, din eldblick mattat,
 och den bild, mitt hjerta af dig fattat,
 fruktar du, ej mer skall likna dig.

Trösta dig. De blommor du begråter,
 skulle vissna innan kort ändå.

Ve! den man, som blott om dem vill rå.

Törnet står för all hans lifstid åter.

Men *en* Skönhet trotsar åldrens höst:

själens Skönhet evigt skall behaga.

Hör! jag vet om kärleken en saga,

som är sann till trogna hjertans tröst:

Kärleken till jorden for
 ledd af Skönheten, sin mor.
 Barn ännu, han gret och hängde
 jemt vid Mammans hand och blick,
 jemt på hennes knä sig trängde,
 jemt en kyss med socker fick.
 Ledsen dock att ständigt smeka,
 pilten, redan temligt stor,
 lopp ifrån sin söta mor,
 att med Gratierna leka,
 Äfven leka, (det må ske
 med Behagen alla tre),
 utan ända, tröttar sinnet,
 Suckande åt tomheten
 af sitt lif, som endast minnet
 af hans barndom tröstar än,
 går han till sin mor igen.
 Dufvorna för vagnen spända
 ser han glad, och blott begär,
 att med henne återvända

från det hvardags lifvet här.

Redan hoppet honom bär,

åt det hem, hvarom han drömmer,

der han en gång skall bli säll.

Plötsligt ser han i ett tjell,

som en lund i dalen gömmer,

Psyche, — hvilken ovan syn!

Jordens barn, dock ur sin slöja

synes äfven hon åt skyn

längtansfulla blickar höja.

I en hast de möta hans,

och i dem, med dufven glans

af en tår, försmälta dröja.

Aldrig rönte han ännu

dessa känslor, himmelskt rena,

hvilkas djupa alfvar nu

går att själ med själ förena.

Jorden för det trogna par

blir en himmel. Ensam far

Skönheten åt skyn tillbaka.

Utan henne, med sin maka,

lefver han förnöjda dar,

Alltid vid den huldans möte

är hans lugna glädje röjd.

Men en dag: hvad festlig frögd!

då ett barn ur Psyches sköte

bärs i hans förtjusta famn.

Skönhet! ropar han betagen,

Skönhet vare ock ditt namn,

som min Mors? — Ifrån den dagen

ej blott *Son* åt Skönheten,

men ock *Far* är Kärleken.

Smak.

Har vår publik ej smak? Ni det i fråga
sätter.

Ren fjorton gånger tryckt, ger Mamsell

Varg oss rätter.

Tio Guds bud.

Jag är din Gud: förnim min röst,
 som hvälfver himmelen och jorden.
 Förnim den ur ditt eget bröst;
 och lyd de eviga budorden.

Gör dig ej gudar under skyn,
 af rikdom, vällust, magt och ära.
 Tro blott på Allmagtens försyn:
 då kan du alla öden bära.

Missbrukä ej den Högstes namn,
 och nej det *Helga* kränk med joller.
 Det blir till slut, i tidens hamn,
 det enda ankar dock som håller.

Fäst dig ej så vid jordens lif,
 att du förgäter evigheten.
 En stund din ande frihet gif
 till uppflygt öfver vanskligheten.

Ve dig, om ej din far, din mor
 i äldrens svaghet, af dig aktas!
 Du själf blir gammal, förrn du tror:
 vill du af dina barn föraktas?

Du är ej ensam på den jord,
 som danades till menskans rike.
 Rys, att med tanke blott och ord
 ett offer göra af din like.

Styr lustan: håll din ungdom ren;
 var stark i första pröfningstiden.
 Den gamles ånger är för sen.
 Hvad vore segren utan striden?

Gör ingen orätt: såg du än
 vår hela verld i vådlig lätning,
 Följ sen ditt hjerta, menskovän:
 gör godt: förunn dig denna njutning,

Var sann: och du går lugn och fri,
 Gud är tillstädes: falske, bäfva!
 Vill du din plågoande bli,
 så djerfs ditt eget inre jäfva.

Din grannes skördar froda sig:
 låt ej ditt armod det förtycka,
 Du ser väl många öfver dig
 men flere under dig i lycka.

Begär ej, oförnöjd med din,
 den lott som är din broders vorden.
 Du tar i dag hans hydda in,
 i morgon bärs du bort i jorden.

Vill du i lugn dig lägga der,
tills du en högre ban får vandra:

”Allfadren fram om allt haf kär,
och som dig sjelf så unna andra”.

Riksäpplet.

(Från Tyskan.)

Jag påstår ej, Herr Bisp, att er förklaring
felar:

Riksäpplets menning dock ännu min hjerna
bryr.

Är det en sinnebild af jorden, som man
styr?

Säg: eller är det blott en boll, hvarmed
man spelar?

Saknaden.

Din sol, Natur! går opp så skön,
och alla dimmor fly.

Hvar mask får lif, hvar fläck blir grön,
och himlen sjelf är ny.

Jag ensam tynar utan hopp:
min sol går alldrig opp.

Det ras af drifvor syns ej mer,
der vädren stridde nyss.

Allt som till bröllops kring mig ler;
hvar fläkt är blott en kyss.

Men ach! i detta hjerta rår
en vinter utan vår.

I dalen öppnas knopp vid knopp
med tusen färgers glans;
och fjäriln längs de skönas tropp
far opp och ner i dans.

En enda blomma jag begär:
den enda fins ej här.

Bofinkens maka kom i skyn
från vinterns långa färd,
och glömde vid sin älsklings syn
Levantens sköna värld.
Vår eller vinter: alldrig mer
jag här min flykting ser.

Der sitter det i hvar sin topp,
det himmelskt fria par.
Vid hvar en drill han håller opp,
att vänta hennes svar.

Ach! obesvarad blir min sång:
hon den ej hör en gång.

Hvem skrämde opp de sälla tu?
Dock se de mötas ren
i närmsta lund, och sitta nu
och kyssas på en gren.

Ach! när vi stördes: for jag hit,
och hon för evigt dit.

Dem skilja icke rang och guld,
som bryta ed och tro.

Är han blott kär, är hon blott huld,
de sörja ej för bo.

Mitt bo är grafven: äfven den
besöks ej af min vän.

Rättvisan

(Från Tyskan.)

Rättvisans ögon man förbinder:
fåfängt band!

Långt bättre att man binder
hennes hand!

Önsknigen.

Fordom på en Söders fjell
 stod bland cedrar ett kapell:
 der en nickning i portalen
 af ett helgons underbild
 för hvar pelegrim från dalen
 gjorde en dess önskan gild.

Afunden och Girigheten

sände hvar sin son en dag
 dit, att med ett enda drag,
 begge efter sitt behag,
 skapa sig lycksaligheten.
 Girighetens son var halt,
 och den andre mist ett öga.
 Men för öfrigt i gestalt
 och natur de skildes föga.
 Desse råktes på sin stråt
 och beslöto följas åt.

Glad att slippa uti sanden
 nöta doppskon af sin staf,
 grep den Girige i handen,
 som kamraten honom gaf
 i den afsigt, att törhända,
 bäst han hjälpte opp sin vän,
 skuffa honom ner igen
 från sin vandrings glada ända.

På den branta klippan ren
 syntes aftonrodnans sken
 helgedomens hvalf förgylla:
 då de funno, på en sten
 vinkande, en brun Sibylla.
 Prydd med murrhår kring en tand,
 skrek hon hvasst: ”Hit med er hand!
 jag kan ödets ziffror läsa”.
 Och hon tryckte på sin näsa
 af christall ett ögonpar,
 sådant ingen nunna bar.

”Kors och under! hur sig slingrar,
 skåden här, er lyckas rand”!
 ropar hon, och begges hand
 med sin visa tumme fingrar,
 ”Hören, hören ödets dom:
 begges val af rikedom
 vill dess vishet så förena,
 att den förmån, som den ena
 väljer först, — i dubbelt mått
 blir jemväl den andras lott:
 märken, barn, i dubbelt mått”.

Värre, än de både stredo
 öfver detta gudasvar,
 strider ej ett ödmjukt par
 af prelater — i Toledo
 om den rang vid altaret,
 Guds Ståthållare dem gett.

Afvunden ej vill förstora
 med sitt val den andras lott,
 Girigheten ej förlora
 önskelyckans dubbla mått.

Hotande hvaran med stafven,
 önskande till afgrunden
 hvar kamrat och bror och vän,
 stego de med stöj på grafven,
 Länge hela templets hvalf
 af den gälla trätan skalf;
 tills den bittra harmen, vorden
 till ursinnighet till slut,
 tömde sig i dessa orden
 öfver begges läppar ut:
 ”Hellre önskar jag att mista
 detta enda ögas bruk,
 än att jag, o Girigbuk!
 ökte skatten i din kista”. —
 ”Hellre önskar jag att mista

detta enda benets bruk,
 än att mig, o Afvundsjuk!
 dubbla vinsten skulle brista”.

Så, i samma ögonblick
 begges galna önskan gick.
 Bilden nickade: och båda,
 utan ögon, utan ben,
 funno i sin grymma våda,
 eftervisheten för sen.

Embetsmannas öde.

Till lön för trägen tjenst, som extraordinarie,
 sist efter fyrti år jag konglig fullmagt bar,
 och gifte mig jemväl på mina gamla dar.
 Båd Kung och Hymen strax mig unde en
 vikarie,
 samt namn och värdighet af Troman- och af Far.

Bordvisa.

När skämtet tar ordet vid vänskapens bord
 med fingret åt glasen som dofta,
 så drick och var glad: — på vår sorgliga jord
 man gläder sig alldrig för ofta.
 Vid drufvornas Lethe förgät som en dröm
 det blodiga ryktet för dagen:
 och känn, då du druckit, en värmande ström
 i hjertat, ej endast i magen.

Hvem drog ej en suck öfver tidernas lopp?
 Dock sitt ej och dröm på kalaset.
 Här lef i sekunden: och hela ditt hopp
 se fyllas, och tömmas, — i glaset.
 En blomma är glädjen: i dag slår hon ut,
 i morgon förvissnar hon redan.
 Just nu, då du kan, haf en lycklig minut,
 och tänk på den kommande sedan.

Hvem har ej bekymrande plikter och värf?

Först sen vi arbetat, vi njute.

Hvem smög ej den gamle i porten en skärf? —

Men sorgerna stanne derute.

Här sörj blott för glaset: om fullt, så töm ut;

om tomt, så försänd det att fyllas;

och mins, att det sköna och goda förut,

sen glädjen och nöjet, må hyllas.

Ty egne vi först åt värdinnan en skål:

hvad vore vår frögd utan henne?

Sen prise vi värden, och särskilt hans bål:

hvad vore vårt mod utan denne?

Dem båda förene ett glas och en sång:

de sjelfva så skönt sig förente.

Med drufvorna myrten blef skapt på en gång:

hvem ser ej hvad himmeln mente?

För öfrigt må värden ge alltid nytt skäl
 till ständig omsättning af glasen,
 och visa att rangen är nyttig likväl:
 till skålarnes mängd på kalasen.

Men förn han är färdig med klang och barang,
 vi skynde att sjelfmante dricka;
 och helge ett glas, som är öfver all rang,
 i tysthet — en hvar åt sin flicka.

Porträttet.

På er Corinnas barm, i en oval så grann,
 ni hänger skönt, Herr Uppbördsman.
 Men akta er, min rika herre,
 att en gång hänga litet värre.

Det rätta skålet.

”Nej! sitte hin här mer och skipe lag för-
gäfvess?”

utlåt sig Lagman Tar, då en hans dom
igen

vid Lagmanstinget föll, och kom till Hofrätten
med skammen blott och bar? — Hvad af en
Lagman häfves

en Lagmans dom? Hur kan det ske,
min vän?” —

Är du från hedenhös, som det i fråga sätter?

Den tienst man hedras af, den gör man,
tänker du.

Nej, idel Tromän sitta nu

i Härads-Rådstu- ja rättnu i Kämnärsrätter.

Nog, lagman om ej lagkarl var

också vår Häradshöfding Tar.

Han sade, ville jag berätta,
till sin Notarie Vind (Vind eller Skef,
ettdera hette den, som gubbens domar
skref,

och hette så med rätta):

”Jag måste lägga in om afsked och det snart,
Jag blir allt mera döf. Det har dock ingen art
att dömma och ej höra ordet
af vittne eller part.

Det är att sitta blott ett beläte vid bordet”. —

”Herr Lagman! det är intet skäl
för er, nu mer än förr, att ej er sysla göra.
Sitt bara på er stol, och låt oss andra höra.
Stendöf, ni kunde vara väl
fast president ännu: så ropte i hans öra
Herr Vind,

”Men icke endast döf, jag är ock nästan blind”.

”Dess bättre! skrek igen Herr Vind.
Rättvisan bör ju vara blind”. —

Men jag förstås ej mer i brist af alla tänder:
 Jag kan ju icke ens afkunna domen, — ”Fritt!
 domlösen är betald, dermed är domarn qvitt”.
 Men gikten har i grund förderfvat mina
 händer:

jag kröker intet finger mer”. —

Det är en annan sak min Herre”

sad Lagläsarn: ”ja det är värre!

Lägg in om afsked strax, lägg in på stund,
 jag ber.

Ny sed.

A. Att önska godt nytt år, är då ur mod
 i stan?

B. Hvem tänker der på år? Man lefver
 blott för dan.

Hemvånnen.

Jag har i hyddan der jag bor —
 den hyddan är väl icke stor
 och icke grann; men i mitt sinne
 jag känner mig så lugn derinne. —

Jag har ett litet sällskap der
 en hemvän, mig så hjertligt kär:
 ach! en förtrolig vän förutan
 hvad vore hyddan sjelf och lutan?

De tvenne som jag älskar så! —
 För allt hvad lyckan lofva må,
 åt dem, som löpa efter henne,
 jag alldrig bytte bort de tvenne.

Än mindre gäfve jag min vän,
 som kom från sjelfva himmelen,
 att trösta här i ensamheten
 den melankoliska poeten.

Liksom en Sylf, hon sväfvar glad
 kring mina böcker, mina blad.
 Nej! utan hennes muntra snällhet
 jag drömde ej om huslig sällhet.

Må himlen mulna eller jag:
 hon lika vänlig är hvar dag,
 och alla mina mörka griller
 kör bort i hast med ett par driller.

Från det hon vaknar är hon huld,
 för hela dan, och ren som guld,
 och rörs så flitigt och behändigt:
 och därför trifs hon hemma ständigt.

Hon far väl litet ut ibland,
 att andas i det gröna land;
 men ett! tu! tre! är hon tillbaka! —
 O! finge jag en sådan maka.

Må hela stan dig locka än:
 du näns ej öfverge din vän:
 är det ej sannt, min Bibi! — svara!
 Ach, hvi är du en fågel bara?

En flicka vet jag dig så lik:
 hon bor der i en bortgömd vik.
 O! flyg med detta blad till henne:
 och sjung en bättre sång än denne.

Sjöfararen.

Det var en afton: solen log
 ännu i nedergången:
 och vinden öfver vattnet drog
 sin anda sista gången.

Ett utländskt skepp för ankar låg
 ej långt från kyrkogården:
 der Hanna på en graf besåg
 den enkla minnesvården.

Med ögat fäst orörligt ned,
 och kinden sänkt på handen,
 hon märkte ej en slup, som skred
 med årors takt till stranden.

I tanken till den döda förd,
 som upphört ren att lida,
 hon såg ej fremlingen, som rörd
 sig ställt vid hennes sida;

Men nu hon lyfte upp åt skyn
 de långa ögonhåren:
 Och till en ros blef vid hans syn
 på hennes kinder tåren.

Han såg på henne: hon såg ned,
 och talet kom till korta.
 Försynthet är ej sjömäns sed,
 men allt hans mod var borta.

Hans öga ren en fråga gör,
 som dör på läppen åter.
 Nu ser han grafvens kors, och spør:
 hvems stoft hon der begråter?

”Min fars”! — Vid detta enda ord
 hon vattnas ser hans öga,
 ehur hans kind är brynt om bord,
 der tårar gälla föga.

Nu vid hans frågor mindre brydd,
 hon i sin oskuld sade,
 att hennes mor, från staden flydd,
 ett tjell i skogen hade.

Bröd vann hon för sin mor och sig
 med sina händers möda;
 men kojan, böjd af vädrens krig,
 förmådde hon ej stöda.

Vid hennes tal än sorg, än frögd,
 uti hans drag sig målar.

Ett jagadt moln på middans högd
 så bryter solens strålar.

Hon gick: han följde henne än;
 tills vid en lind på stranden
 hon drog en suck: han märkte den,
 och henne tog vid handen.

”Säg: har du ej en utvald vän
 (hans hjerta flög allt mera),
 som var det eller är det än;
 o! säg mig: hvilketdera?” —

”En har jag ägt i späda dar,
 en vän, och ingen annan.
 Som granngårds barn, i lek ett par,
 vi växte för hvarannan.

Men engång, då vi sutto här,
 han såg en fåglaskara
 vid sommarns slut till andra skär
 högt öfver molnen fara.

O! skrek han: och stod opp på tå,
och sträckte sig från stranden.

O! den som finge flyga så
dit bort om himlaranden!

En afton kom han, klädd så bjert
i sjömansdrägt, från hamnen,
så rask och fri och lång och smärt,
och flög mig rörd i famnen.

Farväl! — en man skall se sig kring,
ej qvinligt hemma stanna.

Farväl! och göm, göm grant min ring,
jag gömmer din, min Hanna,

Med himlens fåglar for han af.

Dem såg jag återvända:

han blef der, bort om berg och haf,
längst bort vid verdens ända.

För hans skuld afslog jag en man,
 som skulle stödt vår koja.
 Han glömt mig, — eller smäktar han,
 o! Gud, i Turkens boja? —

Med hatten tryckt på ögat ned,
 han djupt betagen hörde,
 och sade med en röst, som stred
 emot det tal han förde:

”En sjömans ed med vinden far:
 slå honom hel ur hågen;
 och följ mig till det hus, jag har
 så prägtigt här på vågen”. —

”Det huset står på flyktig grund:
 det far med vind och bölja.
 Min mor mig saknar denna stund:
 jag kan dig icke följa”. —

”Skänk mig din hand: och genast här
 ett hus jag bygga låter,
 och svär att aukra hos dig der
 hvar vår, som brudgum åter”. —

”Du är en sjöman, äfven du:
 din ed far ock med vinden,
 Dock trodde jag den ed ännu,
 han svor mig här vid linden”. —

”Så tro den nya ed, han svär,
 här vid den samma linden,
 Min Hannas egen Klas jag är,
 och far ej mer med vinden”. —

”Hvem? du! så mörk och stark och stor:
 min Klas var som en lilja.
 Dock jo: mitt hjerta ren dig tror:
 det tror dig mot min vilja.

Du är ej mer den samme en,

hvars bild jag bar härinne.

Dock dubbelt kär, du plånar ren

den förra ur mitt minne. —

”Glöm, den som öfvergifvit dig,

glöm honom utan skoning;

och nu i slupen sitt hos mig,

och följ mig till min boning.

Räds ej, fast du den svaja ser:

den skall för alltid stanna.

Jag nog sett verlden för att mer

dit längta från min Hanna.

Snart till en liten landsgård här

mitt skepp skall sig förbyta.

Min Hanna blir min styrman der:

och sen må stormen ryta.

Kom mellertid om bord, och se

    hvad jag förvärfvt derute.

Nu först skall det mig glädje ge,

    då vi det begge njute." —

"Nej, mins min gamla sjuka Mor

    och kom förut till henne,

att hon ock, då hon minst det tror,

    till slut sig lycklig känne". —

Vid dessa ord en hjertlig kyss

    på hennes munn han tryckte,

och fast så ljuft betagen nyss,

    nu dubbelt säll sig tyckte.

Vid hennes hand hvad nöjsam gång!

    Hur njöto ej hans sinnen

den ljusa natt och trastens sång

    och alla hemmets minnen!

O! brast han ut vid hyddans syn,
 som, fast dess halmtak vägde,
 dock stod så täck vid vattnets bryn,
 och skygd af aspar ägde.

O! blott hos dig, hos dig, naturhim
 bor glädjen undan flärden.
 Så litet, som hon trifs i bur,
 hon sväfvar ut kring verlden.

Guirlanden.

Guirlanden kring er drägt, min Fru, hvad
 den charmerar!

långt mer än den bukett, er vackra dotter bär;
 ty blommor väntar man att se, der våren är;
 men att se vintern klädd i rosor, — det
 frapperar.

'Den gamla och nya seden.'

Man prisar en forntid, då Filosofin,
 till bords med Behagen och Löjet,
 drack ögonblicks tjusning af anderikt vin,
 och njöt endast blomman af nöjet;
 då Bacchus blott lekte, med myrten bekrönt,
 en pilt, som den vingade Jägarn;
 då rosen och vinet förmäldes så skönt,
 och Sångmön sin krans smög om bågarn,

Allt väl! — Men det knappa sokratiska mått,
 hvad drog det med all sin försköning?
 Blott bålen har rymd, och är fylld, och med godt:
 stor sak! i dess barnsliga kröning.

Dock kröne vi skinkan. Se der just vår dygd
 att hedra det viktiga bara,
 och lagern, så gles i vår frostnämnda bygd,
 till pris blott för grundlighet spara,

Så äfven vid bordet de nyares ton
är mer än de gamlas förnuftig.

Allt sker med kalkyl och med spekulation,
och njutningen görs ej så luftig.

Ja, tack! vare tidens allt stigande ljus,
som krutröken fåfängt omhöljer;
man tar sig i dag till i morgon ett rus,
i morgon till dagen som följer.

Den Store.

(Från Franskan.)

Ett barn stod på ett bord, och tyckte om
sig der,

och sade: jag är stor. Men hördes någon svara:
stig ner; få se hur stor du är.

Hvem kunde väl det barnet vara?

Säg du, som från din högd af rikedom och rang
ser ner på ringa dygd och obelönt talang.

Svea till Dana.

1797.

Omsider, Dana, äre vi då vänner,

I nattlig strid vi ej förvillas mer.

En vaknad vishet hjälmen af oss spänner,

Och jag en Syster i min ovän ser.

Ja, Nordens döttrar äre vi ju båda,

Dem alldrig böjt en segerherres band.

Roms legioner, anande sin våda,

Med bäfvan veko från de Cimbrers strand.

Se samma jord åt begges mödor bjuda

Af samma frukter lika tarflig sold.

Hör samma språk i begges sänger ljuda,

Och gömma inga spår af utländskt våld.

Och se, från Söderns mörka döttrar skilda,
 Hur tvillingslika speglar oss vår sjö,
 Med penseldrag så ljusa och så milda
 Af himmelsk azur och af purprad snö.

Hvad? och vi Syskon sände död och plågor
 Och splitets ormar till hvarannans land?
 Och Bälten vrok med blodbemängda vågor
 En brödraskara, fälld af brödrahand!

Blott om ett ord, en vapenbild de stridde
 Med Kains agg, som sögs vid modrens bröst:
 Och gift i vatnet, pest i luften spridde,
 I hvarje tufva väckte Abels röst!

Hvad! ingen pligt af mensklighet sig sträcker
 Utom den krets, der undersåten står,
 En automat, åt hvilken staten räcker
 Den dolk, han lönskt i grannens hjerta slår?

Nej, Dygd, ditt rike stängs ej af de gården,
 Med hvilka våldet randat detta klot.
 Nej, Samhällskänslan famnar hela världen:
 Och menskovännen blott är patriot.

Se redan ljuset från de moln sig rena,
 Som följt dess gång från horizontens rand.
 Se alla Jordens folk skall snart förena
 en lika odlings bröderliga band.

Dock hör: ännu den mulna Vestern hviner
 Af krig och uppror, hvilkas furiehär
 Sig hvilar lönskt på blodiga ruiner,
 Blott för att hvässa nya mordgevär.

Ännu uppresa jordens söner tempel
 Åt afgrundsandar som förhärja den.
 Men kom, min Syster, lemnom ett exempel
 Af ett förbund, som endast drömdes än:

Ej speldt af politiken mellan trälar,
 Som sammanfläta sina bojar blott;
 Men fäst af vettet mellan fria själar,
 Som samfällt verka för allt sannt och godt.

Allt gammalt gröll må skakas ur vårt sinne,
 Hvar blodig strimma plånas ur vår hand,
 Och våra krigs och segrars hela minne
 Förgå som röken af en slocknad brand.

Nu stridom blott: om hvilkens pyramider
 Stå tyngre opp med nya tegars skörd;
 Hvars snilles fackla öfver Norden sprider
 Mer djupt sitt sken, med mera vishet förd.

Skål.

Fångom den vingade
 Glädjen på stunden,
 Bröder! med svingade
 glas i vår hand.
 Löjena lustiga
 fly med sekunden,
 Alltid förnuftiga
 skämtom ibland.

Åran.

Att *Snapp* blef ärelös, bör ingen undra på.
 Han gick från hus till hus, och ville på sin ära
 ett litet lappris lån begära;
 men kunde ingen fyrk emot den panten få.
 Då tänkte han: lät strunten gå,
 och kom hos Herrar Tipp et kompani i lära.

Den onämnda Bilden.

I Gratiernäs rum uppå agatkaminen
 Apollo fann en bild, knapt synlig ur sitt flör;
 men snillet's gud på minen
 strax kände Bettis Mor.

Hans tjusning allas känsla väckte:
 och sjelfva Juno log åt dessa blyga drag,
 der skalken gömde sig bland godhétens behag.
 Men namnet saknades: och Gratierna räckte,
 på en gång alla tre, ur sömnen i sin famn,
 en nål åt minnets gud, som sade: --"Utan namn,
 hos vänskapen och husligheten
 hon vill fördölja sig: Ach! värd att vara Mor
 sig rej blott på vers, -- Men, förn hon vet
 och tror,
 hon lekt sig till odödligheten". --

På bildens fot skref Phoebus sen:
 "Ej af de Aderton, men af de Nio en".

Sång efter Sappho.

Lik en Gud, så säll, mig den yngling synes
 som dig gent emot får så nära sitta,
 får så nära lyss till det söta ljudet
 från dina läppar!

Och han ser blott dig: och du ler så kysstäckt!—
 Det har stört min ro, det har bräckt mitt hjerta.
 Vid din åsyn fly, midt i talet, mig båd'
 ordet och tanken.

Tungan får ett band: genom alla ådror
 ilar en ström af eld; mina ögon höljas
 af en plötslig natt: och som hafvets böljor
 gny mina öron.

Nu en iskall svett, nu en hastig darrning
 öfverfar min kropp; som ett gräs förvissnad,
 andas jag knapt mer, och i dödlik dvala
 dignar på stunden.

Neni efter Catullus.

Sörjen, o Kupidoner, o Chariter!
 Allt, hvad menlöst och täckt är till i världen,
 sörje. Sparfven är död: den sparf, min flicka
 höll så hjertligen af, mer än sitt öga.
 Också var han så söt: och kände henne
 såsom barnet sin mor: och ville alldrig
 gå ur famnen på henne: utan alltid,
 hur han hoppade kring, fram och tillbaka,
 sprang han pipande bort till henne ensam.
 Men nu vandrar han der den mörka vägen,
 dän man alldrig får lof att vända åter.
 Hvad jag önskar er ondt, I onda skuggor,
 som så sluken allt skönt dit ner i grafven!
 Hvad sötunge till sparf I togen från oss!
 O! så styggt det var gjordt. Ach! stackars lilla.
 Blott för din skuld i dag min flickas ögon
 ser jag svälla af gråt och bli så röda!

Spektaklet.

Såg läsarn eller läsarinna! —

Hvem såg ej honom? eller hvar
och när blef han ej sedd, der blott spektakel var?

Nå! läsarn såg och läsarinna
på opran en Sekter, som i en loge stod opp

helt solo med sin sköna kropp,

och bugade för den grefvinnan,

och den, och den, och än en dam af ton;

sen satt en hel minut, och lyddes, med ett öga

halft åt theatern vändt, och syntes road föga,

Dock skrek han: bravo! skönt! det der var

sann aktion!

Strax ställde han sig spötsk att blott sig

sjelf betrakta,

och kring sin haka vred sin halsduk då och då.

Nu i en attitud af en Merkur på tå

han efter Karsten sjöng för sina vänner sakta

nu förde opp och ner kring rummet sin
lorgnett'

och nämnde här en prude, der en charmant'
coqvett',

der ömkade en ros, för kyssar redan vissen,
här hittade en ny ah! i sin knoppning än,
och slutligen försvann, blott för att strax igen
bredvid en danssiren sig visa i kulissen? —

"Är det af fåfängan? är det af ledsnaden,
den syndarn är besatt"? — Af begge två,
min vän.

Hjeltarne.

(Från Tyskan.)

Hvar låg du gömd vid slaget som jag vann?

sad åt sin hofnarr Schack Lublu,

Jag låg i tältet, svarte han:

än du?

Fruentimmersräkningen.

Vid tretton år begynte Lise *addera*,
 och lade fjorton dar till fjorton år ännu.
 Vid sjutton lärde hon ren litet *subtrahera*,
 och fortfor mer och mer, tills hon blef
 ändtlig fru,
 och fick hvar år *multiplicera*.

En qvinnas räknekonst förr stannade dervid.
 Nu i en kunnigare tid,
 ej nöjd att någon gång i tysthet *dividera*,
 gör frun beständigt sitt parti
 blott efter *regula de tri*.

Vid slik arithmetik, ej i förundran stannen,
 om barnen äro *bråk* och blott en *siffra* mannen.

Visiten.

Jag tillstår: med Herr *Stock*, hans fru och
 hans mamseller,
 man ej allena är, men ej i sällskap heller.

Försägelsen.

Att Lehnbergs hjelte Birger Jarl,
 som gjort hvad kungar göra,
 och ännu mera, hvad de böra
 som nu vår Carl (*),
 var intet annat än en Jarl:

fick Petronella höra.

På samma vis är det med mig,

kom flickan att försäga sig:

Jag heter blott Mamsell och gör hvad fruar
 göra.

Scribs.

En oration om dan, och ett poem om natten,
 gör Scribs som ingen ting: och i dem båda har
 en stil så jemn och ren och flytande och klar,
 som vatten.

*) Detta skrefs 1794.

Kanon.

*T*omma glas i godt kalas
värden icke hedra,

Derför *fyller* jag mitt glas:
Bröder, fyllen edra.

*F*ulla glas i godt kalas
gästerna ej hedra,

Derför *tömmer* jag mitt glas
Bröder, tömnen edra!

Tomma glas o. s. v.

Kannstöparne.

(*Från Tyskan.*)

Min potentat! han håller vigtskåln, han!
skrek en politisk borgersman,
och vägde på den tömda kannan.
Må vara! ropade en annan,
och fyllde den igen. Men min!
han lägger vigten in.

Den Funna.

Hastigt sänkte sig ett fenster
 hastigt lyfte sig ett flor;
 och en blick mig här till venster
 som en ljungeld genomfor.

Fåfångt sprang jag efter handen,
 som ur vagnen sträckte sig.
 Den var borta: men i sanden
 fann jag ett förgätejmig.

Hänryckt tog jag det, och sökte
 henne, henne utan namn,
 der bland hyddor ån sig krökte,
 der bland slott hon blef en hamn.

I hvar nymph, som åt mig myste,
 trodde jag den enda se;
 men min öskuld åt dem ryste,
 åt min ömhet logo de,

Oskuld! ömhet! ach! de dödde
 under saknad och begär.

Skyn försvann, som för mig glödde:
 verlden syntes som den är,

Och jag kom, med nötta sinnen,
 till min barndoms dal igen,
 Frisknad vid dess ljufva minnen,
 fann jag mig en yngling än.

O! hur rörd, vid ån och lunden,
 mindes jag de glada spratt,
 hur jag gick som blidbock bunden,
 visste dock ta Minna fatt,

”Tyst! hvad känner jag för tjusning?”

”Kring mig hvilket doldt behag?”

”Är det löfvens aftonsusning?”

”Är det blomstrens andedrag.

”Om hon fans här? och densamma

”mot sin Vilhelm vore än?”

”Mot den kalla, otacksamma,

”som förgat sin första vän:

”Som sin barndoms älskarinna,

”som sin lilla englabrud,

”glömde för en tjusarinna

”utan namn. — Hvad ser jag? Gud!

”Samma villohamn der nickar

”vid min bild i ån igen.

”Hvilken oblid trollmägt skickar

”äfven hit den falska än?”

Hastigt på min panna trycktes
tvenne händers lena band.

Nämn mig, sad en röst, som tycktes
mig så känd på denna strand.

Minna! ropte jag: och Minna,
ej den lilla fordna mer,
men en skön och ädel qvinna,
just den sökta, mot mig ler.

Kan jag än din ömhet vinna,
är jag värd ditt hjerta än?
Ach! ja: din medtäfiarinna
var ju blott du sjelf, min vän!

O! nu mins jag denna lära:
flyg ej efter moln och rök;
hvad naturen ger dig nära,
ej af konsten fjerran sök.

*Till Venus.**(Efter Horatius.)*

Lemna ditt Cypern, Anadyomene;
 Paphos samt Gnidens majestät försaka;
 Se med hvad rökverk i Glyceras hus ditt
 tempel är invigdt.

Följe Merkur dig; och den yra pilten,
 skynde hvar nymf hit, och med lösa skärf de
 trenne, näst kring dig, och den utom er blott
 unga gudinnan.

*Till Glycerion.**(Efter Plato.)*

När jag ser på dig, förtjusarinna,
 all min själ i uppror inom mig
 sväfvar på min läpp och vill försvinna,
 för att lefva blott i dig.

Vilhelms Måka

Sen du, glad som solen
 kyst mitt öga opp,
 tills i glöd åt polen
 dagen sänkt sitt lopp:
 o min vän! hur stunden
 rymmer, ljuf och snar!
 Lik en fläkt ur lunden
 doftar den och far.

Lugnt mitt lif förrinner
 i din vishets skygd.
 Nya krafter vinner
 af ditt mod min dygd.
 Dubbelt är hvart nöje,
 deladt med en vän:
 Från din blick mitt löje
 strålar nytt igen.

Ser jag molnen ila
 öfver lundens topp,
 der vi lugna hvila,
 under himlens lopp;
 hör jag åskan bullra
 med en plötslig vind:
 trygg emot din skullra
 lutar jag min kind,

Ach! förrän du stämde
 mina känslors språng:
 hur ett löf mig skrämde
 i min skygga gång!
 I hvar menlös tanka,
 skalf jag för ett fel:
 lik en ostödd ranka
 för hvar vind ett spel.

Till nytt väsen buren,
 Vilhelm, i din famn,
 ser jag i naturen
 nu en gudahamn,
 som mig vänligt vinkar,
 efter dældens dans,
 dit, der stjernan blinkar
 med odödlig glans.

Ej för menskior skygga,
 tjusta ej af dem:
 vi vår sällhet bygga
 inom eget hem.
 Kärleken och Friden
 följa dit vår stig.
 Deras vingar Tiden
 klipper bort åt sig,

Mot hvar blindt förveten,
 lustas lönska magt
 står Förnöjsamheten,
 vid vår dörr på vakt.
 Vänskapen blott språke
 hos oss glad och fri,
 Våra dörrar åke
 fåfången förbi.

Hvässe sina pilar
 tadel, sorg och harm,
 Vilhelms maka hvilat
 orörd vid hans arm.
 Kring hans stam sig lindar
 mina blommors ked:
 blott med honom vindar
 bryten I mig ned.

Förstlingen.

Fins väl en sällhet på vår hela jord, som
väger opp älskarns i det enda nu, då
bakom en förlåt han i väntan upplöst
bruden emottar?

Jo: för hans kärlek än en högre glädje
föds ur ett dödsqval, då han upp åt himmeln
ser, med en förstling på sin arm, ifrån den
frälsade modern.

Vagguvisa.

Sof, sof, min vän:
kanske du får ej mera
den ro igen,
du nu ej vet värdera.

Ligg, som en blomma i sin knopp,
sluten för lasten och flärden.'

Snart, som ur bot en fåglatropp,
far du förlorad i verlden.

Snart störs din frid
 af mödor och bekymmer,
 af lustars strid,
 af glädjen sjelf, som rymmer.

Yngling! du spritter ur din blund,
 gäckad af skuggor, som spela.

Man! du gör om i hvilans stund
 planer, som än en gång fela.

Sof, sof, min vän:
 kanske du får ej mera
 den ro igen,
 du nu ej vet värdera.

Dock, du skall sofva än mer sött
 efter en seger för dygden:
 ännu med gråhår, då du trött
 hvilar från mödor för bygden.

Blommorna på sjuksången.

Blommor till min sjuksäng? O förhoppning!
 Ännu lyfter du mitt klämda bröst?
 Än skall fly min alltför bråda höst,
 på min vissning följa än en knoppning!
 Ljufva ångor! Sommarns ande ren
 lifva tycks mitt blod och mina sinnen!
 Glada färger! O min ungdoms minnen!
 än min framtid lånen I ert sken!

Blommor midt i vintern! — Sköna under!
 Dock ett större i mitt hjerta sker,
 Midt i dödens natt jag qvicknad ler,
 och mig vandra tror i helsans lunder!
 Ädla konst! som norden häpen ser
 fostra söderns välluktsrika gäster:
 hittils prydde du blott glädjens fester,
 nu ock sorgen du en högtid ger.

Du, som sände till en sjuklings läger
 från ditt praktbord denna sällsynthet:
 tag en suck blott af min tacksamhet;
 mer derom ditt eget hjerta säger:
 Detta hjerta, som i nöjets stund,
 vid den glans, du i din cirkel sprider,
 mindes henne som i hyddan lider,
 och af natten räknar hvar sekund.

Dödstecknet.

Se det släckta ögat brinna,
 Se den bleka kindens glöd.
 Hon skall lefva. — Fly, o Död! —
 Nej, ach nej! hon skall försvinna:
 ur det bräckta skalet ren
 lyser ett odödligt sken.

Begravningsdagen.

Hvilken högtid i mitt hus beredes
 med så tyst och aningsfullt bestyr!
 Snölik svepning öfver fönstren bredes:
 är det sorgen, som för dagen skyr?
 Eller är det glädjen, som här galler,
 tydd med blommors doft och lampors sken?
 Det är bröllop: midt i rummet ställer
 man en brudstol, nej, en brudsäng ren.

Och af tärnor med så rörda sinnen,
 (se en tår i deras ögon ler,)
 bruden bärs, ren afklädd, blott i linnen
 menlöst svept, och läggs så tyst dit ner.
 Utan skrud, hon fäster på sitt läger
 allas ögon, allas hjertan än.

Och hon slumrar ren: och ingen säger,
 med en vink blott, till åt brudgummen.

Är det mig, man lemnar qvar hos henne,
 mig, man smyger hennes vigningsring?
 Store Gud! Hvad ser jag? Det var denne,
 här är begges namn, just denne ring,
 som jag en gång i förtjusning tryckte
 på en engels finger under skyn,
 och som klippan fast min sällhet tyckte,
 tills jag, vaknad, fann den blott en syn.

Drömmer jag å nyo? Den hit burna
 är hon sjelf, är min försvunna vän?
 Ach! jag gret ren öfver hennes urna:
 och hon slumrar här, så lik sig än?
 Var min fröjd att jag den sköna vunnit,
 var min sorg att jag den goda mist,
 hittills blott en dröm? och har jag hunnit
 nu först målet? nu först sannt och visst?

Ja! jag ser, vårt bröllop är förhanden!

Ja! jag hör ren templets högtidsjud.

Vakna då, du trogna, och den handen

du mig lofvat, gif mig nu, min brud.

Vakna! hör! här tycks ren sällskap vara,

som skall vittna vår lycksalighet.

Hvad! till bröllops kommer denna skara,

och bär sorgdrägt? — Ha! jag vet, jag vet. —

O! haf ömkan med den qvaldes villa! —

Dröj med locket, låt mig se igen

på den hulda, som der ligger stilla

i sin oskuld och tycks småle än.

Ach! den själ, som öppen i dess öga,

då det lyftes, då det sänktes ner,

hjärtan vann, och visste deraf föga,

ser ej mer mig, svarar mig ej mer.

Skuggan blott är qvar utaf den flydda,
 och man sliter från mig äfven den.
 Dock det frö, som från min tömda hydda
 jorden får, uppblomstra skall igen.
 Denna kalla, stumma öfverlefva
 uppstå skall, och bli på nytt min brud.
 Med det hoppet endast vill jag lefva,
 med det hoppet endast dö, o Gud.

Grafskrift.

Gå, gå, min vän! och säg mig blott:
 sof godt!

---

*De Moderlösa.**Den yngste.***M**amma sofver.*Näst den yngsta.*

Tyst! gå sakta du.

Mamma bör få ro, som mår så illa.

Den yngste.

Mamma sofver ju så länge nu!

Hela dan hon såg ej på sin lilla.

Den äldsta.

Alldrig, alldrig ser hon på oss mer:

hon bärs bort i jorden.

Näst den äldsta.

Nej, en stjerna,

far hon opp till himmeln; och hon ser
derifrån ännu på oss så gerna.*Näst den yngsta.*

Hvem blir nu vår Mamma?

Näst den äldsta.

Det vet jag:

Pappa blir det.

Den äldsta.

Hur kan han bli Mamma?

Näst den äldsta.

Jo, han kan: det såg jag ren i dag:

Han kan hålla af oss såsom Mamma.

Den äldsta.

Höll han icke alltid af oss så?

Näst den äldsta

Men han satt och skref och läste bara.

Sällan kom han ut till sina små.

Och nu vill han ständigt med oss vara,

lyfter oss i knä, och på oss ser

just som Mamma förr: och tårar strömma,

ur hans begge ögon, då han ber

oss ej nånsin Mammans lärdom glömma.

Du som mins så väl, påminn mig den.

Den äldsta.

Alldrig, alldrig glömmet jag de orden:

"Mina Barn! I sen mig ej på jorden;
men jag blir hos er i hjertat än.

Om I der en hemlig varning känner
mot det onda af en osedd vän:
o! så tänken: Mamma är den vännen.

Tårarne.

Ljus och mörker, ve och väl

vexla på vår bana.

Tidigt de min Nannas själ

som en blomma dana.

När det mörknar, när det gryr,

dagg från himlen stänker.

När hon kommer, när hon flyr,

glädjen tårar skänker:

Och de sköna lifva opp

Nannas dygd, som blommans knopp.

Hemndjet.

Ja, goda Syster! ja du unnar dem
sin höga ro på den förnäma balen.

Ach! tusen gånger mer vårt tysta hem
gör glada hjertan, än den marmorsalen
med sina glimrande kristallers prakt
och sina dundrande trompetters takt.

O! låt dem der i yppighetens glans,
i nöjets støj sin hela håg förvilla,
sin ungdomshelsa offra för en dans,
arbetarns sömn med nattlig oro spilla,
och med en vämjefull otålighet
ren tråna efter nästa lustbarhet.

För oss i vrån, der ej af präktigt tvång
vår menlöst fria glättighet är bunden,
en liten syskondans, en liten sång,
i egnas krets, förkortar aftonstunden.
Hur hjertligt roar oss den lilla blott
med sin så näpet härmade gavott.

Huslig Sällhet.

Du som sade: "Son af jorden,
ät ditt bröd i anletssvett".

Dina voro ock de orden:

"Man och qvinna varde ett".

Gud! hvad flitens stunder ila,
lysta af din himmels ljus!

Gud! hvad sällhet att få hvila
med de sina i sitt hus!

Qväll och morgon för de kära,
du mig gaf, jag prise dig.

Qväll och morgon till din ära
höje de sin röst med mig:

Hon som än med grånad hjessa
följer mig i lust och nöd,

och de små, och alla dessa,
dem du genom oss ger bröd.

O! hur lätt till dagens möda
går jag från en hjertlig vän!

O! hur glad vid tarflig föda
ser jag mina barn igen!

Ser dem kring mitt bord i blomma,
såsom oljeqvistar stå,

ser dem ledda af den fromma,
ren på Herrans vägar gå.

Fader, moder, kärt förtrogna,

sitta vi i lugn och skygd,

och dem skåda, hur de mogna

dag från dag i vett och dygd.

När vi somna, när vi vakna,

är för dem vårt böneljud:

att när oss de arma sakna,

de ej sakne dig, o Gud!

Du! som på de dina tänkte,
 under korsets qval och hån,
 och din vän en moder skänkte,
 och din moder gaf en son:
 låt de späda öfvergifna
 växa i din läras ljus;
 och den ensam af oss blifna,
 sänd din tröst i sorgens hus.

Skiljas måste makar, bröder:
 men det ges ett hem ännu.
 Dit mitt hopp, när hjertat blöder,
 lyft, o livvets förste, du.
 Der mitt rätta bo jag hinne,
 här blott skyld i vandringsdjell!
 Der de saknade jag finne,
 evigt, oskiljaktigt säll!

Tviflaren.

Hvad vill du mig, förnuft, med dina stol-
ta frågor,

som födas af hvaran till ett oändligt tal?

Hvart vältra mig till slut det grymma tvif-
lets vågor,

der själen lyfts och sänks med svindel och
med qval?

Naturens blinda drift i första oskuldsåren!

O ledde du mig än, mer säll, om mindre vis!

Hur lätt mitt hjerta slog, då leende med tåren

jag sprang, ett rättadt barn, ifrån mitt ky-
sta ris!

Och på min moders knä, vid fönstret, då
hon sade:

”Derofvan är en Far för tiggarn som för dig.

Ej utom honom bröd, ej lif, ej oss du hade.

Om du hans vilja gör, han tar dig opp till sig.”

hur fromt, hur saligt rörd jag lyfte opp
 mitt öga

och himlen öppnas såg, och göt en helig tår;
 såg Skaparn på sin thron, och kände från
 det höga

en hand, som räknade på mig hvart hufvudhår.
 Sen läste jag hvar dag Guds tankar i naturen,
 och speglade hans bild i hvarje vän af dygd;
 och drömde att jag ren, på lätta vingar buren,
 flög hän, att hvila få i saliggörarns skygd.

Hvi har jag spillt en tro, så hemfödd i
 mitt sinne,

och ve mig! jemte den min dygd, mitt lugn,
 mitt hopp?

Af känslans ljuftva flärd o! evigt gråtna minne!
 Hvad vill det sena vett i en förvissnad kropp?
 Ett fåfängt aftonsken ur dimman bryts omsider
 att daga vandrarns mål, som sjunker magt-
 lös ner.

Du har mig skapt, natur, (så med dig själf
 du strider),
 blind, när jag röras kan, orörlig, när jag ser.

Dock när skall jag väl se, hvad tingens
 förlåt döljer?

Ach! när förstå mig själf, min börd, min lott,
 mitt kall?

Med ljus, som tänds och släcks, på sekel
 sekel följer.

och menskligheten lyfts blott till ett högre
 fall.

Ja, fruktlöst är mitt nit att tyda det
 insegel,
 som ödet dunkelt tryckt på menskans dygd
 och hopp.

Hvad är jag? blott ett stoft, och söker dock
 en regel,
 som evigheten, fast, för några timmars lopp!

Hvar skall jag finna den? Utom mig? i

den fasa
af mord och rån och pest, som fyller jor-
dens ring!

Inom mig? der begär i ändlöst uppror rasa
och tankar föra krig, tills allt är ingen ting!

Af mången färgad dunst i skyn för
mig bedragen,
jag ser, tillbaka vänd, på skuggan i mitt
spår:

allt kring mig är blott sken. Jag sjelf, en
bild för dagen,
med mina syners prakt i nattens djup förgår

Hvad lönar då min dygd? — ”Ett minne
efter döden”! —

När njuts det? Och af hvem? Af jordens
plågoris. —

”Ljuf kändes på din hand dens tår, hon
frälst ur nöden.”

Han flydde utan tack. -- "Så njut dit hjertas pris".

Om jag det vunne blott! Men ach! ju mer jag

tänker,

och känner pligtens kraf, och vill att rätt

blott sker:

dess mer en blick på mig och menskorna

mig kränker,

dess mera saknar jag det lugn som Dygden ger.

Och ägde jag det än, men ryckt från hem

och vänner,

döms, fjettras, säljs till slaf: monn jag ej

klaga bör?

Så länge i min kropp jag mig med sinnen

känner,

monn mer än samvetsfrid ej till min tref-

nad hör?

Må hända att natur och lycka sig förena

att ge mig allt som njuts med känla och

förnuft:

ser jag ej rundt om mig en mängd, som de

förmena

ach! sjelfva dagens ljus och himlens fria luft?

Låt Stoikern, och hvad mer, Epicurén (*),

förklara

den vise säll ännu i koppartjurens glöd!

De leka blott med ord. Kan det en sällhet vara,

är icke det en dygd, att bära sorg och nöd? —

”Dock utan dygd, min vän, din sällhet vore ingen

i sjelfva lyckans famn, bland nöjen utan tal”. --

Ja, begge i en punkt: se der ett mål för tingen!

Hvar är dess vissa väg bland lifvets brott

och qual? —

”I himmeln du det när”. -- I himmeln under

jorden?

När vaknade en död, och sade hvad han rönt?

Hvad? för att salig bli, när jag en svamp

är vorden,

jag skall försaka nu allt retande och skönt?

---

*) Se Cic. Tuse. Qvæst. I. II. c. 7.

Natt! tomhet! tystnad! död! Se der
 oändligheten,
 dit du din stolta flygt, förmättna ande, styr.
 Likt fjäriln på på ett haf, du fladdrar, blindt
 förveten,
 och tröttar dig, att nå en gräns, som evigt flyr.
 Förskräckt, att spegla blott dig sjelf, i djupets
 bölja,
 du ropar an den magt, som öfver rymden rår.
 En gränslös, formlös hamn! Hvad dimmor
 honom hölja?
 Hvad mörker kring hans thron, som i en
 afgrund står!
 Hvem stöder den? Han sjelf. Hvem stöder
 honom? Ingen.
 Af intet är då han, af intet är hans verd.
 Ve dig! du skapte sjelf din skapare af
 tingen.
 Ett namn blott är din gud, och all din vis-
 dom flärd.

Så klagande. jag gick, att njuta blott
 för dagen,
 med måtta och med smak, hvad konst och
 lycka ge:
 då nya sken af ljus mig vände om, betagen,
 att sanningen till slut på jorden bofast se (*).

”Bort! — skreks i hennes namn: bort
 med den svärmarinna,
 som löper i en ring, med blind förmäthenhet,
 att ur en bristfull verld en helig allmagt finna,
 och yrka sen ur den alltings fullkomlighet.

---

*) Hvad i det följande hänför sig till den nyare filosofien, (icke den nyaste, som Förf. ej haft tillfälle att ens ytligen fatta): behagade Läsaren bedömma blott såsom en tillfällig verkan på ett visst hufvud och hjerta, och såsom en redan för många år sedan skedd utgjutelse af stridande ideer och känslor. Till en granskning af de vises bemödanden i vår tid kan förf. lika så litet tilltro sig förmåga, som ett pöem vore ett lämpligt medel till en sådan afsigt. Blott sjelfva oron i en ifrån dogmatism till scepticism, och sedan genom nya ljus och nya trifvelsmål till en moraliskt-religiös tro öfvergående själ är det egentliga ämnet för denna — om det utan anspråk kan sågas — filosofiska elegi.

Hvi söker du, försagd, i skyn en himmelsk
lyra,

vid tomma genljud blott utaf din egen röst?

Den ordning, som du tror natur och öde styra!
är blott en sjelfgjord ram för tanken i ditt
bröst". —

Hvad hör jag? Newtons verld, och Roms
och Greklands minnen,

allt är ett intet blott? Allt, hvad min tju-
ning gör?

Min kropp är blott en hamn? blindfönster
mina sinnen?

Sömnvandrar'n på ett torn den vise likna bör?

"Ett skiljer honom, ett: han anar att han
drömmer:

han vet att blott ett sken, ett skuggspel af
hans jag

är allt hvad utom sig han fattar eller dömmar.

Se der vår kunskaps högd; se der vår fri-
hets lag"? —

Allt är en ström välan! men står jag ej vid
strömmen

och ser min bild deri: är spegeln då ej till?
Och drömmer jag? Så ges ju något utom
drömmen,

så kan jag vaken bli, och se hur jag for vill—

”Den vise far ej vill. Han sjelf är sannings-
ljuset

som allt kring honom ger sin färg och sin
gestalt.

Jag bör: med dessa ord han skakar af sig ruset,
som djuren famla i, och stiftar lag åt allt”.

Jag bör: sublimes ord! jag medger, dessa
tvenne

ge menskan all sin rätt, sitt mål, sin värdighet.

Jag säger hon: och allt på jorden hyllar
henne;

Jag bör: och framför sig hon ser en evighet.

Men är ej detta jag, likt annat allt, en tanke?

Hur väller den? hvarur? Och hvad är det,
jag bör? —

”Nog: du har tänkt dig sjelf: och att din
dygd ej vanke,
var fri: och sjelf din lag, din verld, din
gud dig gör”. —

Var fri. I denna ked, som mig från föd-
seln tvingar,

af öde och natur, inbildning och behof?

Kan blott det magtspråk: flyg! åt masken
alstra vingar,

som söker blad från blad, blott för sin tand,
ett rof?

”Hvad! sinlighetens slaf, du hänger fast vid
tingen:

med sjelfgjord känslighet, i egen spånad snärd.

Se spindeln tar sin plats sjelfständig, midt
i ringen.

Så herske ditt förnuft i sin befallda verld” —

Hvad är då mitt förnuft, den stolta skapa-
rinnan?

En guddom, sjelf ej skapt? Hvad gudar på
vår jord!

Och hvarför bandt hon sig, den fria her-
skarinnan

vid letta stoft, hvars strid med henne jemt
är spord? —

”Gå, ek med gudar, troll, urväsen och atomer:
Gör dig en docka sjelf, och jollra sen med den”.

Så len I utan svar, I själens anatomer. —

Dock prise dig oKant! hvar mensklighetens vän.

Ej mer Helvetier förnedra oss till djuren,

ej Hume gör allt förstånd till intet genom sitt.

Från puppan fjäriln skiljs, och anden från
naturen.

Högt öfver tid och rum förnuftet herskar fritt. —

Men kan dess tomma form, benranglet blott
af själen,

ifrån kat hedern sedd, förädla en nation,

åt jorden skaffa fred, ur bojan lossa träln',
från templen dela tröst, och rätt från magens
thron?

Så långt med snilletts flygt har nen-
skoslägtet hunnit! —

Men ach! dess hopp for vill ej blott itan-
kens rymd,

Orkanen är förbi: hvad har Europen vinnit?
Att se den trodda hamn af nya töcken skymd.
Slöts mellan våld och rätt ännu den långa
striden?

Blef än bland mörkrets barn den vises se-
ger spord?

Hopp om Europas fred! dröm om den gyld-
ne tiden!

Så litet, som han var, han kommer på vår
jord.

Dygd! sanning! höga mål! flyn med er skö-
na villa!

Flyn med ert grymma spel! jag tror er icke
mer,

Förtviflad vandrarn står, som gick att tör-
sten stilla,
och floden, fjerran röjd, till luft förvandlas
ser (*).

Dock än, vid lastens dörr, hvi står jag
med förvirring?

Hvi väcks jag ur mitt rus af en osynlig röst?

Hvi följer den mig jemt, vid all min döfva
irring,

från jord och himmel hörd, med genljud
ur mitt bröst?

Så spør jag. Endast få sig möda, att mig
svara:

---

*) Ett slags luftsegling (mirage), som visar aflågs-
na föremål liksom höljda af vatten och midt i
torra sandöknar skapar floder och sjöar, som
försvinna då man tror sig nalkas dem, förekom-
mer ofta i Egypten och andra delar af orienten-

och tröslös i en ring jag förs af deras svar:
 lik ett förloradt barn, som bland en okänd
 skara,
 begråtande sitt hem, ej nämna vet sin far.

* * * * *

”Du vet af honom dock, den stund,
 du honom söker.

Och du har nämnt — din far: behöfs väl
 annat namn?

Monn det din tacksamhet, ditt hopp, din
 lydnad öker,
 hur helst du formar här, för dig, hans
 dolda hamn?

Nog att så visst du ser, blott ur den trån-
 ga runden

utaf din kunskaps tub, åt en oändlig rymd:
 och anar för din dygd en ro, ej blott för
 stunden,

en hamn, i dimman sjelf hvaraf din ban är
 skymd:

så visst kan du ock tro, att himmelen, att
jorden

är merän blott en färg, ditt eget ögas spel:
att, balom förlåten, här nere synlig vorden,
en höge, osedd verld ger hvar och en sin del:
så frant du ej till slut med ditt begär att
grubbla

till nitet gör dig sjelf, det innersta hos dig;
och finner det en tröst att brista likt en
bubbla,

son bär, med glans af skyn, blott tomhet
inom sig.

Men misstror ditt förnuft sin egen
byggnads grunder,
dem jorden (skakad sjelf) väl stå, men
bäfva sett:

å sök ett tempels skygd, hvars belgd ej
blott af under,

men af de svar beror, som trygga der ditt
vett:

som i en himmelsk bild, en helig häfd be-
sanna

din tro på en försyn, hvars lag inom dig är,
och under skyn ditt hopp förbjudande att
stanna,

dock öppna himlens dörr för ångren redan
här”.

Så ur min tviflans natt, mitt förvetts
labyrinther,

mig bød naturens röst, som säger: Menska
fört!

se kring dig, handla, njut: snart stundar
äldrens vinter:

det verkliga är då det goda, som du gjort.

*Trons Ord.**Efter Schiller (*).*

Tre ord i sin vigt rätt fatta, min son:

och ej slits från ditt hjerta det fjerde!

I hvar mans munn: de dock utifrån

ej låna sitt ursprung och värde.

Fögäfvess förtjusa dig himmel och jord,

omditt inre ej rörs af de fyra ord.

Til *Frighet* är menniskan skapt: hon är fri,

änskönt hon må födas i fjettrar;

ots nidingars missbruk, och pöbelns skri,

och nitets som tanken förkättrar.

ör slafven förskräcks, då han bryter sin ked;

men ej för den frie: hans lydriad är fred.

---

*) Det fjerde här öfversatta ordet är tillagdt af *Niemeyer*.

Och *Dygd* är ej blott ett ljud och ett sken:
 du kan, blott du vill, henne öfva.

Du irre, du stapple: ditt sträfvande ren
 har ett värde, som himlen vet pröfva,
 Hur tidt i sin enfald den fromme har gjort,
 hvad de vise blott tänka som ädelt och stort!

Och en *Gud* är till: och hans vilja står,
 ehur ock den menskliga vanke.

Högt ofvan om rummet och tiden rår
 en helig och allsmächtig tanke.

Må verlden i hvirfvel gå evigt yr:
 der sitter en ande i lugn och styr.

Och lifvet ej upphör, och anden ej dör,
 fast formen i stoftet försvinner.

Släcks gnistan i askan, som vädret förströr;
 den himmelska lågan dock brinner.

Det gudomliga hos dig, som vill och som vet,
 det känner sig skapt till *Odödlighet*.

De djupttänkta ord rätt fatta, min son:

och bär dem ej blott på din tunga

Känn kraften utaf dem inifrån:

och pligterna bli dig ej tunga.

Allt värdè förlora båd himmel och jord,

om menskan ej tror på de fyra ord,

Att tänka på sig själf och på sin egen åsigt.

De begge Snillena.

En gång böd på litet mat

Platta Snillet det *Förspända*.

Tunna söppor, låga fat!

Värden läppjar; gästen flat

doppar fåfängt näbbens ända.

Det *Förspända* till sitt hus

böd det *Platta* andra dagen.

Kryddadt vin i höga krus!

Värden pimplar sig till rus;

Gästen fnyser, tom i magen.

Att tänka på sig själf och på sin egen åsigt.

Den inre föreningen.

Folken må söndras af skiftande magter,
 döden må bryta de käraste band:
 tanken går fram genom ropande vakter,
 känslan besöker de saligas land.

Minnet har qvar, hvad ej sinnena röna.
 Hoppet åt seklerna sträcker sin syn.
 Hjertat, som rörs af det ädla och sköna,
 anar sin vän bort om hafvet och skyn.

Fritt som i luften, der nattmolnen segla,
 möts man förtjust i inbildningens verld.
 Mäktiga Fe! i din trollruta spegla
 själar hvaran bakom murar och svärd.

Tiden omkring oss sig hvälfver, som fästet:
stjernor gå opp, medan stjernor gå ner.

Flydde du stormen?—Som fågeln till nästet,
kom du dock åter: så klaga ej mer.

Pligterna helge de omknutna banden,
fäste ditt hem der din kallelse är.

Mellan planeterna flyger dock anden:
Flöge han ej öfver klippor och skär?

Hvad! om en skärm vid ditt öga är bunden?

Hvad! om dig mättes de steg du får gå?

Trång är din krets, och förgänglig är stunden
inom det verkliga lifvet ändå.

Men i det lif, du dig tänker allena,
allt är oändligt och evigt och godt.

Der med de ädlare, tyst, dig förena:
verka osynlig mot villor och brott.

Ljuset är ett, som kring verldsrymden
strömmar:

Ett är förnuftet. O! känn, vid dess röst
Hjeltar från fordom, i saliga drömmar,
Vise från fjerran, omsväfva ditt bröst.

Himmelska rike! ej våldet, ej splitet
flyttar dess gränсор, dess ordning förstör.
Evigt det varar, så länge blott nitet
inom dig sjelf för det rätta ej dör.

Heliga känsla! de bröst, der du bjuder,
känna sig lugna på hvardera strand.
Regnbågen lik, öfver hafvet som sjuder,
bind, genom skyn, du de frånskilda land.

Tillägg af Noter. (✱)

P. 4. *Så är man säll, min vän, allstäds blott af
sin tro*

läs:

Så menskan öfverallt är säll, blott af sin tro.

Denne vers är icke den enda i detta poem, som behöfde omgjutas. Alexandrinern har alltid synt mig ett af de svåraste versslag. Den är liksom fiolen, ett instrument för virtuoser och för birfilare. Vi andre, som äro midt emellan, borde hålla oss till zittran, flöjten, klaveret.

P. 6. *Först syntes oss så när, och vek så
fjerran sen.*

La grande échelle des hauteurs trompe l'oeil,
& diminue les distances d'une manière surprenante
*Voyage Pittoresque au Cap Nord par A. F. SKJÖL-
DEBRAND. N:o 43.*

P. 8. *Hvad knarkande i snön!*

Hår menas ej blott ljudet af snön under fötterna i sträng köld, hvarom det heter i den bekantvintervisan:

Drifvan knarrar under skon:

utan ett eget knarkande i renarnes fotleder vid hvarje steg som de taga.

---

*) Nöter till skaldestycken kunna ej sällan liknas vid moucher på ansigtet, som dels göra den fläck de skola skyla endast mera synbar, dels misshaga genom det koketteri de röja. Det oaktadt är en not för mången läsare ganska välkommen, såsom innebärande en nödig eller intressant upplysning.

P. 56. *Mins du Corregios natt?*

Så kallas en namnkunnig taffla i Dresden, som föreställer natten, och der all dager kommer ifrån det gudomliga barnet i Marie famn.

P. 85. *Dock sjelfva måstarns röst af Andromeda vans.*

Andromeda, virgo hæc lectissima pulcherrimaque, collo superbit alto & vividissimo (*pedunculus*), cujus facies roseis suis labellis (*corolla*) vel optimum Veneris fucum longe superat, &c. Linnæi Flora Lapponica p. 126.

P. 86. *Den Lappska rasen sjelf, den Norrska neglikan.*

Förf. menar *Rhodiola Rosea*, och *Dianthus Superbus*; hvilken sednare plår kallas *Norrlands Liljan*, ehuru det är en neglika.

P. 89. *Ätminstone på is är deras skara sedd.*

Man har försåkrat mig, att på Carlön vid Uleåborg finnes i Socknens Kyrkobok af framl. Prosten Falanders hand en antekning, af följande innehåll: År 1755 om våren kom en oråknelig skara af Fjellmöss ifrån Vesterbotten tågandes öfver isen åt Carlön; i deras spår följde en tropp af deras fiender hermlinerna. Isen brast under lården: och talrika flockar af begge slags djuren flöto omkring på isstyckena, tills de antingen drunknade eller förtärdes af roffåglar. Att lemlarne äfven om sommaren ej låta hafvet afbryta sitt tåg, utan störta sig i dess böljor, är en gammal sågen, för hvars sanning jag ej kan gå i borgen.

P. 93. *En lyckligt död metall han fruktar spanad bli.*

Se Högstombs Beskrifning om Lappmarken p. 29.

P. 98. *En ångande kaskad.*

Se Voy. Pitt. par Skjöldebrand N:o 56 och 57. Om min afsigt varit att med ord och rim eftergöra dessa sublimes tafior; så skulle jag groft misstagit mig både om min egen förmåga, och om naturen af poesien och måleriet. Men det vore att missförstå Lessing sjelf, som i sin Laokoon så skarpsinnigt utreder skilnaden emellan begge dessa konster, om man förbød poeten att dels alludera till kända konststycken, dels genom *sitt* medel, som är helt annat än målarens, med föremål för ögat sysselsätta inbildningen, och måla om jag så får säga i tiden, icke en stående tafla, utan en mängd rörliga och med mångfaldiga andra föreställningar förknippade bilder, af hvilka läsaren sjelf sammansätter ett helt, som visst icke utgör en sådan bestämd åskådning, som den han genom ögat emottar, men just derigenom förnöjer att det är ett fritt alster af hans egen fantasi. Den poetiska beskrifningen är därför alltid en irring, om den vill *kopiera* ett visst föremål, och derom väcka en precis och tydlig föreställning. Men om den, blott såsom ett spel för fantasien, misshagar; så ligger felet icke i sjelfva naturen af detta slags poesi, utan antingen i poetens talang eller i läsarens inbildningsgäfv.

P. 99. *Med ljud som långsamt dö.*

Se N:o 30 hos samma Författare, som satt denna fågels sång på noter. Han tror honom vara motacilla Trochilus.

P. 104. *Nu rusar mot en mur af berget som står opp mot flodens krökta fart:*

Ett sådant ställe förekommer t. ex. i den två mils långa forsen Pyhä i Uleå elf. Krökningen är så tvär, att man rusande mot klippan på stranden, tror elfven försvinna, och väntar ej annat än att

sönderkrossas i samma ögonblick som styrmannen med en förundransvärd precision vänder båten, och elfven öppnar sig åter. Man betrakte för öfrigt taflan N:o 25, i nyssnämnda resebeskrifning.

P. 118. *Spring, min snälla ren.*

I Scheffers Lapponia c. 25 finnas tvenne Lappska kärlekssånger med en latinsk öfversättning, efter hvilken de Engelska mycket förskönande imitationerna i Addisons Spectator N:o 366 och 406 äro gjorda. Blott den ena ämnade jag här ungefärligen försvenska; men oförmärkt insmogo sig drag äfven ur den andra: och så uppkom en blandning af begge, som riktigt uttrycker ingendera. Som hela denna Episod om Thor och Assa tillkom under poemets tryckning: så kunde jag ej mer i hast göra om de förflugna verserna, och, hvartill ideen först efteråt föll mig in, särskilt och så troget jag möjligen kunnat, meddela hvardera originalet. Den öfversättning, Herder skall gjort af ettdera eller kanske begge, har ej jag haft tillfälle att se.

P. 121. *Återför till sina fäders land.*

Högström berättar p. 115, att en Lapp, som i Gust. Ad. den storas tid gått i krigstjenst och stigit upp ända till Ryttmästare, vid ett besök i Lappmarken blifvit så intagen af sitt fordna hemvist att han slannat qvar och återtagit sitt förra lefnadssätt. — De Lappar, som Missionären Leems 1733 på Christian 6 befallning med stor möda kunde förmå att fara till Köpenhamn, dogo af trånsjuka, ehuru mycket man böd till att göra deras lefnad behaglig. — Thor och Assa äro i Lappland brukliga namn.

P. 135. *Jag för en tafla står.*

En tafla af Herr Prof. Breda förestäljer f. d. Drottningen af Sverge under sin gemåls frånvaro

stående jemte sina lefvande barn vid busten af den nyss aflidne Storförsten af Finland.

P. 161. *Säg du det stora bibelslag.*

Den så kallade Carl XII:s bibel in folio, med Konungens porträtt vid titelbladet, var fördom, och är kanske ännu i ett och annat gammaldags hus en skatt, en prydnad, en helgedom. På ett romantiskt sätt förentes i den allt hvad hos människan stämmer hennes ädlaste och heligaste känslor, för Gud och Konung, christendom och fäderneslad, ja. för blodsbandet och den husliga sällheten; ty i dess perm stodo antecknade barnens födelsedag, namn och faddrar. När den gråhåriga farfadren eller mormodren satt och läste i den stora, vördnadsvärda, heliga boken, vågade ej ens de små stimma, utan stannade tysta, och kände de första dunkla rörelserna af andakt, af denna själens högre lyftning till det osynliga och eviga som utgör våsendet af religionen.

P. 190. *Svenska Sånggudinnan till den Danska.*

Denna lilla högst obetydliga vers, som efter läsningen af Baggesen och ett par andra Danska skalder, föll ur Förf. penna, och utan all afsigt framkastades i Stockh. Posten 1794, hade den oväntade följd, att icke endast besvaras ifrån Danmark af Herr Frankenau, utan ock ge anledning till Nordias utgifvande af Herr Høst, hvarpå följde det Scandinaviska Litteratur-Sällskapets inrättning. Men denna litterära förening lyckades ej bättre än Calmareunionen, och det af nästan dylika orsaker: äfven i vettenskapernas och i synnerhet i vitterhetens verld gäller den stolta känslan af nationlig sjelfständighet. Mycket bidrog till söndringen just det törhända som skulle grunda föreningen: nemligen språkens alltför stora likhet, som gör att den ena nationen tycker den andras tungomål vara blott en brytning af sitt eget.

P. 211. *Och råds, der står en hjelte opp på stranden.*

Denna strof bevisar att dessa verser, som författades 1794 i anledning af den beväpnade Neutraliteten i Norden, sedermera icke blott i anseende till uttrycket undergått någon förändring. Tonen i dem var likväl då redan, såsom nu, antibritisk; ty sådan var Svenska folkets röst: ett tanke-sätt, som vålladt af tidens ställning gäller blott i politisk hänsigt, och viss icke utesluter den största aktning för den Engelska nationen sådan den är, eller åtminstone var, inom sig, i sin medborgerliga, husliga, vittra och vettenskapliga krets betraktad.

P. 288. *Du Nordens Näktergal.*

P. 288. På mycket höga flaggstänger, som stå vid många hus i en af de nordligaste städer i Finland, sätter sig om sommaren då och då en fågel, och sjunger hela den korta och ljusa tiden af natten som solen ej synes. Invånarne kalla den *Kuolemanlindu* eller dödsfågeln; ty de inbilla sig, att i det hus, på hvars flaggstång han för en viss sommar valt sitt sångställe, någon person inom det året skall dö. Man påstår att denne fågel är den samma som rödstjerten; men dennes sång; sådan åtminstone som jag hört den på sydligare orter, synes mig på intet sätt kunna jämföras med den andras, som har en melankolisk, innerligen rörande ljufhet: om jag också ifrån det djupa intryck, han gjorde på mig, räknar af, hvad den högd, hvarifrån han låt höra sig, skönheten af den nordiska sommarnatten och framför allt den spålare äldrens känslighet kunnat dertill medverka. Snarare tror jag att det är samma fågel, som den här ofvanföre p. 409 omnämnde.